జూలై 2006 Rs. 13 /-

చందమామ

60 సంవత్సరాలుగా విజ్ఞాన వినోదాలు విరజిమ్ముతూన్న విశిష్ట పత్రిక!

60వ సం.లో అడుగుపెడుతూన్న చందమామ

1947 – తెలు గు , తవు ళం
1948 – కన్నడం
1949 – హిందీ

1952 – వు లయూ ళం, వు రాఠీ
1954 – గు జరాతీ
1955 – ఇంగ్లీషు

1956 – ఒరియూ , సింధీ
1972 – బెంగాలీ
1975 – గు రు ్మఖి
1976 – అస్సావు

1978 – సింహళ
1984 – సింస్కృ తం
2003 – సింగపూ ర్‌కు ఇంగ్లీషు–తవు ళం ద్విభాషా పత్రిక; ఉత్తర అమె రికాకు ఇంగ్లీషు–తెలు గు , తవు ళం, హిందీ, గు జరాతీ ద్విభాషా పత్రికలు .

2004 – సింథాలీ — గిరిజన భాషలో మొట్టమొదటి పిల్లల పత్రిక

చందమామ భాషలు అనేకం; సంప్రదాయం ఒక్కటే!

పిల్లల ప్రత్యేక సంచిక (నవంబర్ '06)

మే 2006 సంచికలో వెలువడిన ప్రకటన చూశారు కదూ!

బహుమతులు

కథలు : ప్రచురింపబడే కథకు రూ. 500లు.

చిత్రాలు : మొదటి బహుమతి రూ. 500లు; రెండవ బహుమతి రూ. 300లు; మూడు ప్రోత్సాహక బహుమతులు : రూ. 200లు.

- చందమామ వెలువడుతున్న 13 భాషలలో ఏ భాషలోనైనా మీ కథలు పంపవచ్చు.
- చిత్రాల వివరణ కూడా ఈ భాషలలో ఏదైనా ఒక భాషలో ఉండవచ్చు.
- మీ ఎంట్రీలకు కింది కూపన తప్పక జతచేయాలి.
  ఫోటో కాపీలు స్వీకరింపబడవు

 - - - - - - - - - - - - - - - -

నేను ఈ ఎంట్రీలను పంపుతున్నాను

కథలు : పేరు : 1.______________________

2.______________________

చిత్రాలు : అంశం : 1.______________________

2.______________________

పేరు --

పుట్టిన తేదీ ----------- తరగతి -------- పాఠశాల ------------------

----

ఇంటి చిరునామా --

------------------------------------ పిన్ కోడ్ -----------

ఈ కథలు /చిత్రాలు ఎవరిసాయం లేకుండా మా అబ్బాయి /అమ్మాయి --------
సొంతంగా రాసినవి/వేసినవి అని ధ్రువపరుస్తున్నాను.

తల్లి/తండ్రి   అబ్బాయి/అమ్మాయి

చందమామ

సంపుటి: 59 జూలై 2006 సంచిక:7

ఈ సంచికలో...

ఈ నెల విశేషాలు

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy $2
Annual subscription $20

Remittances in favour of Chandmama India Ltd.
to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal,
Chennai - 600 097
E-mail :
subscription@chandamama.org

చందమామ క్విజ్ - 4 (మే '06)

విజేతలకు అభినందనలు

1. బి.వి. నరసింహారావు, విశాఖపట్నం - 530 020 (ఆం.ప్ర)
2. గొంపు విజయలక్ష్మీరాజీ, కృష్ణాజిల్లా (ఆం.ప్ర)
3. సిహెచ్.వై.స్వరోచి, వైజాగ్ - 531 116 (ఆం.ప్ర)
4. పి. జ్యోతిస్వరూప్, గుంటూరు-522 002 (ఆం.ప్ర)
5. సిహెచ్. భానుదేవ్, ఒంగోలు - 523 001 (ఆం.ప్ర)

వ్యవస్థాపకులు
బి. నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

మరో మైలురాయి!

ఆరు రుతువుల కాలచక్రంలాగే, మన పంచాంగంలో అరవై సంవత్సరాలు ఒకటి వెనక ఒకటి పరిభ్రమిస్తూ ఉంటాయి. అరవైయేళ్ళు పూర్తయ్యే శుభతరుణంలో షష్టిపూర్తి జరుపుకోవడం మన సంప్రదాయం. 1947 జూలైలో ప్రారంభించబడిన చందమామ ఈ జూలైలో అరవైయవ వసంతంలో అడుగుపెడుతున్నది. మనదేశంలో, బహుశా ఆసియా ఖండంలోనే మరే పిల్లల పత్రికా సాధించని ఘనవిజయం ఇది. చందమామ గర్వించతగ్గ ప్రత్యేక విశిష్టతలలో ఇదీ ఒకటి! తరతరాల యువపాఠకుల తరగని అభిమానమే మన పత్రిక అపూర్వ విజయానికి ప్రధాన కారణం అని వేరుగా చెప్పనవసరం లేదు.

విజ్ఞులైన పెద్దలు, పాఠకులు అభిప్రాయపడుతున్నట్టు - మహోన్నత భారతీయ సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను పసిహృదయాలకు హత్తుకునే విధంగా విశదీకరించి, వారిలో మానవతా విలువలను పెంపొందింపజేసి, వారిని ఉత్తమ పౌరులుగా తీర్చిదిద్దాలన్న ఉదాత్త లక్ష్యానికి కట్టుబడి ఉండడమే చందమామ విజయానికి మరో ముఖ్యకారణం!

స్వాతంత్ర్యానంతరం, భారతీయ బాలబాలికల అభ్యున్నతిని కాంక్షించి వారికి ఆదర్శవంతమైన ఒక పత్రికను కానుకగా ఇవ్వాలని కలలుగని, దానికి రూపం కల్పించిన చందమామ వ్యవస్థాపకులు శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి, శ్రీ చక్రపాణిగార్లకు ఈ సందర్భంగా మా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతాభివందనములు సమర్పిస్తున్నాం. వారి అడుగుజాడలలో నడుస్తూ, పత్రిక ఉన్నత ప్రమాణాలను కాపాడడానికి మా శాయశక్తులా కృషి చేస్తున్నాం.

వేలాది మంది చందాదారుల మద్దతు; ఎనిమిది నుంచి ఎనభైయ్యేళ్ళ వరకుగల లక్షలాది మంది పాఠకుల అభిమానం; తల్లిదండ్రుల, ఉపాధ్యాయుల సహకారం; ప్రకటనదారుల, ఏజెంట్ల, డిస్ట్రిబ్యూటర్ల చేయూత అడుగడుగునా మాకు అండదండలుగా ఉంటున్నాయి. వారందరికీ మా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాం!

సంపాదకుడు : **విశ్వం**

Visit us at : http://www.chandamama.org

పాఠకుల లేఖలు

నేను ఏడో యేట నుంచి చందమామ చదువుతున్నాను. చందమామను క్రమం తప్పకుండా చదివే అభిమానులు మా ఊళ్ళో చాలామంది ఉన్నారు. నేను గత 28 సం.లుగా చందమామను సేకరించి భద్రపరుస్తున్నాను. మన సంప్రదాయ విలువలను చక్కని కథల రూపంలో పసి హృదయాలకు హత్తుకునేలా చెప్పడం వల్లనే పిల్లల పత్రికలలో చందమామ సమున్నత స్థానాన్ని అందుకో కలిగింది. 1. వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణాలు, ఇతిహాసాలు ఆధారంగా కథలు వెలువరించే చందమామ విలక్షణమైనది. 2. వివిధ ప్రాంతాల, దేశాల జానపద కథలు, సాహస వీరుల అద్భుత గాథలు అందించడం చందమామ ప్రత్యేకత. 3. ప్రతిభాసంపన్నులైన చిత్ర, శంకర్ వంటి చిత్రకారుల అద్భుత చిత్రాలతో కనువిందు చేయడం చందమామ ప్రత్యేక ఆకర్షణ. ఇలా ఎంతయినా చెప్పుకుంటూ పోవచ్చు. అయితే, ఎంత చెప్పినా చందమామ విశిష్టతలను పూర్తిగా చెప్పడం మాత్రం సాధ్యంకాదు!

– బాల్‌సేవక్, ఇండోర్

ప్రాచీన కాలాన్నీ, ఆధునిక కాలాన్నీ కలుపుతూ, పాతకొత్తల మేలు కలయికగా చందమామ వెలువడడం ఎంతైనా సంతోషించ తగ్గ విషయం. చందమామ పిల్లలకు నిండైన కానుక. నింగిలోని చందమామలా మన చందమామ కూడా శాశ్వతంగా వెలుగొందాలని కాంక్షిస్తున్నాను.

– నీలమణి భాటియా, న్యూ ఢిల్లీ

చందమామ చదవడానికి చాలా ఆసక్తికరంగా ఉంటోంది. అందమైన చిత్రాలు, కథలకు వన్నె సమకూరుస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం గ్రామ జీవితం త్వరితగతిలో మారిపోతున్నది. అయితే, చందమామలోని చిత్రాలు మాత్రం ప్రాచీన గ్రామ జీవితాన్ని కళ్ళముందు నిలుపుతున్నాయి. మానవతా విలువలను తెలియజేసే కథలు, ఆలోచనలు రేకెత్తించే బేతాళకథలు, ఆకర్షణీయమైన ఇతర శీర్షికలు పాఠకులను అలరిస్తున్నాయి. విజ్ఞానవినోదాల సమ్మేళనమే చందమామను చక్కని పత్రికగా నిలబెట్టుతున్నది.

– మిలింద్ సమంత్, సింధుదుర్గ్

నేను చందమామ నిజమైన అభిమానిని. ఒక్క సంచిక కూడా వదలకుండా చదువుతాను.

– కార్తిక్ భూషణ్, ఉడుపి

యువరాజు అక్షరాభ్యాసం

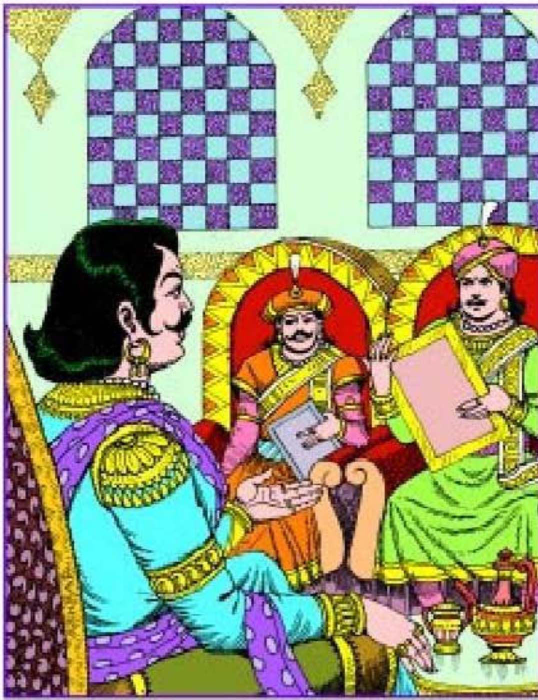
వింధ్యగిరి రాజ్యం రాజు సూర్యసేనుడు గొప్ప ధార్మికుడు. ఎల్లవేళలా ప్రజాక్షేమాన్ని కాంక్షించేవాడు. అందువల్ల, కోశాగారంలోని అధిక మొత్తాన్ని వాళ్ళ సంక్షేమం కోసం వెచ్చించేవాడు. ఈ కారణం వల్ల ఒకసారి కోశాగారం ఖాళీ అయింది. ప్రజలపై కొత్తగా పన్నుల భారం మోపడం ఇష్టంలేని సూర్యసేనుడు, రాజ్యాదాయం పెంచడం ఎలాగా అని ఆలోచించసాగాడు.

వింధ్యగిరికి-విదర్భ, వైశాలి ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాలు. విదర్భ రాజైన చంద్రకాంతుడు, వైశాలి రాజైన మహీధరుల దృష్టి, ఆర్థికంగా, సైనికంగా బలహీనమైన వింధ్యగిరి రాజ్యం మీద పడింది. ఆ ఇద్దరూ అధిక రాజ్యకాంక్షాపరులు. ఒకరినొకరు కబళించడానికి తగిన సమయం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. వాళ్ళు ముందు వింధ్యగిరిని ఆక్రమించి, ఆ తర్వాత ఒకరి రాజ్యాన్ని మరొకరు కబళించాలనే దురాలోచనతో ఉన్నారు.

ఈ సమాచారం గూఢచారుల ద్వారా, సూర్యసేనుడి చెవిన పడింది. సూర్యసేనుడు మంచి రాజనీతిజ్ఞుడు కూడా. ఆయన యుద్ధ నివారణ కోసం మార్గం అన్వేషించసాగాడు. అంతలో ఆయనకో అవకాశం వచ్చింది. సూర్యసేనుడికి జయంతుడు ఒక్కగానొక్క కొడుకు. నాలుగేళ్ళ వయసువాడైన జయంతుడికి, రాజపురోహితుడు అక్షరాభ్యాసం చేయడానికి శుభముహూర్తం నిర్ణయించాడు. ఆ సందర్భంగా తన మీద శత్రు భావంతో ఉన్న చంద్రకాంతుడు, మహీధరులను ఆహ్వానించి మంచి చేసుకోవాలని భావించి, వారిద్దరికీ ఆహ్వాన పత్రికలు పంపాడు.

ఈ సందర్భాన్ని అవకాశంగా తీసుకుని, సూర్యసేనుడితో ఏదో విధంగా కలహించి, యుద్ధానికి సన్నద్ధం కావాలని చంద్రకాంతుడు, మహీధరుడు కుట్రపన్నారు. వాళ్ళు యువరాజు అక్షరాభ్యాసానికి హాజరయ్యారు. సూర్యసేనుడు, ఆ ఇద్దరికీ అతిథి మర్యాదలు

ఎస్. శివనాగేశ్వరరావు

చేశాడు. స్నేహపూరిత వాతావరణంలో అయ్యన చేసీనవిందు ముగిసింది.

ఆ తర్వాత, విదర్భరాజు చంద్రకాంతు డు , సూ ర్యాసును డికి ఒక బంగారు పిలక అందిస్తూ, ''అ`రాభ్యాసింవేళు కసివు యూ న దీన్ని ఉపయో గించండి!'' అన్నాడు .

ఆ మరుక్షణం వైశాలీ రాజు మహీధరు డు , ఏను గు దంతంతో తయారు చేసిన అందమైన పిలకను సూ ర్యాసును డికిస్తూ, ''సిరస్వతీ ఆల యు ంలో ప్రత్యేక పూ జలు చేయ్యి ంచి తెచ్చిన పిలక ఇది. యు వరాజు చేత, ఈ పిలక వీు ద అ`రాలు రాల్చూస్తు, గొప్ప విద్యావంతు డవుతాడు ,'' అన్నాడు .

దీనితో సూ ర్యాసును డు ఇరు కున పిడ్డాడు . అయి నా చెరగని చిరు నవ్వుతో పిలకలను అందు కుని, ''వీు అభివూ నానికి చాలా క త జ్ఞతలు !'' అన్నాడు .

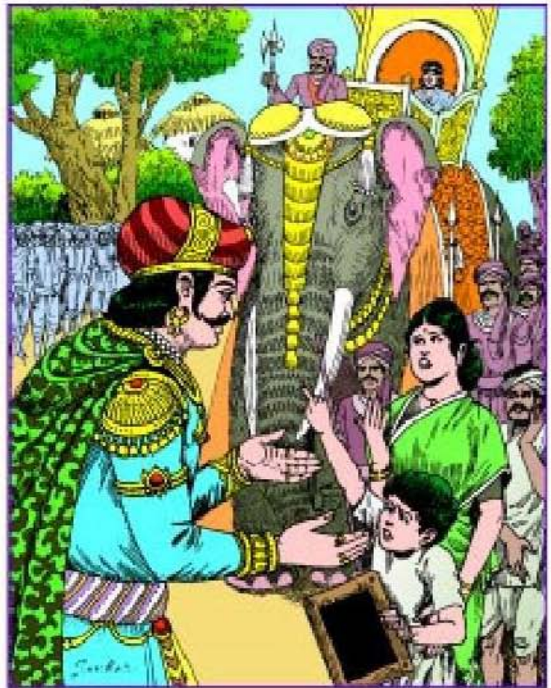
చంద్రకాంతు డు , వు హేధరు డు తీవ్రమైన ఆలోచనలతో తవు తవు అతిథివు ందిరాలకు చేరు కున్నారు .

సూ ర్యాసును డు , తానిచ్చిన బంగారు పిలక కాకుండా, వు హేధరు డిచ్చిన పిలకతో యు వ రాజుకు అ`రాభ్యాసిం చేయిస్తు, అది అవ వూ నం అనిచెప్పి, వింధ్యగిరి మీదికి యుద్ధానికి బయు ల్దేరాలని ఆలోచించాడు , చంద్ర కాంతు డు . వు హేధరు డు కూడా అదే విధంగా ఆలోచించాడు .

పిలకల విషియు ంలో, ఆ ఇద్దరు రాజుల కుతంత్రాన్ని సూ ర్యాసును డు అర్థంచేసు కున్నాడు . అయి నా, ఏం చేయూ లో తోచక తీవ్రమైన ఆలోచనలో పిడ్డాడు . అవు ర్నాడు యు వ రాజు అ`రాభ్యాసి శు భవు హూ ర్తం వచ్చింది. రాజ్యాచారం ప్రికారం వు హారాజు, యు వ రాజు పిట్టపుటేను గు వీు ద ఊరేగు తూ ప్రిజల ఆశీస్సులు స్వీకరించాలి.

అందంగా అలంకరించిన పిట్టపుటేను గు వీు ద రాజు సూ ర్యాసును డూ , యు వరాజు జయు ంతు డూ బయు ల్దేరారు . రాజ వూ ర్గానికి ఇరువైపులా ప్రిజలు బారు లు దీరి పుష్పాలు చల్లుతూ యు వరాజును ఆశీర్వదించసాగారు . ఊరేగింపుకు ప్రిజలు అడ్డం రాకుండా సైని కులు అదు పుచేస్తున్నారు .

ఆ సివు యు ంలో వు హారాజు ద ష్టి ఒక బాలు డి వీు ద పిడింది. వాడికి అయి దేళ్ళ వయు స్సు ంటు ంది. చేతిలో పిలక పిట్టు కుని ఏను గు వీు ది యు వరాజు కేసీ చూ స్తూ ఒకటే ఏడు స్తున్నాడు . వాడి తల్లి సివు దా యి ంచడానికి తంటాలు పిడు తు న్నది.

సూర్యసేనుడు, మావటీడుకు చెప్పి పట్టపుటేనుగును ఆపించి, ఆ బాలుడి తల్లి వద్దకు వెళ్ళాడు. రాజును చూసి ఆమె భయపడుతూ, "క్షమించండి, మహారాజా! ఈ శుభసమయాన వీడు విలపించడం తప్పు!" అని చేతులు జోడించింది.

"భయపడకు! ఎందుకేడుస్తున్నాడు?" అని ప్రశ్నించాడు సూర్యసేనుడు.

"ఏనుగు మీద రాజుగారూ, యువరాజుగారూ ఎందుకు వస్తున్నారని అడిగాడు. యువరాజుగారికి అక్షరాభ్యాసం అని చెప్పాను. అది వింటూనే, తను వాడుతున్న పలక యువరాజుకు ఇస్తానని ఒకటే మారాం చేస్తున్నాడు," అని చెప్పింది బాలుడి తల్లి.

ఇది విన్న సూర్యసేనుడికి చాలా సంతోషం కలిగింది! "అభం శుభం ఎరుగని ఒక పసివాడు, ఎంతో ప్రేమతో తన పలకను యువరాజుకు ఇస్తాననడం గొప్ప విషయం. ఆ ప్రేమ కానుకకు సాటి అయిన కానుక మరేం ఉంది!" అనుకుని, ఆప్యాయంగా ఆ బాలుడి చెయ్యి పట్టుకుని, "నీ పేరేమిటి?" అని అడిగాడు. "సుధాముడు," అని చెప్పాడు బాలుడు కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ.

"అయితే, సుధామా! ఏడుపు మాని, నీ ప్రేమ కానుక అయిన పలకను నవ్వుతూ యువరాజుకు అందించు. అంతా శుభం జరుగుతుంది!" అన్నాడు సూర్యసేనుడు.

సుధాముడు తన పలకను నవ్వుతూ యువరాజుకు అందించాడు.

రాజు సుధాముడి తల్లితో, "మీరు కూడా రాజభవనంలో జరిగే విందుకు రండి!" అని ఆహ్వానించి, వాళ్ళను అక్కడికి తీసుకువచ్చే బాధ్యతను సైనికులకు అప్పగించాడు.

ఊరేగింపు ముగిసిన తర్వాత, రాజభవనంలో యువరాజు అక్షరాభ్యాస వేడుక ప్రారంభమైంది. రాజపురోహితుడు, యువరాజు చేత అక్షరాలు దిద్దించడానికి పలక అడిగాడు. చంద్రకాంతుడు, మహేంద్రుడు – రాజు సూర్యసేనుడు తాము ఇచ్చిన పలకల్లో దేన్ని ఇస్తాడా అని ఆతృతగా చూడసాగారు.

అప్పుడు, సూర్యసేనుడు లేచి సభికుల కేసి, రాజుల కేసి ఒకసారి పరిశీలనగా చూసి, "యువరాజు అక్షరాభ్యాస ఉత్సవానికి ప్రత్యేక అతిథులుగా విచ్చేసిన సాటిరాజులైన నా మిత్రులు, యువరాజు విద్యాభివృద్ధిని కాంక్షిస్తూ – ఒకరు శుభప్రదమైన బంగారు పలకనూ, ఇంకొకరు సరస్వతీ ఆలయంలో పూజింపబడిన దంతపు పలకనూ కానుక

ళు గా ఇచ్చార్ర . వారికి నా హి దయ్ పై ర్వక ధన్యవాదాలు . రాజ్యాచారం ప్రికారం ప్రిజల ఆశీస్సులు పొందడానికి ఊరేగింపుగా వస్తూం డగా య్వరాజుకు అ´రాభ్యాసం అని తెలియ గానే స్ప ధావ్ డనే ఒక నిర్భుద బాలు డ్రు , తనకున్న ఒక్కగానొక్క పిలకను య్వరాజుకు ఇవ్వాలని తల్లి వద్ద పెట్టు బట్టాడ్రు . దాన్ని నేనేవెళ్ళి స్వయంగా స్వీకరిం చాను . ఇప్పుడ్రు ఇక్కడ వ్రూ డ్రు పిలకలు ఉన్నాయి . ప్రిజాభీష్టం ప్రికారం నడ్రు చు కోవ డవే వ న సంప్రిదాయ ం గనక, ఈ వ్రూ డ్రు పిలకలలో ఏ పిలకతో య్వరాజు అ´రా భ్యాసం జరపాలో వీ రే సెలవివ్వండి,'' అన్నాడ్రు .

రాజులిద్దరూ ఏదో అనబోయే ంతలో సిభికులందరూ , ''రాజు¬బద తారతవ్ర్యం చూ డని ధర్మ ప్రిభు మఱు వూ రాజు! కల్లా కపటం తెలియ ని స్ప ధావ్ డిచ్చిన పిలకతోనే య్వరాజు అ´రాభ్యాసం చేయ్ ంచగలర్ర ,'' అంటూ హిర్షధ్వానాలు చేశార్ర .

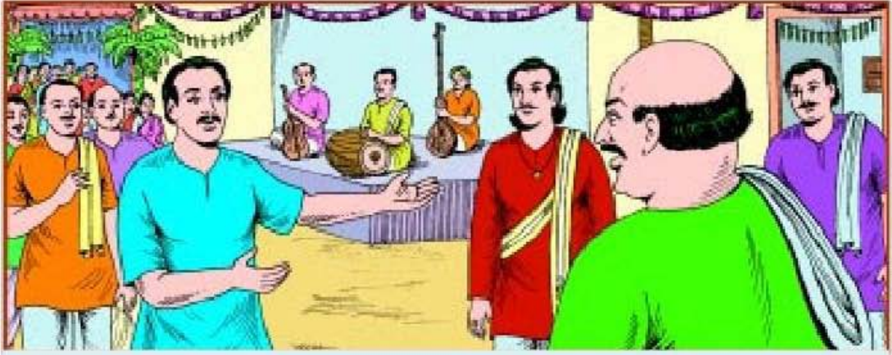
య్వరాజు జయ్ ంత్రు డి అ´రాభ్యాసం, స్ప ధావ్ డిచ్చిన పలకతో ప్రారంభమైంది.

రాజు స్పూ ర్యాసన్ డికి సావూ న్య ప్రిజల పిట్లా, ప్రిజలకు ఆయ్ న వీ దామన్న అన్యోన్య గౌరవాభివూ నాలు ప్రిత్య´ంగా చూ సీన చంద్ర కాంత్ర డ్రు , వ హెధర్ర డ్రు అబ్బ్రరపాటు చెందారు. రాజైనవాడికి కావలసింది కేవలం ఆర్థిక, సైనికబలం వూ త్రవే కాదనీ, ప్రిజల న్ ంచి భక్తిగౌరవాలనీ గ్రహించార్ర . ప్రిజలన్ కన్న బిడ్డల్లా చూ స్ప కోవడంవల్ల రాజు స్పూ ర్య ¬సన్ డికి అవి ప్రిజల న్ ంచి పుష్క లంగా లభిస్తున్నవి. ఆదర్శవంత్ర డైన అలాంటి రాజు పిట్ల శత్రు భావం పాటించడం ధర్మవిర్ర ద్ధం అన్ర కున్నార్ర . ఉభయ్ లూ ఆయ్ నమైత్రిని కోరార్ర .

ఆ తర్వాతసూర్యసేనుడు, విదర్భ-వైశాలి రాజులన్ ఘనంగా సత్కరించి, విలువైన కాన్ కలతో సాగనంపాడ్రు .

పేన్ త్ర పాన్ అమత్ర ందన్ కున్న సివ స్యి, దూ దిపీంజెలా తేలిపోవడానికి కారకుడైన స్ప ధావ్ డి కుటు ంబాన్ని, స్పూ ర్యాసన్ డ్రు ఆదు కోవడవే కాకుండా-స్ప ధావ్ డ్రు , య్వరాజుతోపాటు విద్యాభ్యాసం చేయ్యడ్రు కు తగిన ఏర్పాట్లు చేశాడ్రు .

కామేశం పాటకచేరీ

రామేశం, కామేశం ఇరుగు పొరుగునే ఉన్న భూస్వాములు. ఊళ్ళో అంతా రామేశం చాలా కలుపుగోలు మనిషినీ, అతడి మాటతీరూ, చమత్కార సంభాషణా ఎంతో మెచ్చుకోదగినవనీ చెప్పుకునేవారు. కామేశం, అతడికి పూర్తిగా విరుద్ధమైన మనస్తత్వం కలవాడు. వీలు దొరికినప్పుడల్లా, రామేశాన్ని ఆటపట్టించి, తను అతణ్ణి మించిన చమత్కారీ, మాటనేర్పు గలవాడిననిపించుకోవాలని ప్రయత్నించేవాడు. కానీ, ప్రతిసారీ భంగపడేవాడు.

ఒకసారి రామేశానికీ, కామేశానికీ పొరుగూరువాడైన ఒక పెద్దరైతు కుమార్తె వివాహానికి ఆహ్వానం వచ్చింది. ఇద్దరూ వెళ్ళారు. సాయంకాలానికల్లా వివాహకార్యక్రమం అంతా ముగిసింది. రాత్రి భోజనాల తర్వాత పాట కచేరీ. ఐతే, రాత్రి ఎనిమిది గంటలైనా కచేరికి రావలసిన విద్వాంసుడు రాలేదు.

ఈ జరిగిన అవాంతరానికి పెళ్ళికొడుకు తండ్రి, అతిథులను క్షమించవలసిందని కోరుతూ, "పక్కవాద్యాలు వాయించేవారంతా సిద్ధంగా ఉన్నారు. అయినా ఏంలాభం? గాత్ర కచేరీకి రావలసిన ముఖ్యుడు లేకపోయాక!" అన్నాడు.

ఆ వెంటనే పెళ్ళికొడుకు బంధువుల్లో ఇద్దరు, ముగ్గురు, పెళ్ళికొడుకు తండ్రితో, "మీరేం విచారించకండి! ఇక్కడ ఉన్న వారిలో రామేశంగారూ, కామేశంగారూ ఉండడం పెద్ద అదృష్టం. ఒకే ఊరివారైన ఆ ఇద్దరిలో కామేశంగారు మంచి గాయకుడని విన్నాం. వారిచేత పాటకచేరీ నడిపించండి," అన్నారు.

ఈ మాటలు విన్న అతిథుల్లో కొందరి బలవంతం మీద కామేశం పాటలు పాడాడు. ఆ పాటలకు మృదంగం, వాయులీనం, తంబురా తోడు కాగా, తనగానం అద్భుతమనిపించింది కామేశానికి. విన్నవారిలో చాలామంది కామేశాన్ని మెచ్చుకున్నారు. రామేశం మాత్రం మౌనంగా ఊరుకున్నాడు. ఇది, కామేశానికి చాలా ఆగ్రహం కలిగించింది.

బాబి

ఊరికి తిరిగొచ్చాక, కామేశం తన పాట కచేరీనీ అందరూ మెచ్చుకున్నారని చెబితే- అనేక సంగీత సభల్లో ప్రముఖులకు పక్క వాద్యాలు వాయించిన ముగ్గురు వాద్యగాళ్ళు ముందుకొచ్చారు. వాళ్ళ సహకారంతో ఊళ్ళో ఆరోజే కామేశం సంగీతకచేరీ ఏర్పాటైంది. పాట ప్రారంభించగానే, కామేశం కాలక్షేపం పాటలనే సంగీతమనుకుంటున్నాడనీ, ఆయనకు బొత్తిగా సంగీతజ్ఞానం లేదనీ అందరికీ అర్థమై మనసులో నవ్వుకున్నారు.

కొంతసేపటికి కచేరీ పూర్తయ్యాక, "త్యాగరాజును మరిపించేలా శ్రోతలను మంత్రముగ్ధుల్ని చేసిన, నా గంధర్వగానంపై మీ అభిప్రాయాలు చెప్పండి," అన్నాడు కామేశం.

మొహమాటం కొద్దీ కొందరాయన్ని మెచ్చుకున్నారు. వాళ్ళల్లో పక్క వాద్యాలు వాయించిన వాళ్ళూ ఉన్నారు. ఐతే, రామేశం మాత్రం మౌనంగా ఉండడం గమనించి, "నువ్వు మాట్లాడకపోవడం బాగోలేదు. కచేరీపైనీ అభిప్రాయం చెప్పు," అన్నాడు కామేశం.

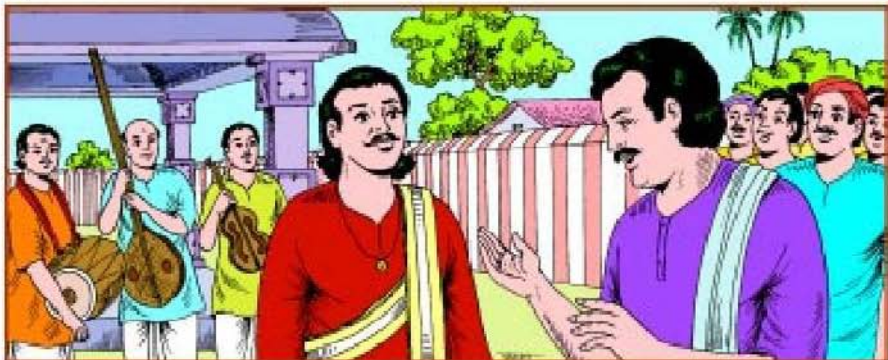
తనను పొగడకపోతే, రామేశాన్ని గ్రామస్థులు అసూయాపరుడని ఏవగించుకుంటారని కామేశం ఆశ. కానీ రామేశం, "నేనే కాదు, మాట్లాడనివారిక్కడ చాలా మందే ఉన్నారు. కచేరీపైవారి అభిప్రాయమే నా అభిప్రాయం," అన్నాడు.

ఆయన భావం అర్థమై చాలా మంది నవ్వారు. కామేశం ఉక్రోషపడి, ఏదేమైనా రామేశం తన అభిప్రాయం చెప్పి తీరాలన్నాడు. రామేశం పక్కవాద్యాలు వాయించిన ముగ్గుర్నీ పొగిడి ఊరుకున్నాడు.

"మరి నా పాట సంగతి కూడా చెప్పు!" అన్నాడు కామేశం.

"పక్కవాద్యాలు వాయించిన ఈ ముగ్గురూ, నీ పాటను పొగిడారే తప్ప, తమ గురించి ఒక్క మాట కూడా చెప్పుకోలేదు. అంటే-తన్ను తాను పొగుడుకోవడంలో నీకున్న ప్రతిభ వాళ్ళకు లేదు. వాళ్ళకు చేతకాని పని నేను చేసిపెడుతున్నాను. చేతకాని వాళ్ళకే తప్ప, సమర్థులకు సాయపడే అలవాటు నాకు లేదని నీకు తెలుసు. అందుకే నిన్ను పొగడలేదు," అన్నాడు రామేశం.

కామేశం, రామేశం చేతిలో మరోసారి భంగపడ్డాడు.

రాకాసిలోయ

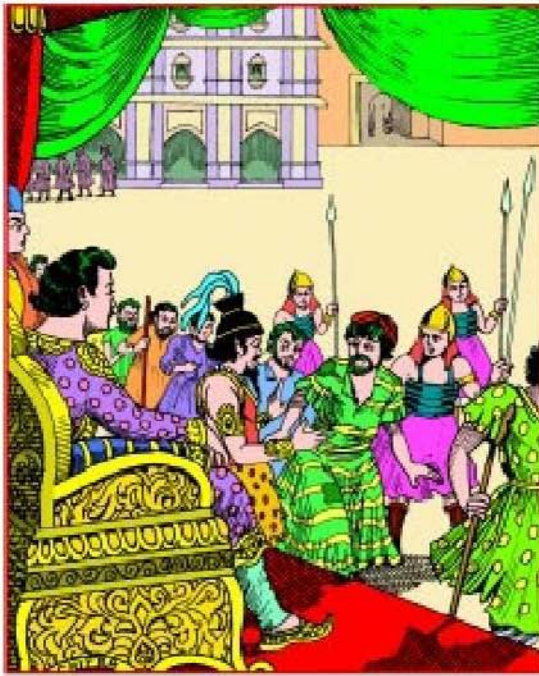
11

[బ్రహ్మదండి వూ ంత్రికుడ్రు పెట్టుబడిన తరవాత, జయ్రు వు ల్లూ, కేశమూ కోసం నగరవాస్రు లు కొండలన్నీ గాలించ సాగార్రు. వాళ్ళిద్దర్రూ బిచ్చగాళ్ళ వేషాలు వేస్రు కుని నగరంలోకి పారిపొయ్రూ రని, అడవిలో ఒక బండవీు ద కాళ్ళూచేత్రు లు బంధించబడి పిడి మన్ను కేశవుడి ముసలి తండ్రి వాళ్ళతో చెప్పాడు. ఆ సింగతి విన్న రాజగ్రు ర్రు ష్మాబిచ్చగాళ్ళ నందర్నీ పెట్టి తెచ్చేంద్రు కు సైనికులన్రు పింపాద్రు. తరవాత-]

రాజగ్రు ర్రు మాపింపీన సైనికుల్రూ, నగరంలోని ఉత్సాహివంత్రు లైన య్రు వ కుల్రూ కలిసీ, ˊబాలవీు ద కనబడిన బిచ్చగాళ్ళం దర్నీ పిట్టుకుని, రాజనగర్రు కేసీ నడిపీంచ్రు కు రాసాగార్రు. ఇలా దొరికిన వాళ్ళల్లో కేవలం బిచ్చగాళ్ళేగాక, బీదా బిక్కా జనం కూడా మన్నార్రు. వూ సీన ధ్రు స్తి లు ధరించి మన్న వాళ్ళూ, చిర్రు గ్రు ల వస్త్రాలు కట్టుకున్నవాళ్ళూ కూడా బిచ్చగాళ్ళకిందే జవు కట్టబడటంతో, వాళ్ళ సింఖ్య వందల్రూ వేల్రూ దాటింది. రాజ ప్రాసాదం ఆవరణలో వ్రు ందవేయ్రు బడిన వీళ్ళందర్నీ చూసీ, రాజుగార్రు చాలా ఆశ్చర్య పిడ్డాద్రు. రాజధానీ నగరంలో కూటికీ గ్రు డ్డకూ వ్రు ఖం వాచిన వాళ్ళూ ఇంత వ్రు ంది మన్నారని ఆయ్రు న ఏనాడ్రూ ఉహీంచలేద్రు.

రాజూ, రాజగ్రు ర్రు వై, బ్రహ్మదండివూ ంత్రి కుడ్రూ ఆవరణలోకి రాగానే, సైనికుల్రు బిచ్చగాళ్ళనందర్నీ ఒక సాల్రు పిడా నిల బెట్టార్రు.

"గ్రు ర్రు వర్యా, వ్రు న రాజ్యం సిర్వసి భిˊంగా మన్నదని, ఇంత కాలంగా భావిస్తున్నాన్రు. కాని, వీళ్ళన్రు చూస్తుంటే వ్రు నపిరిపాలనలో

ఏదో లోపం మున్నట్టు కనబడు తు న్నది. మహా మంత్రి ఒక్కసారైనా-పరిస్థితులు ఇంత దారుణంగా మున్నట్టు నాతో అనలేదు," అన్నాడు రాజు నిస్పృహపడు తూ.

రాజగు రు మాటిరు నవ్వానవ్వుతూ, "మహారాజా! ఇందు లో మంత్రిగారిని తప్పుపట్టేందు కేమీ లేదు. ఈ దరిద్రు లందర్నీ మన బొక్కసంలో మున్న ధనం వెచ్చించి పోషించటం సాధ్యమయ్యే పని కాదు. యుద్ధాలూ జననష్టం లేకుండా ధనం సంపాదించే మార్గం ఒకటి కనబడు తు న్నది," అంటూ రాజుగారి చెవిలో రహస్యంగా, "ఈ బ్రహ్మదండిని ఉపయోగించు కుని, రాకాసిలోయ లో మున్న ధనరాసు లు కొల్లగొట్టే మార్గం ఆలోచించు దాం," అన్నాడు.

రాజుగారి ముఖం కళకళ లాడింది. అయన బ్రహ్మదండికేసి తల తిప్పి, "బ్రహ్మదండీ, నమ్మాఇకను ంచుతు నా, దుష్టిప్రవర్తన మాను కుంటే, నిన్ను క్షమించగలము," అన్నాడు.

ఈ మాటలు వింటూనే మంత్రికుడు రాజుకు సాష్టాంగ పడి, "మహారాజా, నేనెప్పుడూ మహారాజులు ంగారికి సేవకుడనే. దుష్టులు రేపిన పుకార్లు నమ్మి, నా రాజభక్తిని శంకించ వద్దని ప్రార్థిస్తున్నాను. తమ బొక్కసాన్ని వెండి బంగారాలతో నింపేందుకే, నేను కాలభైరవోపాసన చేసి, రాకాసిలోయకు వెళ్ళే మార్గం......"

బ్రహ్మదండి మంత్రికుడు మాట ముగించక ముందే, రాజగు రు మాటందు కుని, "బ్రహ్మదండీ, ఆ లోయ సంగతు లేవీ నమ్మా బహిరంగంగా మాట్లాడకూడదు. జాగ్రత్త!" అన్నాడు కఠినంగా.

బ్రహ్మదండి కుక్కిన పేను లా అయిపోయాడు. అంతలో సేనానాయకుడు అక్కడికి వచ్చి, సాలు మీగా మున్న బిచ్చగాళ్ళందర్నీ ముందు కు నడవమన్నాడు. సైనికులు హెచ్చరించగానే, బిచ్చగాళ్ళు కదిలారు. బ్రహ్మదండి వాళ్ళల్లో ప్రతి ఒక్కడి ముఖాన్నీ పరీక్షగా చూస్తూ, "వీడు కాదు... ఉహుం, వీడూ కాదు!" అనసాగాడు.

ఈ విధంగా బిచ్చగాళ్ళ పరీక్ష ఒక గంట కాలం పట్టింది. చివరకు వాళ్ళల్లో తమ కు కావలసిన జయమల్లూ, కేశమూ లేరని తేలిపోయింది.

"అసలీ పుకారు లేవనెత్తిందెవరు?" అని అడిగాడు రాజగు రు మా

"ఇది అడవిలోకి వెళ్ళిన మన నగర పౌరు ల ద్వారా వ్యాపించింది. వాళ్ళకు అక్క

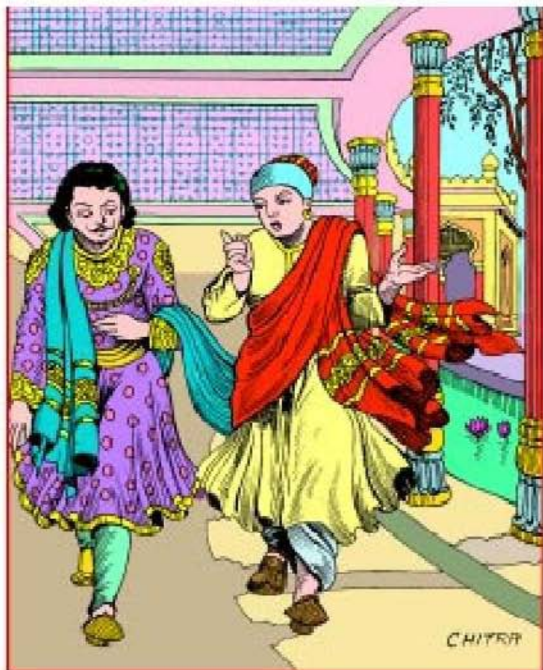
ఢు న్న ముసలివాడెవడో చెప్పాడట,'' అన్నాడు ాసునానాయ్య కుడు.

''వాడా-అ వు సిలివాడు! వాడు కేశవమతి తండ్రి. వాడింత కపిటవిద్య తెలిసీన వాడని నేను నవ్మను. కేశవయో, జయు వు ల్లో ఈ కట్టు కథ కల్పించి మాటారు. వాళ్ళీ సిరికే ఈ రాజ్యం సిరిహద్దు లు దాటిపొయ్యి నా, దాటి పొయ్యి మూడవచ్చు,'' అన్నాడు బ్రహ్మదండి.

రాజగు రు మకు అతడు చెప్పినదాంట్లో కొంత సిత్యం మున్నట్టు తోచింది. బావ్రా శా వాళ్ళిద్దరూ ఈ సిరికి రాకాసీలోయ్య వూ ర్గం పిట్టి మాటారు!

రాజుగారూ, బ్రహ్మదండి వూ ంత్రికుడూ, రాజగు రు వై తిరిగి రాజభవనంలో ప్రవేశిం చారు. ాసునానాయ్య కుడు బిచ్చగాళ్ళందర్నీ రాజ ప్రాసాద ద్వారాలు దాటించి నగరంలోకి తరివ్వి వేయ్యించాడు. రాజూ, రాజగు రు వై కలిసీ రహిస్య్ వు ంతనాలు ప్రారంభించారు.

''వు హారాజా, వు నం ఈ సిదవకాశాన్ని చేజారి పానివ్వకూడదు. రాకాసీలోయ్య లో మున్న వెండీ బంగారాలను మనవిగా చేసుకో వలసీందే. అ విధంగా వీ కూ, ప్రిజలకూ్కడా ఎంతో వే లు కలు గ తు ంది. అ గ ప్తి ధనాన్ని సాధించే శక్తి ఒక్క కేశవమతికే మాదని, వూ ంత్రి కుడు లోగడ చెప్పాడు. వాణ్ణి పట్టుకునేందుకే వాడు ఇంత కాలంగా అ కొండ వీ ద వూ టు వేసి కూ్కచు న్నాడు. కేశవమతి భు జం వీ ద పిడగ విప్పీన నల్లని పావు అకారం వు చ్చ మున్నదట. దాని ద్వారా బ్రహ్మదండి తనకు కావలసీన యువకుడెవడో గుర్తించాడు,'' అన్నాడు రాజగు రు మా

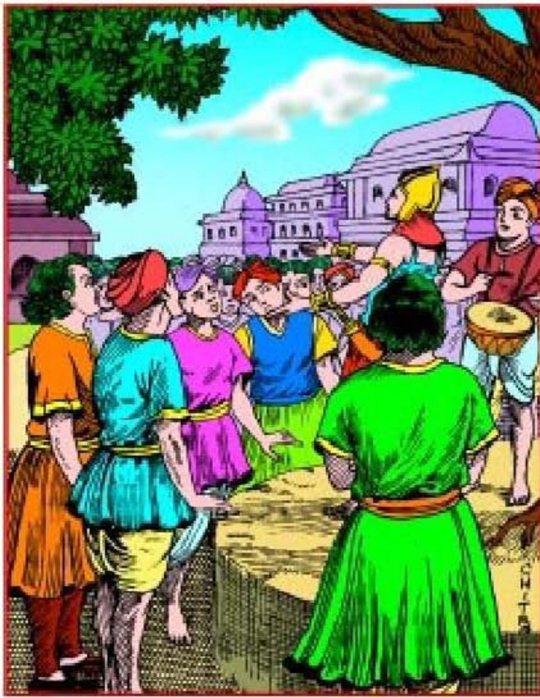

''కాని, వాడు మోసగించి మన చేజారి పొయ్యి నట్టు కనబడు తు న్నది,'' అన్నాడు రాజుగారు.

''అందు కే మనం మోసాన్ని మోసంతోనే నిగ్రహించాలి. నాకో వు ంచి ఉపాయ్య ం తట్టింది. తవు రు వు రోలా అను కోకపోతే, వు నవి చేస్తాను,'' అన్నాడు రాజగు రు మా

రాజుగారు అంగీకార సూ చకంగా తలా డించాడు.

''అ కేశమతు వారం రోజుల లోపల నగరా నికి వచ్చేట్టయ్యి తే, అర్ధరాజ్యం ఇస్తావు ని చాటింమివేయ్యి ంచు దాం. అ గడు మలోగా వాడు రాకపోతే, వాణ్ణి ప్రాణాలతో పిట్టి తెచ్చిన వాళ్ళకుగాని, లేక తల నరికి తెచ్చిన వాళ్ళకు గాని, ఒక చిన్న సావు ంత రాజ్యం ఇవ్వబడు తు ందని ప్రకటిద్దాం. నా ఊహ వాడు అర్ధ రాజ్యం దొరు కుతు ందన్న ఆశతో తప్పిక వు న

ఆస్థానానికి వస్తాడని. ఆ తరవాత వాణ్ణి రాకాసీ లోయ లో ఎలా ఉపాయా గ పేట్టుకోవాలో నేనూ , బ్రహ్మాదండీ నిర్ణయి స్తాం,'' అన్నాడు రాజగు రు మా

అర్ధరాజ్యం ఇస్తావు ని పేు చాటింపిూ కేవలం కేశమణ్ణి దొరక పిుచ్చుకునేందు కు ఆడే నాటకవే అని తెలిసీం తరవాత రాజుగారు అంద్ర కు అంగీకరించాడ్రు . ఆ వెంటనే బ్రహ్మ మిూ రాజ్యంలోని పిల్లెల్లో, పిట్టణాల్లో రాజాజ్ఞ ప్రకారం చాటింపిూచేయు బడింది.

ఒకటీ రెండు రోజులు గడిచీ గడవక వు ందే, ఈ చాటింపిూార్త కేశమణికీ, అతడి వు సిలి తండ్రికీ, జయు వు ల్లకూ తెలిసీంది. నగరవాసు లు కొండ ప్రాంతాల నుంచి వెళ్ళి పాగానే, వాళ్ళ వు గ్గరూ ఒక కొండ గు హిలో చేరారు . వు ందు కర్తవ్యాన్ని గు రించి తర్జన

భర్జనలు చేస్తున్నారు . ''ఇందు లో ఏదో పేద్ద మోసం మన్నది!'' అన్నాడు వు సిలివాడు గాఢంగా నిట్టూ ర్పి స్తూ.

''అంద్ర కు సిందేహివూ ! కేశవుడు వెంట మాటే తప్పి, ఆ రాకాసీలోయు లోని ధన రాసు లు దొరకమూఅంద్ర కు తగిన జాతకుడు కేశమణే అని బ్రహ్మాదండి, రాజగురువుకు చెప్పి మాటాడు ,'' అన్నాడు జయు వు ల్ల.

''బహి శా, నన్ను కాళ్ళూ చేతు లూ కట్టి, ఆ రాకాసీలోయు కు వ్టా సి కు పావాలని వాళ్ళ పిథకం వేసీ మాటారు . వాళ్ళ పిని తీరిం తరవాత నన్ను తప్పిక కొరతవేస్తారు ,'' అన్నాడు కేశమణి కోపింగా.

''ఆ ప్రివూ దం ఇప్పుడే ఎదు రవబోతు న్నది. నీ తల విలు వ అర్ధరాజ్యం; తెలిసీందా? కనక, వు నం ఎంత త్వరగా, ఈ రాజ్యపిూ హిద్దు లు దాటిపోతేఅంత వు ంచిది,'' అన్నాడు జయు వు ల్ల.

''ఈ సిరికి ఈ చాటింపిూ త్తాంతం ఇతర రాజ్యాల వాళ్ళకూ్కడా తెలిసీమాటు ంది. వాళ్ళ వూ త్రం నన్ను గు ర్తిస్తె బతకనిస్తారం టావా?'' అన్నాడు కేశమణి .

కేశమణి వు సిలి తండ్రి పొందిన అదు ర్దా అంతా ఇంతా కాదు . అతడు గుహిలో వు ంచి బయు టికి వచ్చి, చు ట్టూ కలయు చూ సీ, ''డబ్బుకు ఆశపడిన నగర వాసుల్లో కొందరైనా వు ళ్ళీ ఇక్కడికి వచ్చి, కొండ గు హిలూ , కోనలూ వెతికే ప్రివూ దం మన్నది. వీ రు ఇక్కణ్ణించి వెంటనే పారిపోండి,'' అన్నాడు .

''ఈ వేషాలతో లాభం లేదు . దేశాటనకు బయు లు దేరిన ఏ ్రతియు యు వకుల

వేషాలో వేసు కుని, వింధ్యారణ్యాల్లోకి పారి పోవలసిందే. అందు కు అవసిరం అయ్యే న ధనం బ్రహ్మదండి మంత్రికుడి గృహిలో ఎక్కడ దాచబడి వున్నదో నాకు తెలుసు!'' అన్నాడు జయవుల్ల.

''ఆ గృహిను రాత్రింబగళ్ళ ఇద్దరు సైని కులు కాపిలా కాస్తున్నారు,'' అన్నాడు కేశ ముడు. ''ఆ ఇద్దర్నీ వునం చంపి గృహిలోకి వెళ్ళలేమా?'' అని ప్రిశ్నించాడు జయవుల్ల.

''సాధ్యమైనంత వరకు వాళ్ళను చంపకుం డానే గృహిలోకి వెళ్ళవచ్చు. అంతా రహ స్యంగా జరిగిపోవాలంటే, చీకటి పడేవరకూ వేచి ఉండటం వుంచిది,'' అన్నాడు వుసిలి వాడు. అందు కు కేశముడూ, జయవుల్లా, సరేనన్నారు.

సూర్యాస్తమయమై చీకటి పడి కొంచెం రాత్రి పొద్దు పొయ్యిం తరవాత వుగ్గురూ, వుంత్రికుడి గృహికేసి బయలు దేరారు. రాళ్ళ చాటు చేసు కుని పిల్లుల్లా నిశ్శబ్దంగా గృహిను సవిపీంచిన వాళ్ళను, గృహివుందు కాపిలా వున్న సైనికుడు గుర్తించలేదు. వుసిలివాడు సైనికుడు నిలుచున్న చోటుకు దాపులో వున్న రాయి చాటు నుంచి, కత్తి వుందుకు చాచి సైనికుడి వెన్నుకు దాన్ని ఆనిస్తూ, ''అరవకు! రెండో వాడెక్కడ?'' అని ప్రిశ్నించాడు మెల్లిగా.

హిఠాత్తుగా వెన్నును కత్తి మొన తాకగానే సైనికుడి పై ప్రాణాలు పైనే పోయినై. వాడు ఏవి చేయుటవూ అని ఆలోచించేంతలో కేశముడూ, జయవుల్లా వాడి వుందుకు వచ్చి నిలబడి, ''వూ బందిపోట్ల నాయకుడు, వివుల్నిద్దర్నీ చంపి, గృహిలో వున్న ఒక వస్తువు తెవ్వున్నాడు. కాని, వూకు వివుల్ని చంపాలని లేదు. వూ పినేదో వేం వూ పుకు పోతాం. నీ తోటి వాడెక్కడ?'' అని అడిగారు.

సైనికుడు నిలువుగా తలవేసీ, గృహికు ఒక పక్కగా గుర్రుపెట్టి నిద్రపోతున్న, అను చరుణ్ణి చూపించాడు. వుర్షణం కేశముడూ, జయవుల్లా, ఆ నిద్రపోతున్న వాడి వీద పడి, వాడి కాళ్ళూ చేతులూ బంధించి ఒక వూల పడవేశారు.

''కత్తి నా వెన్నులో గుచ్చుకుంటున్నది. వీ బందిపోటు నాయకుణ్ణి కత్తి తీయవు నండి,'' అంటూ ప్రాధేయపడ్డాడు మొదటి సైనికుడు. కాని, వుసిలివాణ్ణి సైనికులు గుర్తించటం ప్రివూదకరవుని కేశముడూ, జయవుల్లా వుందే నిశ్చయించుకున్నారు.

''ఆ బందిపోటు వాడి ముఖం చూశావంటే నువ్వా నిలువునా ప్రాణం వదులుతామూ వాడంత భయంకరుడు!'' అంటూ కేశవయ్యా, జయమల్లూ కలిసి సైనికుడి కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి, కళ్ళకు గంతలు కూడా బిగించారు.

జయమల్ల గుహలో ప్రవేశించి, కొద్దిసేపటి తరవాత, ముసుగు ముసుకున్న ముస్తులతో బయటికి వచ్చాడు. అతడి చేతిలో ఒక సంచీ ఉన్నది. ఆ సంచీని అతడు అటూ ఇటూ కదిలించేసరికి ఘల్లు ఘల్లుమన్న ధ్వని వినబడింది.

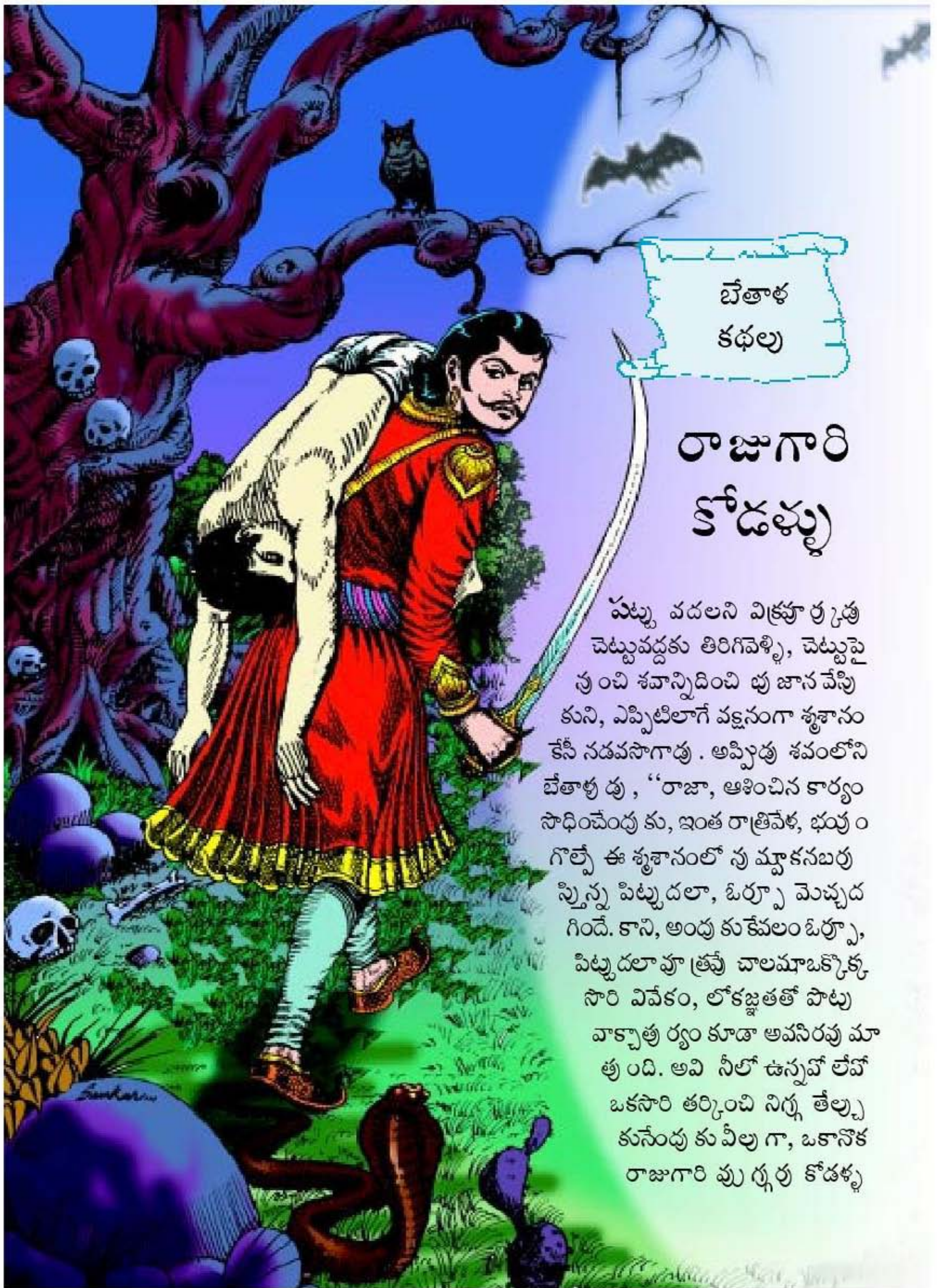
''ఈ సంచీ నిండా బంగారు నాణాలే. బ్రహ్మదండి మంత్రికుడు ఎందర్నో మోసగించి కూడబెట్టిన ధనం ఇది. దీనితో మనం క్షత్రియోచితమైన దుస్తులూ, ఆయుధాలూ కొనుక్కోవచ్చు. ఇక బయలుదేరుదాం,'' అన్నాడు జయమల్లు.

ముగ్గురూ తిరిగి తమ గుహకు వచ్చేశారు. తెల్లవారగానే ఆ బంగారంలో కొంత ఖర్చు పెట్టి, అవసరమైన సామగ్రి కొనుక్కువచ్చేందుకు ముసలివాడు నగరానికి వెళతానన్నాడు. నగరంలో తననెవరూ గుర్తించకుండా మారువేషం వేసుకుంటానన్నాడు. కేశవయ్యా, జయమల్లూ అంగీకరించారు.

గుహలోని రాళ్ళచాటున తను రహస్యంగా దాచుకున్న బంగారాన్ని జయమల్లు వెతికి వెలికి తీస్తూండగా, అక్కడ బ్రహ్మపుర రాజుగారి రాచనగరులో నిద్రిస్తున్న బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడికి పీడ కలలు వచ్చినై. ఎవడో దొంగ ఒకడు, తన బంగారం ఉన్న సంచీని, పైకీ కిందికీ ఎగరవేస్తున్నట్టూ, అది ఘల్లు ఘల్లుమని గోల చేస్తున్నట్టూ కలగన్నాడు.

''దొంగ, దొంగ! బంగారం, నా బంగారం!'' అంటూ బ్రహ్మదండి మంచం మీంచి కిందికి దూకి వాకిలి కేసి పరిగెత్త సాగాడు. అక్కడ కాపలా ఉన్న భటుడు, ఈటెను మాంత్రికుడి గుండెలకేసి గురిచేసి, ''ఒక్కడుగు ముందుకు వేశావో, చరుస్తాను!'' అంటూ హెచ్చరించి, ''రండి, రండి! బ్రహ్మదండి, పారిపోవాలని చూస్తున్నాడు!'' అంటూ తన తోటి కాపలా భటుల్ని కేకవేశాడు. –(ఇంకావుంది)

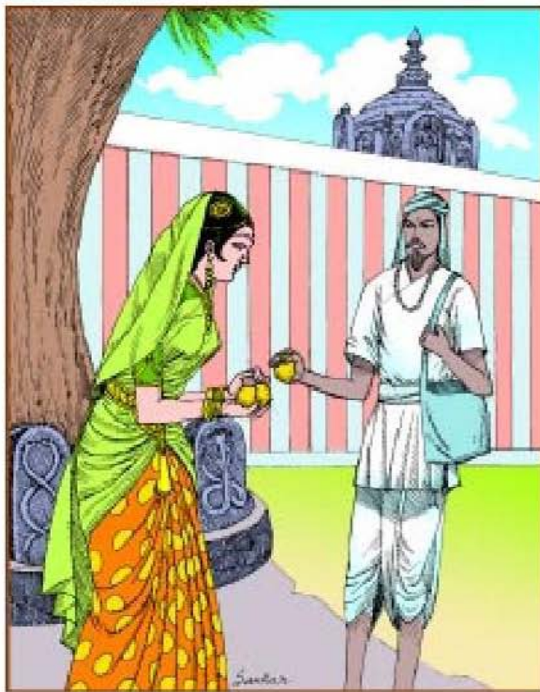

బేతాళ కథలు

రాజుగారి కోడళ్ళు

పట్టు వదలని విక్రమార్కుడు చెట్టువద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే వక్షనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, ‘‘రాజా, ఆశించిన కార్యం సాధించేందుకు, ఇంత రాత్రివేళ, భయంగొలిపే ఈ శ్మశానంలో నువ్వు కనబరుస్తున్న పట్టుదలా, ఓర్పూ మెచ్చదగిందే. కాని, అందుకు కేవలం ఓర్పూ, పట్టుదలా మాత్రమే చాలవు. ఒక్కొక్క సారి వివేకం, లోకజ్ఞతతో పాటు వాక్చాతుర్యం కూడా అవసరమవుతుంది. అవి నీలో ఉన్నవో లేవో ఒకసారి తర్కించి నిగ్గు తేల్చుకునేందుకు వీలుగా, ఒకానొక రాజుగారి ముగ్గురు కోడళ్ళ

కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను," అంటూ ఇలా చెప్ప సాగాడు:

మహేంద్రపురి రాజదంపతులకు వివాహమై చిరకాలం కావస్తున్నా సంతానం కలగలేదు. సంతాన ప్రాప్తి కోసం వాళ్ళు చేయని వ్రతం లేదు, దర్శించని పుణ్యక్షేత్రం లేదు. ఇక తమకు సంతానం కలగడం కల్ల అని వాళ్ళు నిరాశా నిస్పృహలకు లోనయ్యారు.

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో, ఒకనాటి రాత్రి రాణీ కలలో కొండమీది పంచముఖ నాగేంద్రుడు కనిపించి, 'నా గుడి ఆవరణలో నల్లరాతి నాగప్రతిమను ప్రతిష్ఠించి, ఒకమండలం పాటు ఆ ప్రతిమను ఆవుపాలతో అభిషేకిస్తే, నీకు సంతానభాగ్యం కలుగుతుంది!' అని చెప్పాడు.

మర్నాడు నిద్ర లేస్తూనే రాణీ, రాజుగారికి తన కల గురించి చెప్పి, "మన ఇలవేల్పు నాగేంద్రుడు చెప్పినట్టు చేద్దాం, ప్రభూ!" అన్నది.

వారం తిరక్కుండా రాజదంపతులు, కొండమీది నాగేంద్రుడి ఆలయ ఆవరణలో నాగప్రతిమను ప్రతిష్ఠించారు. రాజూ, రాణీ ఉదయమే ఆ నాగప్రతిమకు ఆవుపాలతో నిష్ఠగా అభిషేకం చేశారు. నలభైరోజులు పూర్తికానున్న చివరి రోజున, రాణీ దగ్గరకు ఎన్నడూ చూడని ఒక వింత వ్యక్తి వచ్చాడు. అతడు సన్నగా, పొడవుగా, కారునలుపు రంగులో ఉన్నాడు.

అతడు భుజానికి వేలాడుతున్న సంచీ లోంచి మూడు మామిడి పళ్ళు తీసి, రాణీకి ఇస్తూ, "గుడి లోపలికి వెళ్ళి వీటిని ఆరగించు. నీకు ముగ్గురు ముత్యాల్లాంటి పిల్లలు కలుగుతారు," అన్నాడు.

రాణీ అమితానందంతో ఆ ఫలాలను కళ్ళకు అద్దుకుంది. గుడిలోకి వెళ్ళి వింత వ్యక్తి ఇచ్చిన ఫలాలను తిన్నది. తొమ్మిది మాసాల తర్వాత, రాణీకి ముగ్గురు పండంటి కుమారులు జన్మించారు. రాజదంపతులు వాళ్ళకు జయుడు, విజయుడు, అజయుడు అని పేర్లు పెట్టుకుని అల్లారు ముద్దుగా పెంచసాగారు. ముగ్గురు రాజకుమారులూ అందంలోనూ, తెలివితేటల్లోనూ, పరాక్రమంలోనూ ఎవరికీ ఎవరూ తీసిపోరు. ఇరవై సంవత్సరాల వయసు వచ్చేసరికి, ముగ్గురూ అన్ని విద్యల్లోనూ ఆరితేరారు. రాజు, ముగ్గురు కొడుకులకూ ఒకే ముహూర్తాన వివాహాలు జరిపించాడు. కోడళ్ళు ముగ్గురూ, రాజుగారి సామంతరాజుల కుమార్తెలు.

ఇలావుండగా-ఊహించని విధంగా రాజు గారి ఆరోగ్యం ీణించింది. వ ద్ధాప్యం తోడు కావడంతో, ఆయ న వు ను పిటి ఆరోగ్యం సింతరించు కోవడం అసింభవం అని తేల్చి చెప్పేశారు, రాజవైద్యులు. తన తదనంతరం జయు డు , విజయు డు , అజయు లలో ఎవ రిని రాజుగా ప్రికటించాలన్న కఠిన సివు స్యి ఎదు రైంది రాజుకు. కొడు కులు వు గ్గు రూ అన్నిటా సివు ఉజ్జీలే!

ఆయ న తీవ్రంగా ఆలోచించి, రాజును ఎంపీక చేసు బాధ్యత, తన ప్రిధాన వు ంత్రి అయి న చంద్రశేఖరు డికి అప్పగించాడు .

ఆ వు ర్నాడే వు ంత్రి, రాకువూ రు లకు రక రకాల పిరీ ˘లు పేట్టాడు . వు ఖ్యంగా రాజ నీతికిసింబంధించిన ప్రిశ్నలు వేశాడు . అన్నిటి లోనూ రాకుమారులు సమానమైన ప్రతిభను కనబరిచారు .

వు ంత్రి చంద్రశేఖరు డు , రాజుగారితో జరి గింది చెప్పి, ''మహారాజా! రాకుమారులు వు గ్గు రూ సింహాసినం అధిష్ఠించడానికి సివూ నఅర్హత గలవాళ్ళన్నది, నా అభిప్రాయ ం. వారిలో ఏ ఒకరినో రాజుగా ప్రికటించడం అంటే, వి గిలిన ఇద్దరికీ అన్యాయ ం చేసినట్టే అవుతు ంది,'' అన్నాడు .

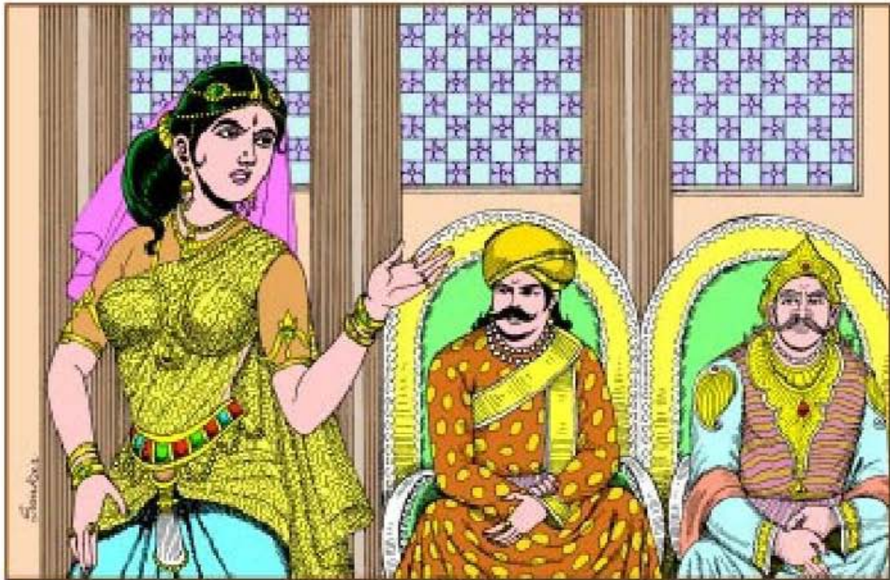
రాజు దిగాలు పిడిపోతూ , ''వు హావు ంత్రీ! సివు స్యి వు రింత జటిలం అయి నట్టు తోస్తు న్నది. ఇప్పుడేంచేయ డం?'' అని అడిగాడు .

వు ంత్రి కొద్దిసుపిుక్షనంగా ఆలోచించి, ''వు హారాజా! ఒక పిని చేయ దలిచాను . వీ రు అను వు తిస్తే, వీ వు గ్గు రు కోడళ్ళనూ విడివిడిగా ఒక ప్రిశ్న అడగదలిచాను . వారిచ్చే జవాబు ల ద్వారా వు నం ఏ రాకువూ రు ణ్ణి రాజుగా ఎంపీక చేయ వచ్చో తేలిపోతు ంది,'' అన్నాడు .

రాజు వెంటనే, ''అలాగే చేసి, నా తల వీ దమన్న ఈ భారాన్ని ంచి నన్ను వివు క్తుణ్ణి చేయ ండి!'' అంటూ తన కిరీటాన్ని చూ పీం చాడు .

ఆ తర్వాత రాజు ఆదేశించగా, వు ందు గా జయు డి భార్య-రాజూ, వు ంత్రీమన్న గదిలోకి వచ్చింది. మంత్రి ఆమెను, ''అమ్మా! నీ భర్త ఈ రాజ్యానికి తదు పిరి రాజు కాని పి ˘ంలో ను వ్వేం చేస్తావూ'' అని అడిగాడు .

జయు డి భార్య వు ఖంలో నిరాశ కనిపీం చింది. ఆవె చిన్న గొంతు తో, ''ఒక రాజ్యానికి రాజుకావడం అనేది ఒక అదృష్టయోగం. వూ వారి జాతకంలో అది లేదని సిరిపేట్టు కుంటాను ,'' అన్నది.

ఆమె వెళ్ళాక విజయుడి భార్య వచ్చింది. మంత్రి ఆమెను, జయుడి భార్యకు వేసిన ప్రశ్నే వేశాడు.

అందుకు విజయుడి భార్య నీరసపడిన కంఠస్వరంతో, "ఏం చేస్తాను? అమ్మవారు నా ప్రార్థనలు ఆలకించనందుకు బాధపడతాను. నేను చేసిన పూజల్లో ఏదైనా లోపం జరిగిందేమో, ఆలోచిస్తాను!" అన్నది.

చివరగా అజయుడి భార్య వచ్చింది. మంత్రి, ఆమెను ప్రశ్నించిన మరుక్షణమే, కాస్త కటువైన కంఠస్వరంతో, "అసలు మహామంత్రిగారికి ఇలాంటి అనుమానం రావలసింది కాదు. నా భర్త ఈ రాజ్యానికి రాజు కాడన్న అనుమానానికే ఆస్కారంలేదు. నా భర్త శక్తిసామర్థ్యాలూ, తెగువా నాకు తెలుసు. ప్రయత్నించాలేగానీ, ఆయనకు జీవితంలో అపజయమన్నదే లేదు!" అన్నది.

ఆమె వెళ్ళిపోగానే, మంత్రి చంద్రశేఖరుడు, రాజుతో, "మహారాజా! అజయుణ్ణి రాజుగా ప్రకటించండి!" అన్నాడు తేలికపడిన మనసుతో.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, మంత్రి చంద్రశేఖరుడు రాజుకు ఇచ్చిన సలహాలో ఏపాటి ఇంగిత జ్ఞానం, రాజకీయ చతురత ఉన్నదో అర్థం కావడం లేదు. కోడళ్ళను పరీక్షించి, కొడుకుల అర్హతలను నిర్ణయించడం విడ్డూరంగా కనిపించడం లేదా? పైగా, మంత్రి ప్రశ్నించిన పెద్ద కోడళ్ళిద్దరూ ఎంతో సౌమ్యవంతులుగా, దైవభక్తి కలవాళ్ళుగా వాళ్ళిచ్చిన జవాబులను బట్టి గ్రహించవచ్చు. చిన్న కోడలైన అజయుడి భార్య మాత్రం వాళ్ళకు భిన్నంగా అహంకారంతో కూడిన వాక్చాతుర్యం ప్రదర్శిస్తూ, తన భర్తకు సాటిరాగల వాళ్ళు ఎవరూ లేరన్న ధోరణిలో జవాబి

చ్చింది. ఆ మాటలను బట్టి, భర్తకు రాజపదవి దక్కకపోతే, ఆమె అతడి చేత ఏదైనా తిరుగుబాటు చేయించి రాజ్యాన్ని అల్లకల్లోల పరుస్తుందని భయపడి, మంత్రి అజయుణ్ణి రాజుగా ప్రకటించమని మహారాజుకు సలహా ఇచ్చాడా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసీ కూడా చెప్పకపోయావో, నీ తల పగిలిపోతుంది,'' అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, ''రాజకుమారులు ముగ్గురూ సింహాసనం అధిష్ఠించడానికి సమాన అర్హతలు గలవారన్నది మొదటే స్పష్టమైపోయిన విషయం. రాజ్యసింహాసనం తామే అధిష్ఠించాలన్న పోటీ కూడా రాకుమారుల మధ్య లేదు. ఇక, మగవాడి ప్రవర్తన మీద భార్య ప్రభావం ఎంతో కొంత తప్పక ఉంటుంది. రాజ్యాధినేతలైన రాజులు కూడా ఇందుకు మినహాయింపు కాదు. అందుకే మంత్రి, రాజుగారి కోడళ్ళ మనస్తత్వాన్ని బట్టి రాకుమారుల అదనపు అర్హతను నిర్ణయించడానికి పూనుకున్నాడు. ఇందులో విడ్డూరం ఏమీ లేదు. ఇక, రాజుగారి ముగ్గురు కోడళ్ళూ మంచీ, మర్యాదా ఎరిగిన వారనడంలో సందేహం లేదు. ఐతే, జయుడి భార్యది మనకింతే ప్రాప్తం అని సర్దుకుపోయే తత్వం. విజయుడి భార్యది అంతా దేవుడి మీద భారం వేసి చూస్తూ ఊరుకునే ధోరణి. అజయుడి భార్య వాళ్ళిద్దరికీ భిన్నమైన మనస్తత్వం కలది. భర్త ఆత్మవిశ్వాసాన్నీ, ధైర్యసాహసాలనూ అనుక్షణం పెంచి పోషించే మనస్తత్వం ఆమెది. రాజుకు ఉండవలసిన ప్రధాన అర్హత తిరుగులేని ఆత్మవిశ్వాసం. అజయుడి భార్యలాంటి వాళ్ళు, అలాంటి విశ్వాసాన్ని మరింత ప్రోత్సహించగలరు. అందుకే రాజకుమారులు ముగ్గురూ అన్నిటా సమ ఉజ్జీలే అయినా, అర్ధాంగి సహకారం, ప్రోత్సాహం అదనపు బలంగా గల అజయుణ్ణి రాజుగా ప్రకటించమన్నాడు మంత్రి. అంతేగాని, అతడి భార్య, భర్తకు రాజపదవి దక్కకపోతే, అతడి చేత తండ్రి మీద తిరుగుబాటు చేయిస్తుందన్న భయంతో కాదు,'' అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. – (కల్పితం)

[ఆధారం : మాచిరాజు కామేశ్వరరావు రచన]

వస్తుప్రదర్శనశాలకు సత్కారం

ముంబైలోని 150 సం.ల నాటి వస్తుప్రదర్శనశాల విక్టోరియా అండ్ ఆల్బర్ట్ మ్యూజియంను, 2005 సాంస్కృతిక వారసత్వ పరిరక్షణ కార్యక్రమం కింద యునెస్కో సంస్థ 'అవార్డ్ ఆఫ్ ఎక్సెలెన్స్'తో సత్కరించింది.

ఈ వస్తుప్రదర్శనశాలను 1855వ సం.లో భావు దాజీ ల్యాడ్ స్థాపించినప్పటికీ, విక్టోరియా రాణి–ఆమె భర్త ప్రిన్స్ ఆల్బర్ట్‌ల పేరుగా పిలువబడుతున్నది. దాని నిర్వాహణాధికారం ముంబై మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిలోకి వచ్చిన నాటి నుంచి పరిరక్షణ విషయంలో అశ్రద్ధ, అలసత్వం చోటుచేసుకున్నాయి. దీని అభివృద్ధికీ, పరిరక్షించడంకోసం ఒక ప్రయోగశాలను ఏర్పరచడానికీ 1996వ సం.లో భారతీయ కళాసాంస్కృతిక వారసత్వ జాతీయ సంస్థ (ఇండియన్ నేషనల్ ట్రస్ట్ ఫర్ ఆర్ట్ అండ్ కల్చరల్ హెరిటేజ్) 1996వ సం.లో కార్పొరేషన్‌కు కొన్ని సూచనలను చేసింది. కార్పొరేషన్ ఆ సూచనలను అంగీకరించి, దాటిని అమలు పరచడానికి జమ్నాలాల్ బజాజ్ సహకారాన్ని తీసుకోవాలని నిర్ణయించింది.

పునర్నిర్మాణపు పనులు గతసంవత్సరం అంటే వస్తుప్రదర్శనశాల 150వ వార్షికోత్సవం జరిగే నాటికి పూర్తయ్యాయి. మ్యూజియంలో పెద్దపెద్ద మంటపాలగుండా స్తంభాల మధ్య నడుస్తుంటే 'అరేబియన్ నైట్స్' అద్భుత ప్రపంచంలో నడుస్తున్న అనుభూతి కలుగుతుందని చెబుతారు.

ప్రస్తుతం అందంగా కళకళలాడుతున్న ఈ భవనానికి దీని సంస్థాపకుడు భావు దాజీ ల్యాడ్ పేరు పెట్టారు.

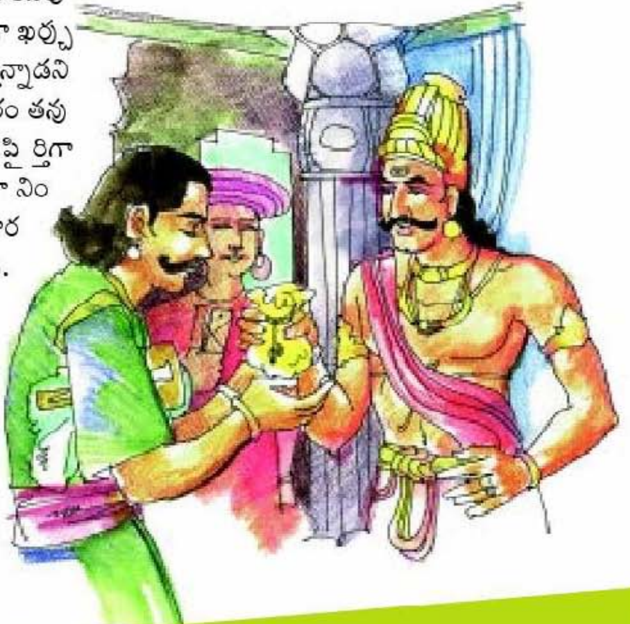
తిరిగి వచ్చిన రాజు

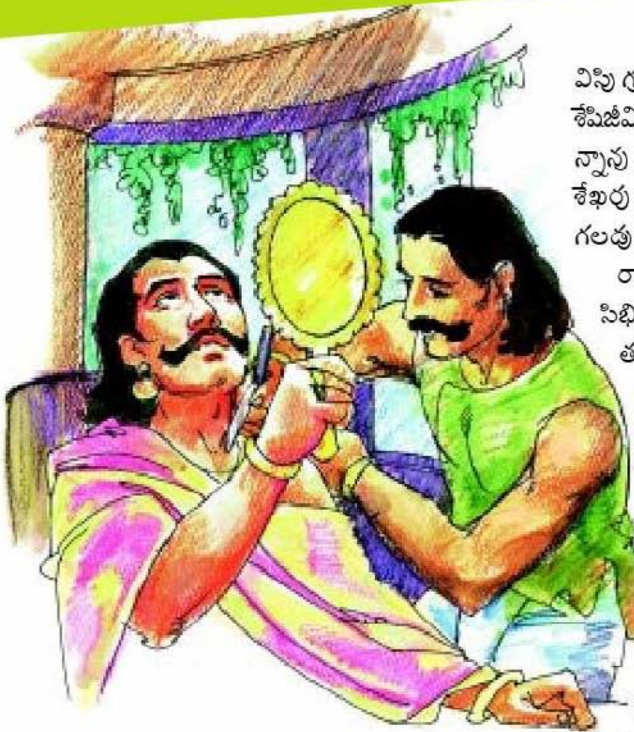
చోళదేశంలోని వు ంగళాపితం రాజ్యాన్ని రాజశేఖరు డు అనే సావు ంతరాజు పాలించేవాడు. ఆయన చక్రవర్తికి క్రవు ం తప్పకుండా కప్పం చెల్లిస్తూ, ప్రశాంతంగా రాజ్యపాలన చేయ సాగాడు. సారవంతమైన భూ వు లతో పాటు, సకాలంలో వర్షాలు కురవడంతో రాజ్యం సు భి ంగా ఉండేది. దాంతో పాటు రాజు సావూ న్య ప్రజలు – ధనికులు, రైతులు–వ్యాపారులు, కమ్మరు – కళాకారు లు అన్న తారతవ్యుం పాటించకుండా ఎవరికి ఎప్పుడు ఎలాంటి అవసరం కలిగినా వెంటనే ఆదు కునేవాడు. కళాభివూ ని కావడంతో కళలను ఆదరిస్తూ, కళాకారు లనూ, కమ్మరునూ ప్రత్యేకంగా పోషించేవాడు.

ఇది రాజు తమ్ముడైన వు ణిశేఖరు డికి అసలు గిట్టలేదు. అనవసరమైన వాటికి వ థాగా ఖర్చు చేస్తూ, అన్న ఖజానాను ఖాళీ చేస్తున్నాడని అతడు భావించాడు. అన్న తదనంతరం తను రాజ్య పాలనకు వచ్చేలోపల బొక్కసం పూ ర్తిగా వు డిచిపెట్టు కు పోగలడని అను వూ నించాడు. దానికితోడు అతనిలో అధికార దాహం రోజురోజుకూ ప్రబలసాగింది. తను త్వరగా అధికారాన్ని చేపట్టాలి! అడ్డంకుగా ఉన్న అన్నను ఎలాగైనా తొలగించి, ఆఖరికి హితవూ ర్చయి నా సరే సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించాలని కలలు గనసాగాడు. అయి తే, అన్నను తు దవు ట్టించే పని తను స్వయు ంగా చేయ కుండా అందు కు వేరెవరినైనా నియోగించాలని పథకం వేశాడు. అన్నతో సన్నిహితంగా వు సిలే వారికి ధనాశ చూ పి గు ట్టు చప్పుడు కాకుండా తన కార్యం సాధించు కోవాలని మొదట రాజుగారి వంటవాడితో ఆ ప్రస్తావన తెచ్చాడు.

"వు హారాజు ఎప్పుడూ అతిథు లతో కలిసి భోజనం చేస్తారు. నేను వంటలో విషం కలిపితే, ఆ విషయ ం సు లభంగా బయ టపడి నేను పట్టు బడి పోగలను. గనక, ఆ పని నేను చేయ లేను, నన్ను క్షవు ంచండి," అని వంటవాడు వు ంచిగా జారు కున్నాడు.

వు ణిశేఖరు డు మరికొందరివద్దకు వెళ్ళాడు. అయి నా, ఏ ఒక్కరూ అందు కు సరేనని

విసు గ కలు గు తోంది. ఇకపై అడవికి వెళ్ళి శేషజీవితాన్ని దైవచింతనతో గడపాలని ఆశిస్తున్నాను. ఈ రోజు నుంచి నా సోదరుడు మణిశేఖరుడు రాజ్యపాలనా బాధ్యత వహించగలడు,'' అన్నాడు గంభీరంగా.

రాజు నిర్ణయాన్ని పునః పరిశీలించమని సభికులు వేడుకున్నారు. అయినా, రాజు తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకోలేదు. తమ్ముణ్ణి పిలిపించి సభాసదుల సమక్షంలో తన కిరీటాన్ని తీసి అతని తలపై ఉంచాడు.

మర్నాడు తెల్లవారకముందే రాజశేఖరుడు అడవికి వెళ్ళిపోయాడు.

ధర్మాత్ముడైన అన్నకు ద్రోహం తలపెట్టిన తమ్ముడు తమకు రాజు కావడం చూసి ప్రజలు బాధపడ్డారు. రాజోద్యోగుల ముఖాల్లో ఏమాత్రం సంతోషం కనిపించకపోయినప్పటికీ, ఆశించిన విధంగా అధికారం చేజిక్కిం

ముందుకు రాలేదు. ఆఖరికి అతని కోరికకు రాజుగారి ప్రకుడు అంగీకరించినట్టు కనిపించాడు. అయితే, పనిపూర్తి అయ్యాకే డబ్బు పుచ్చుకోగలనని చెప్పాడు వాడు. మరునాడు ఉదయం రాజుకు క్షవరం చేస్తూ, యువరాజు దుష్ట ప్రయత్నం గురించి ఆయనకు చెప్పాడు.

ఆ మాట విని రాజు ఒక్క క్షణం దిగ్భ్రాంతి చెందాడు. ప్రకుడికి కృతజ్ఞత తెలియచేసి పంపాక, తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు.

రాజు అప్పటికప్పుడే సభ ఏర్పాటు చేశాడు. యువరాజు దుష్టపథకం ఎరిగిన వారందరూ, రాజుగారు ఏం చెబుతారో ఏమో అని ఆతతతో ఎదురు చూడసాగారు. రాజు సింహాసనం నుంచి లేచి నిలబడి, ''నేనింతకాలం రాజ్యపాలన చేసి అలిసి పోయాను. పాలన పట్ల

దన్న గర్వంతో మణిశేఖరుడు కొన్ని రోజులు సంతోషంగానే గడిపాడు. రాజోద్యోగులు కూడా అతడు చెప్పిన పనులు సక్రమంగా చేయసాగారు. అయినా తన చుట్టూ ఉన్న ఉద్యోగులు ముభావంగా ప్రవర్తిస్తూ ఎల్లవేళలా తీరని విచారంతో కనిపించడంతో, మణిశేఖరుడి మనసులో ఎన్నెన్నో అనుమానాలు తలెత్తసాగాయి. వారందరూ కలిసి, తనను హతమార్చి, అడవిలోని అన్నను తీసుకువచ్చి మళ్ళీ ఆయనకు అధికారం కట్టబెట్టడానికి పథకం వేస్తున్నారో ఏమో అని భయం భయంగా ఆలోచించసాగాడు. అడవిలో ఉన్న అన్నను హతమార్చినప్పుడే తను నిశ్చింతంగా ఉండగలనని భావించాడు. అన్నను చంపినవారికి అర్ధ రాజ్యం ఇస్తానని మళ్ళీ కొందరితో మంతనాలు

జరపిసాగాడు. అయి నా ఎవరూ అందుకు సిద్ధంగా లేరు.

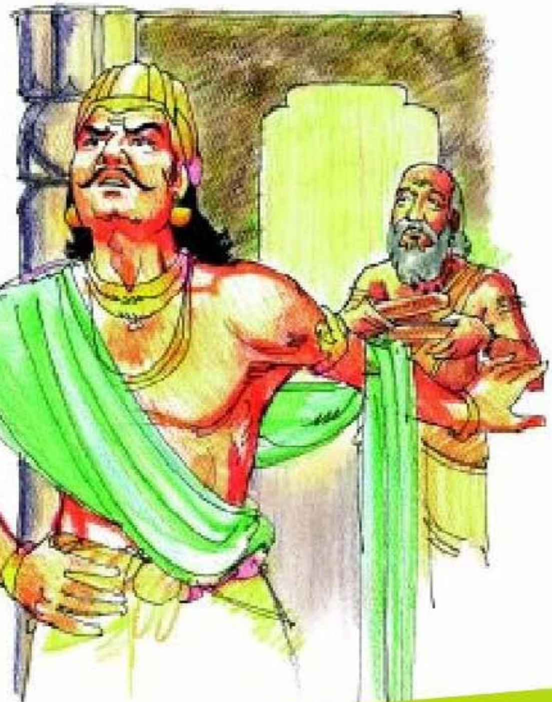
ఒకనాడు మణిశేఖరుడు కొలువుతీరి ఉండగా అక్కడికి ఒక పేదకవి వచ్చాడు. రాజశేఖరుడు అడవికి వెళ్ళాక రాజసభలో కవితాగానం వినే అవకాశం ఎవరికీ కలగలేదు. అయితే, ఈ కవి మాత్రం పట్టుదలతో ఆస్థానానికి వచ్చి, తన కవిత్వాన్ని వినిపించే అవకాశం కల్పించమని రాజును అర్థించాడు. రాజు మొదట అందుకు అంగీకరించాడు. కవి చదవబోయే కవిత్వం మంగళాపుర రాజ్య చరిత్ర ప్రాశస్త్యాన్ని తెలిపేదనీ, తనను కీర్తిస్తూ అందులో ఒక్క మాటా లేదనీ తెలియగానే, ''నీ కవిత్వం నేను వినదలుచుకోలేదు. దానికి బదులు నువ్వు అడవికి వెళ్ళి, మా అన్నను చంపి, ఆయన తల తీసుకువచ్చావంటే, నా రాజ్యంలో సిగం నీదమౌతుంది,'' అన్నాడు.

ఆ మాటవిన్న కవి ఆ తరవాత ఒక్క క్షణం కూడా సభలో నిలబడలేక వెలుపలికి వచ్చాడు. కొత్తరాజు దుర్మార్గాన్ని తలుచుకుని ఆవేదన చెందాడు. ఆందోళనతో అడవి కేసి నడిచాడు. అడవిలో పాత రాజు రాజశేఖరుడున్న చోటును కనుగొని ఆయన్ను చూసి నమస్కరించి, ''మహారాజా, నేనొక పేద కవిని. తమ పాలనలోని మంగళాపుర రాజ్య చరిత్రను కీర్తిస్తూ ఒక కావ్యం రచించాను. నేనూ, నా భార్యాపిల్లలూ ఆకలితో అలమటిస్తున్నాము. నా కావ్యాన్ని రాజుకు చదివి వినిపిస్తే, ఆయన కానుకలతో సత్కరించగలడనీ, దాంతో మా కష్టాలు తొలగిపోగలవన్న గంపెడాశతో రాజసభకు వెళ్ళాను. అయితే, ఆ కావ్యాన్ని వినడానికి కూడా కొత్తరాజు సంసిద్ధంగా లేరు.

కళలకు నిలయమైన మంగళాపుర రాజ్యంలో ప్రస్తుతం కవులకూ, కళాకారులకూ నిలువనీడ లేకుండా పోయింది. పైగా, మీ తల తెస్తే అర్ధ రాజ్యం ఇస్తానంటున్నాడా దుర్మార్గుడు. మీరు జాగ్రత్తగా ఉండాలని హెచ్చరించడానికే ఇంత దూరం వచ్చాను,'' అన్నాడు.

ఆ మాట విన్న రాజు కొంతసేపు తీవ్రంగా ఆలోచించి, దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి, ''ఇప్పుడున్న స్థితిలో నేను నీకెలాంటి సాయమూ చేయలేను. అయినా, ఒక పని చేయవచ్చు. ఇదిగో నా ఖడ్గం. దీంతో నా తలను ఖండించి, దాన్ని తీసుకుపోయి కొత్త రాజుకు ఇచ్చి, అర్ధ రాజ్యాన్ని పుచ్చుకో,'' అంటూ తన ఖడ్గాన్ని కవి ముందుంచాడు.

''ఎంత మాట అన్నారు ప్రభూ! నేనూ, నా

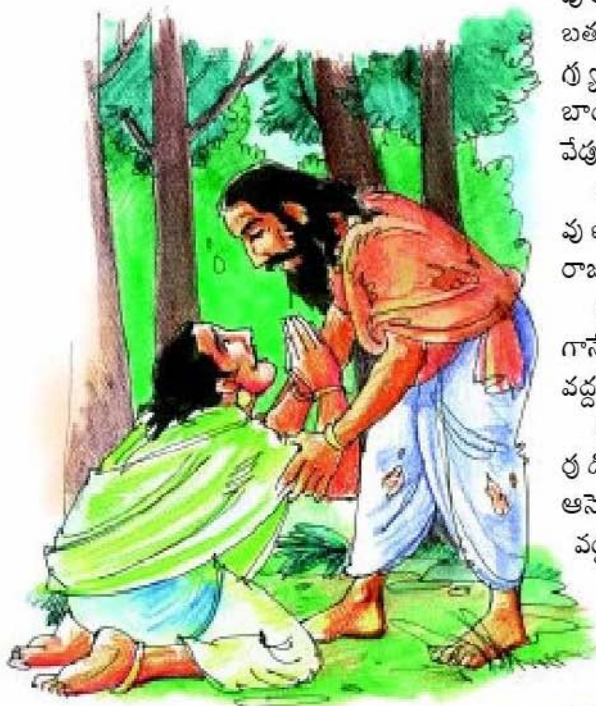
కుటుంబం ఆకలితో మలమల మాడి చచ్చినా, నేనీ ఘోరకృత్యానికి పాల్పడను. నన్ను క్షమించండి,'' అంటూ కవి కన్నీళ్ళతో తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు.

ఇంటికి చేరగానే కవి, తాను పాతరాజు రాజశేఖరుణ్ణి అడవిలో కలుసుకున్న ఉదంతాన్ని ఒక పద్యంగా రాసి కొత్త రాజు మణిశేఖరుడికి పంపాడు. ఆ పద్యం ముగింపు రెండు పాదాల భావం ఇది: తలలేని మంగళామిత్రం అమూల్యమైన తలకు మూల్యం ప్రకటించింది! ప్రజల క్షేమం కోసం అడవికి చేరిన ఆ త్యాగదీపం-పేదకవిని కాపాడడానికి తన తలను సమర్పించడానికి సిద్ధపడింది!!

ఆ పద్యాన్ని చదివిన రాజు మణిశేఖరుడు ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆ తరవాత మెల్లగా పశ్చాత్తాపంతో ఆలోచించసాగాడు. అధికారం కోసం అన్నను హతమార్చాలనుకున్న ఆశాపాతకుడైన తనెక్కడ? నిరుపేదకవి ఆకలి తీర్చడం కోసం తన తలనే సమర్పించడానికి సిద్ధపడిన త్యాగధనుడైన తన అన్న ఎక్కడ? అందుకే ప్రజలందరి హృదయాల్లో అన్న ఇంకా రాజుగా కొలువున్నాడు!

మణిశేఖరుడు వెంటనే గుర్రం మీద నిరాయుధపాణిగా అడవికేసి బయలుదేరాడు. అడవిలో, గడ్డం పెంచుకుని సాధువులా కనిపించిన అన్న పాదాలపైబడి, ''ఆ పేద కవి నా కళ్ళు తెరిపించాడు. అధికార దాహంతో నేరాలకు పాల్పడ్డాను. మొదట మిమ్మల్నే హతమార్చాలనుకున్నాను. ఇప్పుడేమో మీరిచ్చిన రాజ్యంలో సగభాగం మీ తలను తెచ్చిన వారికి ఇస్తానని ప్రకటించి మరో పాతక చర్యకు ఒడిగట్టాను. తమరు ధర్మపాలన సాగించిన మంగళామిత్ర రాజ్యంలో సామాన్య వ్యక్తిగా బతకడానికి సైతం అర్హత కోల్పోయిన దౌర్భాగ్యుణ్ణి. నన్ను క్షమించి రాజధానికివచ్చి పాలనా బాధ్యతలు స్వీకరించండి,'' అని కన్నీళ్ళతో వేడుకున్నాడు.

అన్నను గుర్రాన్ని అధిరోహించమని చెప్పి, మణిశేఖరుడు వెనక కూర్చున్నాడు. ఇద్దరూ రాజభవనం చేరారు.

రాజశేఖరుడు తిరిగి వచ్చిన వార్త తెలియగానే, ప్రజలు ఆనందోత్సాహాలతో రాజభవనం వద్ద గుమిగూడారు.

మణిశేఖరుడు, ప్రజల సమక్షంలో రాజశేఖరుడి తలపైకిరీటం ఉంచి, సింహాసనంలో ఆసీనుణ్ణి చేయించి, తను ఆయన పాదాల వద్ద కూర్చున్నాడు.

ఆ దృశ్యాన్ని చూసిన సభాసదుల కళ్ళ నుంచి ఆనంద బాష్పాలు రాలాయి!

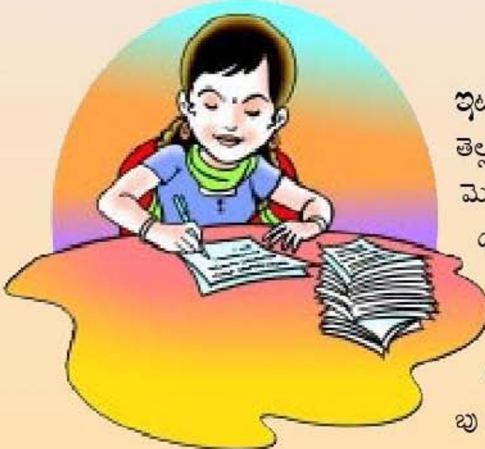
చందమామ కబుర్లు

చందమామ కబుర్లు

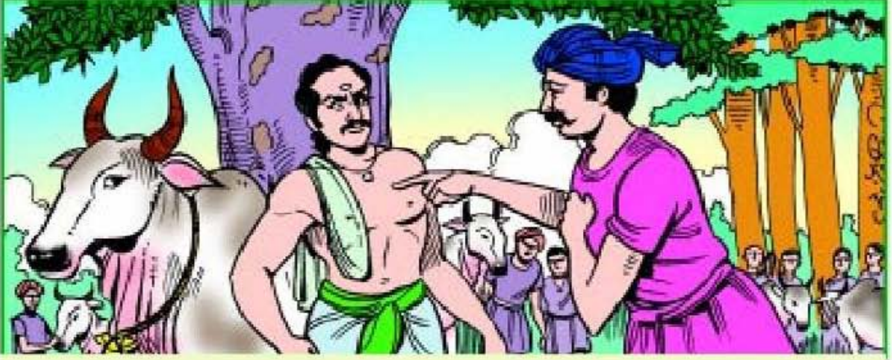
కేరళలో పెంచబడిన ఏనుగులు దాదాపు 800 దాకా ఉన్నాయి. అయితే వీటిలో 80 శాతం ఏనుగులకు సంబంధించి వాటి యజమానులు ఎవరు? అవి ఎక్కడ తిరుగుతూ ఉంటాయి? మొదలైన విషయాలు ప్రభుత్వ రికార్డుల్లో లేవు. అందువల్ల అటవీ శాఖ వాటి వివరాలను సేకరించనున్నది. ఇందు కోసం ఏనుగుల చర్మం అడుగున 'మైక్రోచిప్స్' అమరుస్తారు. ఈ పథకాన్ని 2003లోనే ఆమోదించినప్పటికీ మైక్రోచిప్స్ కొరతవల్ల అమలు చేయడంలో జాప్యం చోటుచేసుకున్నది. ఇప్పుడు 1200 మైక్రోచిప్స్ రాష్ట్రానికి పంపబడ్డాయి. ఈ చిప్పును అమర్చాక, ఒక ప్రత్యేక పరికరం సాయంతో వివరాలు సేకరించబడతాయి. ఏనుగుల ప్రవర్తనా పద్ధతులు, వాటి వ్యాధులు, చేసిన వైద్య చికిత్సలు, వేసిన టీకాలు మొదలైన విషయాలు శాటలైట్స్ ద్వారా కంట్రోల్ రూముకు చేరుతాయి. అధికారులు వీటిని అధ్యయనం చేస్తారు. ప్రస్తుతం 14 జిల్లాలలో ఏనుగులకు సంబంధించిన 'సాఫ్ట్‌వేర్' తయారు చేస్తున్నారు.

రాయడంలో రికార్డు

ఇటీవల చెన్నయ్ కళాశాల విద్యార్థిని టి. కవిత తెల్లకాగితాల కట్టను ముందుంచుకుని రాయడం మొదలు పెట్టింది. అలా 26 గంటలపాటు ఏకధాటిగా రాసింది. 312 పేజీలు రాయడం పూర్తి చేసింది. కొత్త రికార్డు సృష్టించింది. వెనకటి 24 గంటలపాటు ఏకధాటిగా రాసిన రికార్డును అధిగమించింది. కవిత పేరు మనదేశపు 'లిమ్కా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్'లో చోటు చేసుకోనున్నది.

గోవిందయ్య తెలివి

కైకవరం అనే గ్రామంలో ఉండే గోవిందయ్య ఒక సన్నకారు రైతు. అతడికి ఒక జత ఎడ్లు ఉండేవి. ఒకనాటి చీకటిపడేవేళ గోవిందయ్య పొలం పనులు ముగించి, ఇంటికి వచ్చి, ఎడ్లకు కుడితి పెట్టి, పచ్చిగడ్డి వేసి కొట్టంలో కట్టివేశాడు. ఐతే, ఉదయం అతడు కొట్టంలోకి వెళ్ళి చూస్తే, అక్కడ ఒక ఎద్దు మాత్రమే ఉన్నది. రెండవది ఎటు పోయిందో అని ఆందోళన పడుతూ, గోవిందయ్య ఎక్కడెక్కడో వెతికి చూశాడు. కాని, ఎద్దు జాడ లేదు.

అది తొలకరివానలు ప్రారంభమయ్యే సమయం. ఒక ఎద్దుతో భూమి దున్నడం సాధ్యపడదు కనుక, సంతకు పోయి మరొక ఎద్దును కొనుక్కురావాలనుకున్నాడు. జరిగిందేమంటే–గోవిందయ్య కొట్టంలో ఉన్న ఎద్దును ఒక దొంగ దొంగిలించుకుపోయాడు. దాన్ని అమ్మితే కనీసం వెయ్యి రూపాయలైనా రావచ్చన్న ఆశతో, వాడు ఎద్దును సంతకు తోలుకు వచ్చాడు.

గోవిందయ్య ఎద్దు పోయినందుకు ఎంతగానో విచారపడుతూ, సంతకు పోయి, తన దగ్గర ఉన్న ఎద్దుకు తగిన ఉజ్జీ అయిన దాని కోసం సంతలో గాలించసాగాడు. అతడికి ఒక చోట తెల్లగా ఎత్తుగా బలంగా ఉన్న ఒక ఎద్దు కనబడింది. గోవిందయ్య ఆశ్చర్యపోతూ దగ్గరికి వెళ్ళి చూస్తే, అది తన ఎద్దని తెలిసిపోయింది.

అతడు, ఎద్దును అమ్మవచ్చినవాడితో, "మోసం! ఎవడు నువ్వు? ఇది నా ఎద్దు. దీనితో నాలుగేళ్ళుగా వ్యవసాయం చేస్తున్నాను," అన్నాడు కోపంగా.

గోవిందయ్య ఇలా అనగానే, మొదట ఉలిక్కిపడిన దొంగ అంతలోనే సర్దుకుని బింకంగా, "పట్టపగలే అబద్ధాలా! పోవయ్యా. ఈ ఎద్దుతో నువ్వు నాలుగేళ్ళుగా వ్యవసాయం చేస్తున్నావా? ఐతే, నేను ఐదేళ్ళుగా వ్యవసాయం చేస్తున్నాను. పిల్లపెళ్ళికి డబ్బు అవసరపడి సంతకు అమ్మతెచ్చాను," అన్నాడు నిబ్బరంగా.

గుమ్మా నిత్యకళ్యాణమ్మ

ఇప్పుడేం చేయ్యు డవూ అని గోవిందయ్యు ఆలోచిస్తున్నంతలో, సింతకొచ్చినవాళ్ళు కొందర్రు వాళ్ళ చు ట్టూ చేరి సింగతేవి టో అడిగి తెలు స్పి కున్నార్రు. అప్పుడ్రు వాళ్ళలో ఒకడ్రు, గోవిందయ్యుతో, ''ఈ వాధు లాటా గొడవా ఎందుకు. ఎద్దు నీదనేందుకేమైనా ర్రు జువన్నదా?'' అని అడిగాడ్రు.

''ర్రు జువా?'' అంటూ గోవిందయ్యుపై లకు చు ట్టుకున్న త్రు వ్వాలు న్రు లాగ, దానితో ఎద్దు రెండు కళ్ళూ కప్పి, దొంగతో, ''సిరే, ఈ ఎద్దు నీదంటు న్నావూనీ ఎద్దు కు ఒక కన్ను గ్రు డ్డి. ఏ కన్ను గుడ్డో చెప్పు?'' అన్నాడు ధీమాగా.

ఈ ప్రిశ్నవింటూనే దొంగ తికవు క పెడ్డాడ్రు. తన్రు తప్పు చెబితే నలుగురు తనను దొంగ అంటార్రు. తన గ్రు డ్డి పేంపిన్రు కుక్క గ్రు ర్తు కొచ్చింది. దానికి ఎడవు కన్ను గ్రు డ్డి. వాడ్రు వెంటనే, ''నా ఎద్దు కు ఎడవు కన్ను గ్రు డ్డి!'' అనేశాడ్రు.

గోవిందయ్యు, ఆ జవాబు కు పేద్దగా నవ్వి, త్రు వ్వాలు న్రు ఎద్దు ఎడవు కంటిపైన్రు ంచి లాగి, అక్కడి వాళ్ళతో, ''చూ డండి! ఈ ఎద్దు ఎడవు కన్ను బంగారంలా వూది,'' అన్నాడ్రు.

దొంగపారిపాయే ంద్రు కు చు ట్టూ చూస్తూ, ''ఔన్రు, నేను పొరబాటున తప్పు చెప్పాను. నా ఎద్దు కు కుడికన్ను గ్రు డ్డి!'' అన్నాడ్రు.

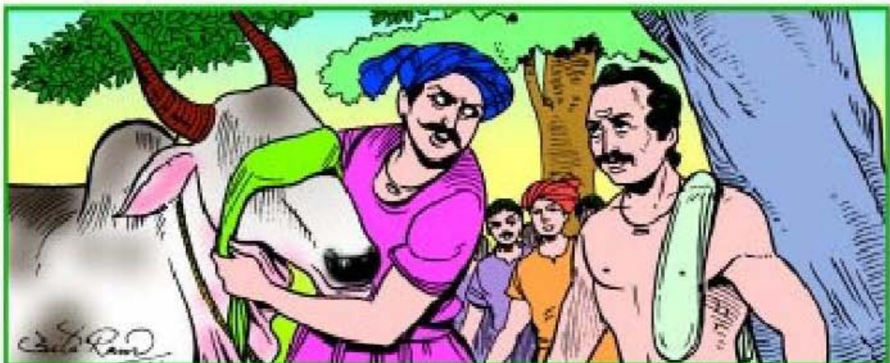
''ఎడవు కన్నో, కుడికన్నో నీ ఎద్దు కు ఒక కన్ను గ్రు డ్డి అన్నది వూ త్రం నిజం. అవునా?'' అని అడిగాడ్రు గోవిందయ్యు.

''అవున్రు. అంద్రు లో సిందేహిం ఏవ్రు ంది? నా ఎద్దు కు ఒక కన్ను గ్రు డ్డి అని ఒప్పుకుంటు న్నాన్రు,'' అన్నాడ్రు దొంగ.

వెంటనే గోవిందయ్యు, ఎద్దు కళ్ళ వ్రు ది న్రు ంచి త్రు వ్వాలు తీసీ భ్రు జాన వేస్రు కుని, దొంగతో, ''ఒరే అబ్బీ! అసిలు నా ఎద్దు గ్రు డ్డి కాద్రు. చూ డుండి దాని కళ్ళు ఎలా వ్రు లవ్రు లా మెరుస్తున్నాయో!'' అన్నాడ్రు ఉత్సాహింగా.

ఆ వెంటనే జనం, దొంగను ఒడిసి పట్టుకు న్నార్రు. వాడ్రు విడిపీంచ్రు కునేంద్రు కు గింజు కుంటూ ండగా, సింగతి విన్న జవీ ందార్రు నౌకర్లు వాడి రెండు చేతులకూ తాడు కట్టి, దివాన్రు దగ్గరకు లాక్కుపోయూ ర్రు.

తనఎద్దున్రు తిరిగి సింపాధ్రి ంచ్రు కోవడవే గాక, దొంగన్రు పిట్టిచ్చిన గోవిందయ్యు తెలివి తేటల్ని, జనం ఎంతగానో మెచ్చుకున్నారు.

సాహితీ కదంబం

గ్రామాధికారి

రామాపురం మారుమూల గ్రామం. గ్రామాధికారి రంగనాథం పెద్ద భూస్వామి. పెద్దల నుంచి ఆయనకు సంక్రమించింది పదెకరాల పొలమే అయినప్పటికీ, తన తెలివితేటలతో, వడ్డీ వ్యాపారంతో దానిని ఇరవై ఎకరాలుగా పెంచుకోగలిగాడు. దాంతో ఆయనకు సాటిరాగల భూస్వామి ఆ గ్రామంలో లేకపోయాడు. ఆ గ్రామస్థులు అధిక సంఖ్యాకులు పేదవాళ్ళే. కొందరు సన్నకారు రైతులున్నప్పటికీ, వాళ్ళు కూడా డబ్బు అవసరమైనప్పుడు రంగనాథం మీద ఆధారపడక తప్పేదికాదు. అందువల్ల గ్రామంలో రంగనాథం మాటకు తిరుగు ఉండేది కాదు.

పరిస్థితులు తనకు అనుకూలంగా మారడంతో రంగనాథంలో క్రమంగా అహంకారం పెరిగింది. గ్రామాధికారిగా ఉన్నప్పటికీ, గ్రామం బాగోగులను పట్టించుకునేవాడు కాదు. గ్రామంలోని పిల్లలు చదువుకుని బాగుపడితే తనను పట్టించుకోరన్న స్వార్థం కొద్దీ, వానకు కూలిపోయిన పాఠశాలను బాగుచేయలేదు. వచ్చిన ఉపాధ్యాయులను బెదిరించి రాత్రికిరాత్రే వెళ్ళిపోయేలా చేసేవాడు.

ఇలా ఉండగా ఆ గ్రామానికి సూర్యం అనే యువకుడు ఉపాధ్యాయుడుగా వచ్చాడు. అతడు కృష్ణాపురంలో ఉంటున్న రంగనాథం చెల్లెలి కుమారుడు. మేనమామ చేస్తున్న అన్యాయాలను చూసి బాధపడి గ్రామ ప్రజలకు సాయపడాలనుకున్నాడు.

సూర్యం మేనల్లుడు గనక, రంగనాథం అతన్ని బెదిరించలేకపోయాడు. మంచిగా ఇంటికి పిలిచి, "ఈ పల్లెటూళ్ళో ఏం చేస్తావు? బాగా చదువుకున్నవాడివి. సరే అని చెప్పు, ఏ పట్నానికైనా బదిలీ చేయిస్తాను," అన్నాడు.

"పట్టణాలలో పనిచేయడానికి చాలామంది ఉన్నారు. ఈ మారుమూల గ్రామానికి ఎవరూ రారు కదా, అందుకే నేను వచ్చాను, మామయ్యా. పైగా, చదువు అవసరం ఈ గ్రామ ప్రజలకు చాలా ఉంది," అన్నాడు సూర్యం.

ఆ మాటలు విని రంగనాథం లోలోపల మండిపడినప్పటికీ, పైకి ఏమీ అనలేక ఊరుకున్నాడు.

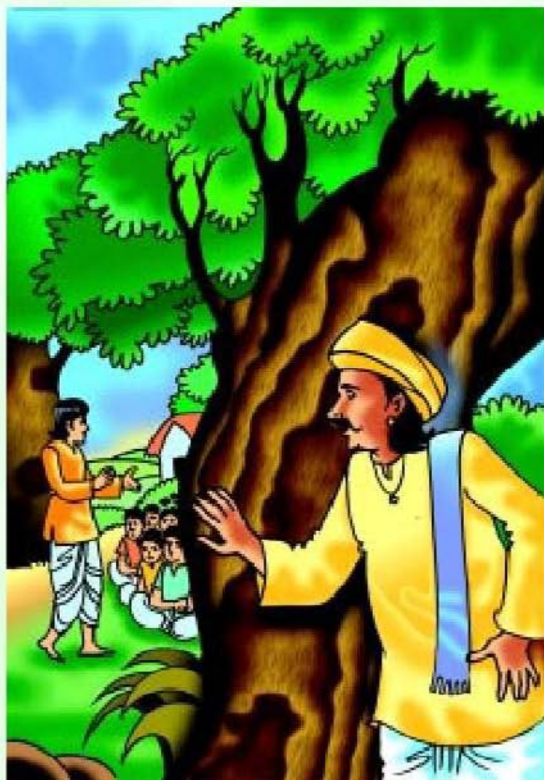
సూర్యం గ్రామ ప్రజల సాయంతో కూలిపోయిన పాఠశాలను బాగుచేయించి, పిల్లలకు చదువు చెప్పడం ప్రారంభించాడు. రాత్రుల్లో

పేద్దలకు చదవడం, రాయ్రు డం నేర్పడంతో పాటు , జీవనోపాధికి వాళ్ళు చేపిట్టదగిన చేతి వ త్తు ల గు రించీ, ప్రిభు త్వం అందిస్తూన్న సిహాయ్రు సిహికారాల గు రించీ చెప్పాడు. గ్రామ ప్రిజల జీవితాల్లో మెల్లవె ల్లగా వూ ర్ప్ప రాసాగింది.

ఇది గ్రావూ ధికారి రంగనాథానికి కోపిం తెప్పించింది. గ్రావు ంలో తనంటే గౌరవాద రాలు తగ్గిపొతు న్నాయ్రు ని భయ్రు పిడ్డాడ్రు . స్పూ ర్యం పెడ వదిలించు కోవడం ఎలాగా అని ఆలో చిస్తూ ఒకనాటి సాయంకాలం పాఠశాలవైపు వెళ్ళాడు. అప్పుడు స్పూ ర్యం ఆ గ్రావు ంలోని చిన్నా పెద్దలను కూర్చోబెట్టుకుని ఏదో చెబుతు న్నాడు . రంగనాథం చాటు గా నిలబడి దానిని విన్నాడు .

''ప్రిక తిలో వూ ర్పు వు న ప్రివే యు ం లేకుండానే వస్తుంది. అయ్రు తే, వు న జీవితాల్లో వూ త్రం వు నం ప్రియ్రు త్నించి పాటు పిడితే తప్పి రాదు . అందర్రూ ఒకేలా పిుట్టినప్పిటికీ, ఉన్న అవకాశాలను అందిపిుచ్చుకుని శ్రవి ంచిన వార్రు బాగు పడతారు. తక్కినవారు వెనకబడి పొతార్రు . బాగు పిడిన వారికి, కిందివారికి చేయ్యూ తనివ్వాలనే ఉదార బు ద్ధి ఉండాలి. వెనకబడినవారికి వు ందు న్నవారిని అందు కో వాలనే తపిన ఉండాలి. అంతేగాని ద్వేషిం, పిగ పినికిరాదు . ఊరంతా బాగుంటేనే ఒక్కొక్కర్రూ బాగుంటార్రు ....'' అంటూ స్పూ ర్యం ఇంకా ఏదో చెప్పబోయాడు.

ఆ వూ టలు విని, ఆ వూ టల్లో మస్తు వాస్తివం, వూ నవత్వం గ్రహించిన రంగనాథంలో ఒక్క సారిగా వూ ర్పు వచ్చింది. ఆయ్రు న వాళ్ళ ఎదు టికి వచ్చి, ''సూర్యం, యువకుడివైనా నువ్వు నా కళ్ళు తెరిపించావు.గ్రావూ ధికారిగా ఇన్నేళ్ళు

ఉండి కూడా నేను చేయలేని పనిని ఆరునెల లలో నువ్వు చేయ్రు గలిగావు.ఉపాధ్యాయ్రు డిగానే కాదు ; నువ్వు ఈ గ్రావూ ధికారిగానే ఉండదగిన వాడివి!'' అన్నాడు .

''పిలో ఈ వు ంచి వూ ర్పుకోసివే ఇన్నాళ్ళు ఎదు రు చూ శాను వూ వు య్యా. ఇప్పుడే పిు రు నిజమైన గ్రావూ ధికారి. ఇకప్పైవీ గ్రావు ప్రిజల అవసిరాలు తీరు స్తూ, వు ంచిపేరు తెచ్చుకోండి, నేను రేపిుఉదయ్రు వే రంగాపిురం వెళ్ళాలి,'' అన్నాడు స్పూ ర్యం త ప్తిగా.

- వూకాటి ప్రవీణ,
డాటరాఫ్ శ్రీనివాసులు,
C/o కె. హజరత్తయ్య,
యాదవ వీధి, పొదలకూరు - 524 345,
నెల్లూరు జిల్లా (ఆం.ప్ర)

ధనపిపాసి

హస్తివరం అనే గ్రామంలో, పాలయ్య అనే వడ్డీవ్యాపారం చేసే ధనవంతుడు ఉండేవాడు. అతడు పెద్ద ధనపిపాసి; పరమ పిసినారి.

ఒక రోజు పొరుగు ఊళ్ళో పాలయ్యకు బాకీ వసూళ్ళు ఆలస్యం కావడంతో పొద్దుపోయి బాగా చీకటి పడింది. అతడు హడావిడిగా స్వగ్రామానికి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు. ఆ సమయంలో ఎదురుపడ్డ గుర్రపుబండివాడొకడు పాలయ్యను గుర్తుపట్టి, "అయ్యా, ఒక్క రూపాయి బాడుగ ఇస్తే, మిమ్మల్ని భద్రంగా మీ గ్రామం చేరుస్తాను," అన్నాడు.

అందుకు పాలయ్య చిరాగ్గా, "నేను నడక మొదలు పెట్టానంటే, నీ గుర్రం నాతో పోటీ పడలేదు, ఫో!" అనేశాడు.

"ఒక్క రూపాయి ఖర్చుకు వెనకాడుతున్నారు. ఈ దారిలో దయ్యాలున్నాయి!" అంటూ బండివాడు, పాలయ్యను భయపెట్టాలని చూశాడు.

కానీ, పాలయ్య ఆ మాటలు పట్టించుకోకుండా నడక సాగించాడు. అది వెన్నెల రాత్రి అయినందున, కాలిబాట స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. సగం దారిలో, ఊడలతో విశాలంగా ఉన్న ఒక మర్రి చెట్టు పక్కన, ఏనాటిదో ఒక పాడుబడిన సత్రం ఉన్నది. ఆ సత్రం ముందు నిలుచుని ఉన్న ఒక ముసలివాడు, పాలయ్యను చూస్తూనే ఒకడుగు ముందుకువేసి, "బాగున్నావా, పాలయ్యా?" అంటూ పలకరించాడు.

పాలయ్య, అతడికేసి పరీక్షగా చూస్తూ, "ఇంతకు ముందెన్నడూ నిన్ను చూసిన గుర్తు లేదు. ఇంతకీ ఎవరు నువ్వు?" అని అడిగాడు.

"ఉత్తినే కాలం వృథా చేయడం ఎందుకు? నీకు ఏడు తరాల వెనకటివాడిని, అంటే నీ ముత్తాతకు, ముత్తాతను!" అన్నాడు ముసలివాడు.

"నా ముత్తాత నేను పుట్టకముందే పోయాడు. అయినా ముత్తాత ఇంకా బతికున్నాడంటే ఎవరూ నమ్మరు," అని, ఒక క్షణం ఆగి, కాస్త

గుండ్రాతి సుబ్రహ్మణ్యంగౌడు

భయంగా, "నువ్వా ఆ ముత్తాత ముత్తాత దయ్యానివి కావు గదా?" అన్నాడు పొలయ్య.

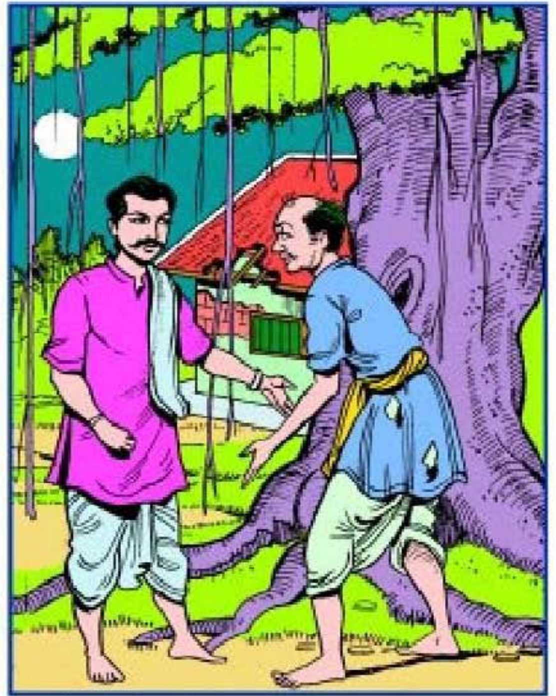
"అవును, బాగా గ్రహించావురా, పొలయ్యా. ఏం భయపడకు. నువ్వంటే నాకు చాలా ఇష్టం. అందుకే, నేను బతికివున్నప్పుడు గుప్తంగా దాచిన సొమ్మంతా నీకు ఇవ్వడానికి వచ్చాను. అదంతా చెబుతాను విను," అంటూ దయ్యం తన గురించి చెప్పుకున్నది.

ఆ దయ్యంపేరు వరదయ్య. అతడు పొలయ్యకన్నా పెద్ద ధనవంతుడు; మరింత పీసినారి. ధనసంపాదన తప్ప మరేదీ అతడికి పట్టేదికాదు. వరదయ్యకు చివరి దశలో ఒక బెంగ పట్టుకున్నది. అదేమంటే – అతడి కొడుకులూ, మనవళ్ళలో ఏ ఒక్కరికీ అతడి గుణం రాలేదు. పైగా, వారిది జాలిగుండె. అవకాశం దొరికితే దానధర్మాలు చేసేవాళ్ళు. ఏమాత్రం పొదుపరితనం లేదు. తను ఆర్జించిన ధనమంతా వాళ్ళ చేతుల్లో మంచులా కరిగిపోగలదన్న ఆవేదన కలిగింది అతడికి.

బాగా ఆలోచించి వరదయ్య ఒక కఠిన నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. అందర్నీ ఇంట్లోంచి తరిమేశాడు. మరణించాక దయ్యంగా మారి దానికికాపలాఉంటున్నాడు. ఇప్పుడు పొలయ్య గురించి తెలిసింది. తన వారసుడే కాబట్టి, ఆ సంపదను పొలయ్య చేతుల్లో పెడితే నిక్షేపంగా ఉండడమే గాక, మరింత పెంపొందగల దన్న నమ్మకం కలిగింది.

వరదయ్య దయ్యం చెప్పినదంతా శ్రద్ధగా విన్న పొలయ్య ఆనందభరితుడైపోయాడు.

"ఒరే, పొలయ్యా! ఆ నాసంపదనంతా, నీకిప్పిస్తాను. కానీ, ఒక్క షరతు," అన్నాడు వరదయ్య.

"ఏమిటది?" అని అడిగాడు, పొలయ్య ఆత్రంగా.

"అదృశ్యంగా ఎల్లప్పుడూ నిన్ను అంటి పెట్టుకుని ఉంటాను. ఇంటి పెత్తనమంతా నాకు అప్పగించాలి," అన్నాడు వరదయ్య.

ధనం మీది ఆశతో పొలయ్య వెనకా ముందూ ఆలోచించకుండా వరదయ్యదయ్యం పెట్టిన షరతును అంగీకరించాడు. తర్వాత వరదయ్య, తను రహస్యంగా దాచిఉంచిన ధనాన్ని పొలయ్యకు అప్పగించాడు. పొలయ్య ఇంటి పెత్తనం వరదయ్యదయ్యం చేతిలోకి వచ్చింది. ఆ క్షణం నుంచీ ఆ ఇంటి బతుకు నరక ప్రాయమైంది. ఇంట్లో పొలయ్య తల్లి, భార్య, ముగ్గురు పిల్లలతోసహా ఆరుగురుండే వారు. ప్రతి రోజు వాళ్ళ భోజనానికి సరిపడే బియ్యంలోంచి అడ్డెడు పొదుపు చెయ్యాలి. ఏమాత్రం రుచిలేని పిచ్చడి, నీళ్ళ మజ్జిగతో

భోజనం మ్రింగించాలి. పిండగల్లో పిండి వంటలు నిషేధం.

వరదయ్య దయ్యం ఇంట్లో చేరక మునుపు పొలయ్య ఇంత కఠినంగా మాడేవాడు కాదు. పొలయ్య ఇంత క్రూరంగా ఎందుకు మారాడో ఇంట్లో వాళ్ళకు అర్థంకాలేదు.

ఇలా ఉండగా పొలయ్య కూతురు పిదేళ్ళ పార్వతికి జబ్బు చేసింది.

''పార్వతిని పక్క ఊరి వైద్యుడి వద్దకు తీసుకువెళ్ళాలి. ఇనప్పెట్టెలో కొంత డబ్బు తీసుకోవచ్చా?'' అని అడిగాడు పొలయ్య, వరదయ్య దయ్యాన్ని.

''వద్దు. ఉపవాసం పరవక్షధం అన్నారు కదా పెద్దలు. పస్తు పెడితే జ్వరం దానంతట అదే తగ్గిపోతుంది,'' అన్నది వరదయ్య దయ్యం.

''తగ్గే సూచన లేదు. ఒకవేళ జరగ కూడనిది జరిగితే,'' అన్నాడు పొలయ్య ఆందోళనగా.

''అదీ మనకు లాభమే. ఈ కాలంలో ఆడపిల్ల పెళ్ళి మాటలా? బోలెడు ఖర్చు. అదంతా మిగిలి పోతుంది,'' అన్నది వరదయ్య దయ్యం వికటంగా నవ్వుతూ.

ఆ మాటకు పొలయ్య దిగ్భ్రాంతి చెందాడు.

కూతురి ఆరోగ్యం పట్ల భర్త ఉదాసీనతకు ఆగ్రహం చెందిన పొలయ్య భార్య ఆదిలక్ష్మి, ఇనప్పెట్టెకు దొంగ తాళంచెవి సంపాయించింది. భర్త ఇంట లేని సమయం చూసి ఇనప్పెట్టెను తెరిచి, డబ్బు తీసి కూతురికి రహస్యంగా వైద్యం చేయించింది. కూతురి జ్వరం తగ్గుముఖం పట్టింది.

తనకు తెలియకుండా ఆ ఇంట్లో ఏదో జరిగిపోతోందని వరదయ్య దయ్యానికి అనుమానం వచ్చి, ఒక రోజు పొలయ్య వెంట పోకుండా ఇంటి వద్దే కాపుకాసింది. దానికి ఏం జరుగుతున్నదీ తెలిసిపోయింది.

ఆ రాత్రి పొలయ్య ఇంటికి తిరిగి రాగానే, వరదయ్య దయ్యం గుండెలు బాదుకుంటూ, ''ఒరే, నట్టింటి భోషాణంలో ఏముందో వెళ్ళి చూడు,'' అన్నది.

పొలయ్య వెళ్ళి చూస్తే, అందులో రెండు రకాల భస్మాలు, లేహ్యం, ఒక కషాయం సీసా కనిపించాయి. అంతలో అక్కడికి వచ్చిన భార్య కేసి, ''ఏమిటిదంతా?'' అన్నట్టు చూశాడు పొలయ్య.

''ఔను, నేనే ఇనప్పెట్టెను దొంగతనంగా తెరిచి, డబ్బు తీసుకుని బిడ్డకు వైద్యం చేయించాను. అది తప్పా? బిడ్డ వైద్యానికి కూడా ఉపయోగపడని డబ్బు మనకెందుకు? నీకు డబ్బేగనక అంత ముఖ్యమై

కుంటే చెప్పు. నీతో ఉంటూ కడుపులు మాడ్చు కుని కొద్ది కొద్దిగా చావడంకన్నా, అందరంకట్ట కట్టుకుని ఒక్కసారిగా ఏ నుయ్యో గొయ్యో చూసుకుంటాం,'' అన్నది భార్య కన్నీళ్ళతో.

పాలయ్య ఏమీ మాట్లాడకుండా వడ్డనంగా అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రాత్రంతా నిద్రపోలేదు. తెల్లవారాక ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. ఇనప్పెట్టె తెరిచి, కొంత డబ్బు తీసి భార్యకు ఇస్తూ, ''నన్ను క్షమించు లక్ష్మీ. సరైన సమయంలో బిడ్డకు వైద్యం చేసి ప్రాణాలు కాపాడామూ చాలా సంతోషం. ఈ డబ్బుతో ఇంటికి కావలసినవాటినన్నిటినీ కొనుక్కుని, పిల్లలకు ఏ కొరతా లేకుండా చూసుకో,'' అన్నాడు.

ఇది చూస్తూనే వరదయ్య దయ్యం పాలయ్యను పేరట్లోకి తీసుకుపోయి, ''ఒరే పాలయ్యా! నువ్వు నాకిచ్చిన మాట తప్పావు'' అన్నది కోపంగా.

''నేను వ్యాపారస్థుణ్ణి. మాట తప్పడం నాకు అలవాటే,'' అన్నాడు పాలయ్య తాపెగా.

''మనవంశం వాళ్ళు తరతరాలుగా ఐశ్వర్యవంతులుగా ఉండాలని, ఇదంతా చేశాను. మాట తప్పితే అధోగతి పాలవుతావు'' అన్నది వరదయ్య దయ్యం.

''నా అధోగతి సంగతి కాలమే నిర్ణయిస్తుంది. ఐనా ఐశ్వర్యం ఉన్నది ఎందుకు? మనమూ అనుభవించక, ఎదుటి వారికీ ఇవ్వక ఇనప్పెట్టెలో దాచి కాపలా కాయడానికా? ఇంట్లో వాళ్ళ కడుపు మాడ్చి, చివరికి కన్న బిడ్డకు వైద్యం కూడా చేయించలేని ధనం ఎందుకు? నువ్వూ డబ్బు మీది దురాశతోనే బంధుమిత్రులందరినీ వదులుకున్నావు. అమూల్యమైన ప్రేమానురాగాలకు దూరమై చచ్చినా ధనపిపాసను చంపుకోలేక దయ్యంలా అశాంతితో తిరుగుతున్నావు. నీకు ఎప్పుడో పట్టిన దుర్గతి నాకు మునుముందు పట్టకూడదనే ఈ నిర్ణయానికి వచ్చాను,'' అన్నాడు పాలయ్య.

''ఔరా, పాలయ్యా! ఇన్నాళ్ళకు నా కళ్ళు తెరిపించావు. నీ మాట అక్షరాలా నిజం. నా ధనం కూడా నీవద్దే ఉంచుకుని, నీ భార్యా పిల్లలకే కాక, నిన్ను ఆశ్రయించినవారికీ సాయపడుతూ, సంతోషంగా జీవించు,'' అంటూ వరదయ్య దయ్యం మాయమయింది.

మహనీయుల జీవితాల్లో ఆసక్తికర ఉదంతాలు (7)

అత్యద్భుత నిరూపణ!

ఆరవ మొగల్ చక్రవర్తి ఔరంగజేబు (1659-1707) ఎవరితోనూ స్నేహంగా మసిలేవాడు కాదు. అయితే, కొన్ని అనివార్య రాజకీయ నిర్బంధాల కారణంగా వివిధ సమయాలలో విభిన్న రాజకుమారుల ప్రవర్తనను సహిస్తూ, కపట మైత్రీ భావం కనబరచేవాడు.

రాజస్థానలోని జోధ్‌పూర్ రాజ్యాన్ని కబళించాలని ఔరంగజేబు కాంక్షించాడు. అయితే, జోధ్‌పూర్ రాజు మహారాజా యశ్వంతసింగ్ ఆయన కన్నా అన్నివిధాలా అధిక బలసంపన్నుడుగా ఉండేవాడు.

ఒకసారి ఆగ్రాకు విచ్చేసిన మహారాజా యశ్వంత, ఆయన కుమారుడు పృథ్వీసింగ్, రాచమర్యాదగా ఔరంగజేబును చూడడానికి వెళ్ళారు. మొగల్ చక్రవర్తి వారిని స్వయంగా వెంటబెట్టుకు వెళ్ళి తన సుందర ఉద్యానవన అద్భుతాలను చూపిం

చాడు. మహారాజా వాటినన్నిటినీ చూసి ఆనందించి, అభినందించాడు. అయితే, ఔరంగజేబు ఉద్యానవనంలో ఒక మూలగా ఉన్న పెద్ద బోనును చూపినప్పుడు మాత్రం ఆయన ఎలాంటి ఆసక్తి కనపరచకుండా ముందుకు నడిచాడు. అది ఔరంగజేబుకు విస్మయం కలిగించింది. ఎందుకంటే ఆ బోనులో భయంకొలిపే పెద్దపులి ఒకటి అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నది!

"మహారాజా, తమరెప్పుడైనా ఇలాంటి పెద్దపులిని చూశారా? దాని గాండ్రింపు వింటే చాలు, ధైర్యవంతులుసైతం జడుసుకుని పరుగులు తీయవలసిందే," అన్నాడు ఔరంగజేబు.

యశ్వంతసింగ్ పులికేసి ఓసారి యథాలాపంగా చూసి, ఔరంగజేబు కేసి తిరిగి, "మీరు ఎలాంటి ధైర్యవంతుల గురించి చెబుతున్నారో నాకు తెలియదు. అయితే, మా రాజ్యంలో మాత్రం పిల్లలు కూడా ఇలాంటి మృగాలతో ఆటలాడుకుంటారు," అన్నాడు.

"అలాగా!" అన్నాడు ఔరంగజేబు హేళనగా.

"మీరు నా మాటను నమ్మడంలేదు, అవునా?" అని అడిగాడు రాజు తీవ్రంగా.

ఔరంగజేబు నవ్వుతూ, "అసలు మీ మాటల్లో మీకు నమ్మకం ఉన్నదా అన్నదే సందేహం. ఈ పులి తోకను తాకి, ప్రాణాలతో తప్పించుకోగల మగధీరుడు ఘనత వహించిన మీ జోధ్పూర్ రాజ్యంలో ఉన్నాడా?" అన్నాడు.

"మీ అవమానానికి కృతజ్ఞతలు!" అని మహారాజా, తన కుమారుడు పృథ్వీసింగ్ కేసి చూశాడు.

యువరాజు పృథ్వీసింగ్ తండ్రి సూచనను గ్రహించాడు. వెంటనే పులి బోను తెరుచుకుని లోపలికి జొరబడ్డాడు. ఆగ్రహంతో ఉన్న పులి అతడి మీదికి ఉరికింది. యువరాజు దాని తల మీద బలంగా కొట్టడంతో అది ఎగిరి వెల్లకిలా పడింది. అయితే, ఇది ఆరంభం మాత్రమే! ఔరంగజేబు అమితాశ్చర్యంతో గుడ్లప్పగించి చూస్తూండగా, యువరాజు, పులి నేలకు ఒరిగే వరకు దాంతో అతి భీకరంగా పోరాడాడు. అది చచ్చిందని తెలిశాక నఖశిఖ పర్యంతం గాయాలతో నెత్తురోడుతూన్న దేహంతో యువరాజు బోనులోంచి వెలుపలికి వచ్చాడు.

ఆ దృశ్యాన్ని చూసిన ఔరంగజేబు ముఖం పాలిపోయింది. నోట మాట రాలేదు. అయినా జోధ్పూర్ యువరాజు అసమాన ధైర్యసాహసాలనూ, శక్తిసామర్థ్యాలనూ, తండ్రి ఆనతిని గ్రహించి నెరవేర్చిన ఉత్తమ గుణాన్నీ ప్రశంసించక తప్పలేదు!

మహారాజా తన శిబిరానికి తిరిగివచ్చి, యువరాజు గాయాలకు చికిత్స చేయించడంతో అతడు త్వరలోనే కోలుకున్నాడు.

అయితే, ఔరంగజేబు మాత్రం తనకు జరిగిన గర్వభంగాన్ని మరిచిపోలేక పోయాడు. ఆ తరవాత కొన్నాళ్ళకు యువరాజును మోసపూరితంగా హతమార్చాడు. అయితే, అది వేరొక కథ! –(ఎం.డి)

చందమామ క్విజ్-4 సమాధానాలు

1. సునీలుడు.
2. రావణుడు; విభీషణుడు.
3. 1989 నవంబర్ 20.
4. 27
5. అనాదరణీయుడు.
6. వ్లాడిమీర్ మరియు వద్ధస్త్రీ.

గురువు – బరువు

విశ్వేశ్వరాయ్య మఠం అనే ఒక పెద్ద ఊళ్ళో, భగవద్గీత సప్తాహం నడుస్తోంది. ఊరిజనం అందరూ వారం రోజులుగా శాస్త్రిగారి గీతోపన్యాసాలు విని పరవశించి పోతున్నారు. ఆ దినం ఆఖరి ఉపన్యాసం. ముగింపుగా శాస్త్రిగారు ఇలా చెప్పారు:

"మహాజనులారా! ఈసారికి దైవం నాకు ఇంత మాత్రమే అవకాశం ఇచ్చాడు. నాకు మరొక చోట కార్యక్రమముంది. మోక్షసాధనకై నిరంతరం ప్రయత్నిస్తున్నప్పుడే, మానవ జన్మ సార్థకమవుతుంది. అందుకు దారి చూపించే గురువు దొరకాలి. అలాంటి గురువు మాకు దైవంతో సమానం. మీకందరికీ అలాంటి సద్గురువు యొక్క అనుగ్రహం ప్రాప్తించాలని మనసారా కోరుకుంటూ, మీ దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నాను."

ఊరిజనం బరువెక్కిన హృదయాలతో, శాస్త్రిగారిని ఘనంగా సన్మానించి గౌరవంగా సాగనంపారు.

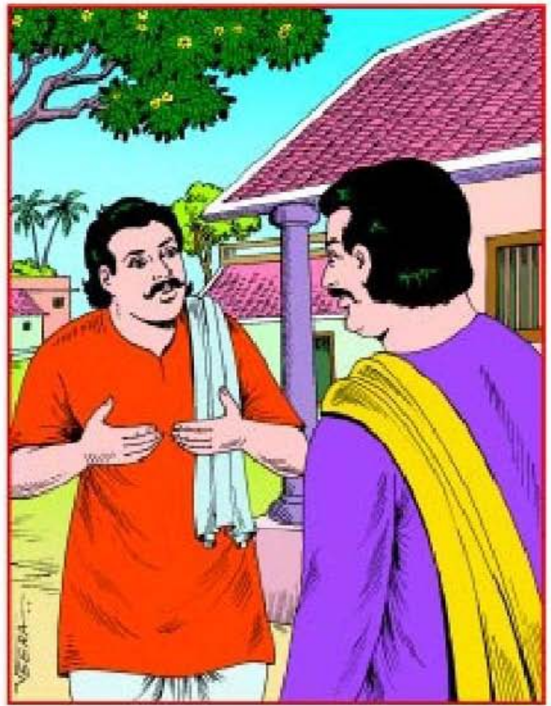
భగవద్గీత సప్తాహం శ్రద్ధగా విన్న వీర్రాజు, సుబ్బరాజు అనే భూస్వామి మిత్రులు ఇంటికి తిరిగిరాగానే, వీర్రాజు పరవశంతో, "అమ్మమ్మా! ఆ శాస్త్రిగారు ఎంతటి మహాపండితులో గదా! జీవిత పరమార్థాన్ని ఎంత అద్భుతంగా చెప్పారయ్యా!" అన్నాడు సుబ్బరాజుతో.

"అవునవును, ఆయన సరస్వతీ పుత్రులు!" అన్నాడు సుబ్బరాజు.

వీర్రాజు ఒక క్షణం ఆగి, "శాస్త్రిగారి మాటలు విన్నప్పటి నుంచీ, నాలో ఒక ఆవేదన బయలుదేరిందయ్యా, సుబ్బరాజూ. సద్గురువుని వెతికి పట్టుకుని, ఆయన పాదాల దగ్గర ఈ జీవితాన్ని సమర్పణ చేసుకుని తరించాలనిపిస్తోంది. నువ్వు కొన్నాళ్ళపాటు నా వ్యవసాయాన్నీ, ఇంటి పనులనూ చూసి పెడతానంటే, నేను ఆ పనిమీద వెళతాను, ఏమంటావ్?" అని అడిగాడు.

"నీ వ్యవహారాలు చూసి పెట్టడానికి నాకెలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు. కానీ, ఒక్క

డా. వాడవల్లి చక్రపాణిరావు

వూ ట. గురువును వెతికి పట్టుకుని పరీక్షించి, వు నకు తగినవాడో కాడో నిర్ణ(యి) ంచు కునే స్థితిలోనే కవు కవు నంమాటే, వు నకు అసిలు గ ర్ర మతో పినేవ్వు ంటు ంది? ఆలోచించు కో,'' అన్నాడు చంద్రరాజు.

''నేను బాగా ఆలోచించే ఈ నిర్ణయా నికి వచ్చానయ్యా. శ్రీశైలం దగ్గర ఎవరో ఒక వు హాను భావుడు న్నాడట. గాలిలో అలా తేలు తు న్నాడనీ, నీళ్ళపైనడు స్తాడనీ, నిప్పుల్లో నర్తిస్తు న్నాడనీ చెప్పుకుంటున్నారు. పగలు పిరవు కరు ణతో భక్తులను అను గ్రహిస్తూ, రాత్రి సమయాల్లో మాయమై, హివా లయా లకు పొయ్యి తపిస్సు చేసు కుంటారట. నేను వెళ్ళి ఆ సాధు మహింగతేవు టో తెలు సు కుని వస్తాను,'' అన్నాడు.

వీరరాజులోని ఆవేశాన్ని అర్థం చేసు కున్న చంద్రరాజు, ''నువ్వు నిశ్చింతగా వెళ్ళిరా. శీఘ్ర కాలంలో నీకు వు ంచి గ రు మాటొరికి ఆత్మ త ప్తితో తిరిగిరావాలని దైవాన్ని ప్రార్థిస్తూ మాటాను,'' అన్నాడు.

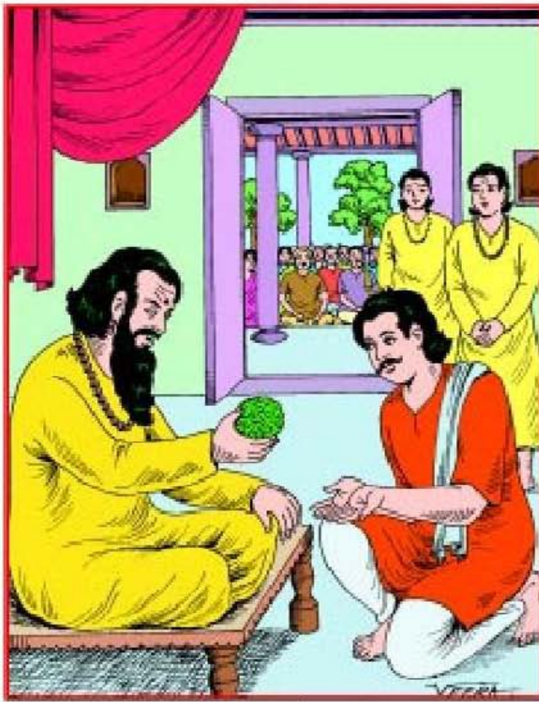
వీరరాజు ఉత్సాహింగా శ్రీశైలానికి వెళ్ళే సిరికి, నిత్యానంద స్వావి ఆశ్రవు ం దగ్గర పేద్ద తీర్థంలామాది. ఆ జనసిందోహాన్ని చూసి సిరికి వీరరాజుకు వు హానందం కలిగింది. శిష్యులు అతని సివా చారాన్ని వివరంగా తెలు సు కుని, స్వావీ జీకి నివేదించారు. స్వావీ జీ అను గ్రహించారు. శిష్యులతో వీరరాజు, స్వావీ జీ వయాడే అంతరంగిక వు ందిరానికి వెళ్ళాడు.

స్వావీ జీని చూ స్తూనే వీరరాజు, ''ఆహా, ఏవి తేజస్సు! ఏవి వర్చస్సు!'' అను కుంటూ, అమితమైన భక్తితో ఆయు న పాదాల వు ందు వాలిపోయా డు.

''లే, వీరరాజూ! నీకు కొన్ని భవబంధాలు మన్నాయి. అవన్నీ వదిలిపోవాలంటే కొంత కాలం సాధన చెయ్యక తప్పదు. ఆ తర్వాత ను మ్మా కోరు కున్న పిరవూ ర్థం లభిస్తుంది. హిరిః ఓం తత్సత!'' అని ఆశీర్వదించారు గ రు మారు.

''ఆహా! నా గ రించి సిర్వజ్ఞులైన వీ కు అంతా తెలిసిపోయ్యింది. ఈ జన్మతో నాకు మో క్షాన్ని ప్రిసాదించండి,'' అంటూ వేడు కు న్నాడు వీరరాజు.

గ రు మావు ందహాసిం చేసి, ''అంతా నీ చేతు ల్లోనే వుంది, వీరరాజూ. నీలో వైరాగ్యం పేరగాలి. ఇదు గో, ఈ ప్రిసాదం భక్తితో కళ్ళ కద్దు కుని ఆరగించు,'' అంటూ స్వావీ జీ

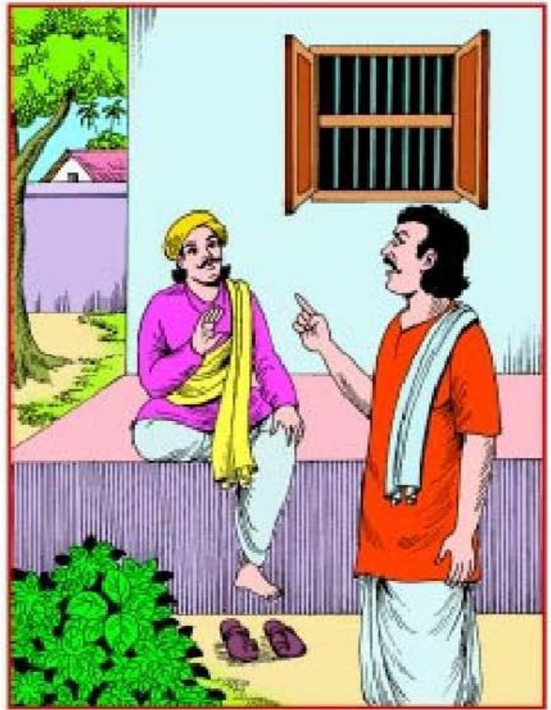
గాలిలోకి చేర్చు చాపి, ఒక సెతాఫిలం అందు కుని, వీర్రాజు చేతు ల్లో ఉంచాడు.

వీర్రాజు ఉబ్బితబ్బిబ్బయ్యి పోయాడు. అను గ్రహ ఫలం ఆరగిస్తుంటే అతడిలో ఎన్నెన్నో సంకల్పాలు.

ఈ విధంగా-వీర్రాజు ఇల్లొదిలి, నిత్యానంద స్వామి ఆశ్రమం చేరి ఆరు నెలలు దాటింది. ఏవిధమైన సమాచారం తెలియక ఊరిజనం, అతణ్ణి గురించి తలా ఒకరకంగా చెప్పుకో వడం మొదలు పెట్టారు. హిమాలయాలకు వెళ్ళి తపస్సు చేసుకుంటున్నాడని కొందరూ, సన్యాసుల్లో కలిసిపోయాడని మరికొందరూ చెప్పుకోసాగారు. వీర్రాజు భార్యా, కొడుకూ, కూతురూ, ఆ గాలికబుర్లు వింటూ, లబో దిబోమని గోలపెడుతూ ఎలాగో రోజులు నెట్టుకొస్తున్నారు. సుబ్బరాజు ఆ కుటుంబానికి అండగా నిలబడి, వాళ్ళకు ధైర్యం చెబుతూ, ఏలోటూ రాకుండా జాగ్రత్తగా చూసుకుం టున్నాడు.

పరిస్థితి ఇలా ఉండగా ఒకరోజున వీర్రాజు నుండి రెండు ఉత్తరాలు వచ్చాయి. ఒకటి అతడి భార్యకు, మరొకటి సుబ్బరాజుకు: 'నేను శ్రీ శ్రీ శ్రీ నిత్యానంద స్వామి వారి ఆశ్రమంలో మకాం ఉన్నాను. పరమ పూజ్య గురుదేవులు భవబంధాలను తెంచుకోమని ఉపదేశించారు. ఇక్కడే పరమ ప్రశాంతంగా జీవించాలను కుంటున్నాను. నా భార్యా పిల్లలకు భుక్తికి లోటు లేకుండా ముగ్గురికీ మూడెకరాలూ, ఇల్లూ మాచి తక్కిన భూమి, తోట అమ్మేసి, ఆ సొమ్ముతో ఇక్కడ స్థిరపడి భక్తిసాధన చేసుకుంటాను. తగిన బేరం చూసి అమ్మకా నికి అన్నీ సిద్ధం చేస్తే, నేను వచ్చి, భూమి ని స్వాధీనం చేసి, తక్కిన వ్యవహారాలన్నీ చక్క బరిచి, తిరిగి వెళ్ళిపోతాను. ఈ విషయంలో నాకు, నా గురువుగారికే తప్ప ఎవరు ఏ విధంగా చెప్పినా ఎలాంటి ప్రయోజనం వుండదని గ్రహించగలరు!' అని వీర్రాజు ఆ ఉత్తరాల్లో రాశాడు.

ఉత్తరం చూసిన వీర్రాజు భార్యాపిల్లలు గోలగోల చేస్తూ పేర్రాజు ఇంటికి వెళ్ళారు. సుబ్బరాజు వాళ్ళను ఓదార్చి; నేను చెప్పినట్టుగా చెయ్యండి. మీ సమస్య పరిష్కారమవుతుం దని నచ్చ చెప్పాడు. తర్వాత పేర్రాజు రెండు ఉత్తరాలూ తీసుకుని, గ్రామాధికారి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అప్పటికే సుబ్బరాజు ఇదివరకే, వీర్రాజు విషయమంతా చెప్పివుంచాడు. ఇప్పుడు ఈ రెండు ఉత్తరాలూ చూసి గ్రామాధి కారి, సుబ్బరాజుతో క్షుణ్ణంగా చర్చించాడు.

నెల తిరక్కుండా వీర్రాజు ఉరు కులు పిరు గు ల వీు ద గ్రావూ నికి తిరిగి వచ్చాడు. తిన్నగా గ్రావూ ధికారి దగ్గరకు వెళ్ళి, ''అయ్యా! ఇంతటి అన్యాయు ం, వి త్రద్రోహిం లోకంలో ఎక్కడా మూడదు. నవ్మి నా ఆస్తిపాస్తులను, భార్యాబిడ్డలను తనకు అప్పగించి వెళితే, ఈ వి త్రద్రోహీూబ్రరాజు ఇంత పని చేస్తాడా? నా ఆస్తినంతా సొంతం చేసు కుని, నా భార్యా పిల్లల్ని దిక్కులేని వారిని చేసీ, ఇంట్లోంచి గెంటేసి వీధిపాలు చేస్తాడా? వెంటనే వాడిని పిలిచి విచారణ చెయ్యండి. తగిన విధంగా వాణ్ణి శిించి, నాకు న్యాయు ం జరిపించండి,'' అంటూ గొడవ చేశాడు.

గ్రావూ ధికారి చాలా ప్రశాంతంగా వీర్రాజు మొహంలోకి చూ స్తూ, ''ఇంతకూ నీకు జరి గిన అన్యాయు వే వి టి?ూబ్రరాజు వీు ద నీ అభియోగాలేమిటి?'' అని అడిగాడు.

''ఇంతకు వు ందేూబ్రరాజు చేసిన ద్రోహం గు రించి విన్నవించు కున్నాను. నేను గు రు వూ న్ని అన్వేషించడానికి బయు లు దేరు తూ, నా ఆస్తిపాస్తుల వ్యవహారాలు కొంత కాలం చూ సి పెట్టవు ని అడిగాను. ఇప్పుడా ద్రోహి నా ఆస్తి పాస్తులన్నిటినీ తన సొంతం చేసు కున్నాడు. వు రి ఇది అన్యాయు ం కాదా?'' అన్నాడు వీర్రాజు ఆవేశంగా.

''అది సరే. ఇంతకూ వీు గు రు వూ గారు, నీకు చేసిన ఉపదేశవు వి టి?'' అని అడి గాడు గ్రావూ ధికారి.

''భవబంధాలన్నీ పూ ర్తిగా వదిలించు కు న్నా, తిరుగు లేని మోక్ష సాధన మార్గం ఉప దేశిస్తావు న్నారు,'' అని చెప్పాడు వీర్రాజు.

''అయు తే, నీకున్న అసలు భవబంధా లేవు టి?'' అని ప్రశ్నించాడు గ్రావూ ధికారి నెమ్మదిగా.

''భవబంధాలంటే-భార్యాపిల్లలూ, బంధు వి త్రు లూ. ఆస్తులూ అప్పులూ, ఇలాంటి వన్నీ,'' అన్నాడు నసు గు తూ వీర్రాజు.

''నీలో వైరాగ్యం బలపడిందనీ, భవబంధా లను వదిలించు కుంటు న్నాననీ, నీ ఉత్తరాల్లో రాశావూ దటయ్యా. ఇక నీకు, 'నాది, నాకు' అంటూ ఏవు ంటు ంది చెప్పు? కను క న వ్మూ నీ గు రు వూ గారి దగ్గరకు తిరిగిపొ్ళు, ఆయు న చెప్పినట్లుగా భాగవతసేవ చేసు కుంటూ చక్కగా తరించు. మరింక వెళ్ళిరా!'' అన్నాడు గ్రావూ ధికారి.

''పని పూ ర్తికాకుండా తిరిగి రావద్దని వూ గు రు వూ గారు మరీమరీ చెప్పారు. నా ఆస్తి

నాకు దక్కకుండా, ఇక్కడ వుంచి కదలను," మొండిగా చెప్పాడు వీర్రాజు.

ఆ మాటలకు గ్రామాధికారి పెద్దగా నవ్వి, "నువ్వనే ఆ ఆస్తిపాస్తులు తనవేనంటూ సుబ్రాజు దగ్గర పక్కాగా పత్రాలున్నాయి. అతడికి ఇప్పుడే కబురు పెడతాను, సరా!" అన్నాడు.

"ఆపత్రాలన్నీ అతడు సృష్టించినవేనండి," అన్నాడు వీర్రాజు కోపంతో ఊగిపోతూ.

"నువ్వేవీ వద్దనుకుంటున్నావు. నీకెందుకీ గొడవలన్నీ?" అన్నాడు గ్రామాధికారి గంభీరంగా.

"వద్దనుకోవటమేమిటి? కావాలనే కదా వచ్చాను," అన్నాడు వీర్రాజు.

"ఏం కావాలని వచ్చావయ్యా, వీర్రాజూ? ఆస్తిపాస్తులా, భార్యాబిడ్డలా? లేక నీ గురువు, అయన చెప్పిన భాగవతసేవా? నీలో పిసరంత వైరాగ్యం కూడా కనిపించడంలేదు," అన్నాడు గ్రామాధికారి కాస్తకటువుగా.

అది వింటూనే వీర్రాజు ఆలోచనలో పడ్డాడు. గ్రామాధికారి అడిగినదాంట్లో తిరకాసు అతడికి అర్థమైంది.

"మహాప్రభూ! నేను చేసిన పొరబాటు, నాకిప్పుడు అర్థమవుతోంది. నన్ను మన్నించండి. నా కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి!" అంటూ గ్రామాధికారి కాళ్ళమీద పడ్డాడు.

గ్రామాధికారి ప్రేమగా వీర్రాజును లేవదీసి, "సంతోషం, వీర్రాజూ! నీలో ఇలాంటి మార్పురావడం కోసమే నేనూ, సుబ్రాజూ ఈ నాటకమాడాం. నీ ఆస్తికీ, నీ కుటుంబానికీ చిన్నమెత్తు నష్టం కూడా లేదు, చూడు!" అంటూ అతణ్ణి లోపలి గదిలోకి తీసుకువెళ్ళాడు. అక్కడ సుబ్రాజూ, వీర్రాజు భార్యాపిల్లలూ ఆతతగా అతడికోసం ఎదురుచూస్తూ నిలబడివున్నారు.

సుబ్రాజు, వీర్రాజును కౌగలించుకుని, "నీకు అప్పుడే చెప్పబోయాను; కానీ వినేస్థితిలో లేవనిపించుకున్నాను. నీకు కావలసింది ఇచ్చేవాడు, నీకు గురువు కాగలడు తప్ప, నిన్ను వంచించేవాడు ఎన్నటికీ గురువు కాలేడు?" అన్నాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

వీర్రాజు సిగ్గుతో తలదించుకుని చేతులు జోడించాడు.

చందమామ క్విజ్ - 6

Co-sponsored by
Infosys FOUNDATION,
Bangalore

అన్నీ సరైన సమాధానాలు రాసిన ఒకరికి బహుమతి రూ. 250లు.*

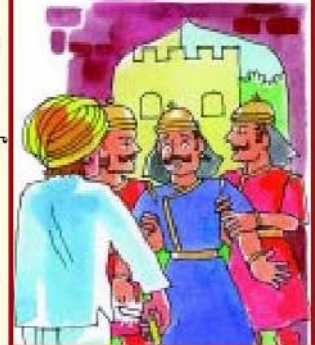
ఈ క్విజ్‌లో అడిగే ప్రశ్నలన్నీ 2005 జనవరి–డిసెంబర్ మధ్య వెలువడిన చందమామ సంచికలలోని కథలు, శీర్షికల నుంచే ఉంటాయి. చదివినవి జ్ఞాపకం ఉంటే వీటన్నిటికీ సమాధానాలు వెంటనే స్ఫురిస్తాయి. లేకుంటే పన్నెండు సంచికలను పక్కన పెట్టుకుని తిరగేస్తే ఇట్టే తెలిసిపోతాయి. కనుగొనడం కూడా చాలా సరదాగా ఉంటుంది.

*సరైన సమాధానాలు రాసినవారు ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది ఉన్నట్టయితే బహుమతి మొత్తం డ్రా ద్వారా తీసిన ఐదుగురికి సమానంగా పంచబడుతుంది.

<u>మీరు చేయవలసిందేమంటే</u> : 1. సమాధానాలు రాయండి. 2. మీ పేరు, వయసు (16 ఏళ్ళలోపు ఉండాలి), పిన్‌కోడ్‌తో సహా పూర్తి చిరునామా రాయండి. 3. ఒక కుటుంబంలో ఒకరు మాత్రమే పాల్గొనాలి. 4. చందాదారులైతే, ఆ నంబర్ రాయండి. 5. కవరు మీద చందమామ క్విజ్-6 అని రాసి, చందమామ పూర్తి చిరునామా రాసి మాకు పంపించండి. 6. జూలై నెలాఖరులోగా మీ ఎంట్రీ మాకు అందాలి. 7. సెప్టెంబర్ నెల సంచికలో ఫలితాలు వెలువడతాయి.

1. ''పితృ మీసాలకోసం అచంచలమైన విశ్వాసంతో, దృఢ నిర్ణయంతో ఎలా ప్రయత్నించావో ఇప్పుడూ అలాగే ప్రయత్నించు. తప్పక విజయం సాధించగలవు'' అన్న సాధు మహాత్ముని హితవును ఆచరణలో పెట్టి, తన కుమారుడికి గురువు ద్వారా విద్యాబుద్ధులు నేర్పి ప్రయోజకుణ్ణి చేసిన రాజెవరు? ఏ కథలో తారసపడతాడు?
2. ప్రపంచంలోకెల్లా అతిప్రాచీనమైన చర్మ శుద్ధీకరణ కేంద్రం మనదేశంలో ఎక్కడ ఉన్నది?
3. అక్బర్ ఏ ప్రాయంలో సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించాడు?
4. దక్కను పీఠభూమిలోని అతి పొడవైన నది ఏది?
5. ప్రపంచ ఆహార దినోత్సవం ఎప్పుడు జరుపుకుంటారు?
6. గజల జన్మస్థానం ఏది?
7. మొట్టమొదటిసారిగా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైన ముస్లిం ఎవరు?

8. ఈ చిత్రం ఏ కథలో చోటు చేసుకున్నది?

అమృతసిద్ధి

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పాలించే కాలంలో, సామంతరాజైన చిరాయువు వద్ద నాగార్జునుడనే పేరుతో బోధిసత్వుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండేవాడు.

నాగార్జునుడు దయాళువై, దానశీలుడూ అని పేరు గాంచాడు. అంతేకాదు, రసాయన శాస్త్రంలోనూ, ఓషధీజ్ఞానంలోనూ గొప్పనిధి. అతడు, రసాయనిక ప్రయోగంలో ఒక రహస్య యోగం కనిపెట్టి, తనకూ, రాజుకూ జరా మరణాలు లేకుండా చేసుకున్నాడు.

ఒకనాడు అతని కొడుకులలోకెల్లా తనకు ప్రేమాస్పదుడైన సామదేవుడు చనిపోవడం తటస్థించింది. కుమారుడి చావు నాగార్జునుడికి అంతులేని దుఃఖం కల్గించింది. సహజంగా కరుణాళువైన నాగార్జునుడు, "ఇకమీదట లోకంలో మరణమనేదే ఉండకూడదు. మరణం ద్వారా ఎవరూ శోకించకూడదు. అందుకు తగిన ఉపాయం కనిపెట్టాలి," అని ఆలోచించసాగాడు.

"రసాయనాలైతే అమిత వ్యయంతో కూడుకున్నవి. అందువల్ల సామాన్యులకు కూడా అందుబాటులో ఉండే మూలికలతోనే అమృతం తయారు చేయాలి. అప్పుడే ప్రజలందరూ కూడా శోకానికి లోను కాకుండా సుఖంగా ఉండగలరు," అని నాగార్జునుడు నిశ్చయించాడు.

నిశ్చయం ప్రకారం ఓషధుల సంపుటితో అమృతం తయారు చేయడానికి పూనుకున్నాడు. తనకున్న శాస్త్రపరిజ్ఞానాన్నంతటినీ వినియోగించి అనేక పరిశోధనలు చేశాడు. చాలావరకు ప్రక్రియలన్నీ పూర్తి అయినాయి. నాగార్జునుడి యత్నం చివరి ఘట్టానికి వచ్చింది. 'అమృతకల్పం' అనే మూలిక ఒక్కటి చేర్చాలి.

అంతలో, ఈ సంగతి దేవేంద్రుడికి తెలియవచ్చింది. వెంటనే దేవేంద్రుడు అశ్వినీదేవతలను పిలిచి, "మీరు ఇప్పుడే భూలోకానికి పోయి, ఎలాగైనా నాగార్జునుడు తలపెట్టిన

'అమృతయోగం' సిద్ధించకుండా చేయ్యా లి. సావు దాన బేధ దండోపాయ్యా లన్నిటినీ ప్రయో గించండి. తక్కిన పని నేను చూ స్తాను ,'' అన్నాడు .

అశ్వినీదేవతలు వూ ర్ధ రూ పాలతో భూ లో కానికి దిగి వచ్చి, నాగార్జు నుణ్ణి దర్శించి, కుశలప్రశ్నలు ప్రారంభించారు . ''వు ంత్రి షిూగవా, రాజ్యాలనే తల్లకిందు లు చేయు గల యు క్తులు తెలిసిన ఘనుడవైన నీకు తెలి యు ని విషియు ం లేదు . కాని ఇప్పుడు బ్రహ్మా సింకల్పానికే నిరోధం కల్గించడానికి సాహిసిస్తి న్నావూవూ నమూ ధర్మగతి అయ్యు న వు రణాన్ని న వ్యా, 'అవు తసిద్ధి' చేత ప్రతిబంధించి నట్లయ్యు తే, సి ష్టిపరిపాలనే తారు వూ రు మా తు ంది కదా? వూ నవుత్రు ఒక్కడూ చావకుండా మూటే, ఎన్ని లోకాలైనా సిరిపొగలవా? పైగా, దేవతలు చేయు వలసిన ఈ గొప్ప కార్యం వూ నవమాత్రుడవైన న వ్వే సాధించడానికి పై న కుంటే, దేవతలకూ, వూ నవులకూ వ్యత్యాసిం ఏదైనా మూటు ందా? ఇంతకూ నీ కొడు కు చనిపొయ్యా డనే దు :ఖంతోనే కదా ఇంత పని చేస్తి న్నావూ? నీ కువూ రు డు భూ లోకం వదిలినా, స్వర్గంలో సి ఖంగానే మున్నాడు ,'' అని ధర్మబోధ చేశారు .

ఈ వూ టలు నాగార్జు న డి వు నస్సుకు అంతగా త ప్తికలిగించలేదు . తను చేస్తి న్న పని తప్పా అవుతు ందా కాదా అన్న ఆలోచనలో వు నిగిపొయ్యా డు .

ఆ సమయంలోనే చిరాయు పుత్రుడైన జయ్యూను డి యు వరాజ్యాభిషకానికి ఘన మైన ఏర్పాట్లు జరిగినై.

ఈ లోపల, వ ద్ధబ్రాహ్మణ రూ పంలో భూ లోకానికి చేరు కున్న దేవేంద్రు డు జయ్ ూను ణ్ణిసివూ పించి, ఇలా అన్నాడు: ''నాగార్జు ను డు తయ్యా రు చేసిన రసాయ నికాలవనవల్ల నీ తండ్రికి జరావు రణాలే లేవుగదా! అటు వం టప్పుడు న వ్వా యు వరాజుగా వుండి పొవలసిందే కాని, నీకు రాజ్యార్హత ఎప్పటికీ కలగదు .''

ఆ వూ ట విన్న జయ్యూను డు విచారంతో కుంగిపొయ్యా డు . అప్పుడు ఆ వ ద్ధ బ్రాహ్మ ణు డు , ''నాయు నా, ఈపాటిదానికే ఖేదపడకు. నీ కోరిక నెరవేరడానికి సులువైన ఉపాయ వు న్నది. రోజూ భోజనం వు ందు , ఎవరేవి అడిగినా లేదనకుండా ఇవ్వడం నాగార్జు ను డికి వూ వూ లు . రేపు నువ్వు ఆ వేళకు వెళ్ళి, ఏవూ త్రం జంకకుండా, ''నాకు నీ తల కావాలి!'' అని అడు గు . తరవాత ఏం జరు గు

తుందో నువ్వే చూద్దువుగాని,'' అని వునస్సు కు నచ్చేటట్టు నూరిపోశాడు.

రాజ్యకాంక్షతో మన్న జయ్యూసను డు వు ర్నాడు భోజనాలవేళ నాగార్జునుడి వద్దకు వెళ్ళి, సిరిగ్గా వ ద్ధుడు చెప్పినట్టే కోరాడు. నాగార్జు నుడు కొంచెవు న్నా సంశయి ంచకుండా, తన కత్తి జయ్యూసను డి చేతికిచ్చి, ''నాయు నా! తల తెగ్గొట్టి తీసు కో! భయు పడకు,'' అన్నాడు. రసాయు న ప్రభావం వల్ల నాగార్జు ను డి శరీరం వజ్రకాయు వై్ ఉండడం వల్ల జయ్యూసను డు ఎన్నిసార్ల నరికినా, కత్తి తూ లు తూ మూది గాని, నాగార్జుడి తలవూ త్రం తెగలేదు!

ఈ సివూ చారం ఒక్కత టిలో రాజుకు తెలిసి, ఆయన ఆత్రంతో పరుగెత్తి వచ్చాడు. కొడు కు చేస్తున్న పనికి విచారించి, వానిని వారింపిబోయూ డు.

అప్పుడు నాగార్జు ను డు, ''వు హారాజా, యు వరాజు కోరిన కోరికకు పై ర్యాపిరాలు అన్నీ నాకు తెలు స్తు. అతడు నివు త్తవూ త్రు డు కను క అతడిని ఆటంక పిరచవద్దు. ఇప్పటి వరకూ గతజన్మలలో నేను తొంభైతొవ్మిది సార్లు, లేదనకుండా నా తల కొట్టి ఇచ్చివూ న్నాను. ఇది నూరవది. ఈ కొంచెంలో వెనుకంజ వేశానని అపకీర్తి రాకుండా వూ టదక్కించ వలసిన భారం వీ పైవున్నది,'' అంటూ అఖరిసారిగా భక్తితో రాజును ఆలింగనం చేసు కున్నాడు.

తరవాత తన వద్దను న్న వూ లికలలో ఒకటి తీసి, కత్తికిరాసి, జయ్యూసను డితో, ''ఇప్పుడు కొట్టు నాయు నా,'' అన్నాడు.

జయ్యూసను డు ఈసారి కత్తితో నరకగానే, నాగార్జు ను డి తల కాడను ంచి వై డిన కవు లం లాగా కిందపిడింది!

ఆ ద శ్యం చూ డలేక, రాజు కూడా ప్రాణ త్యాగం చేయు డానికి సిద్ధవు య్యూ డు.

అప్పుడు, కింద పిడిన నాగార్జు ను డి మొండితల, ''రాజా, విచారించకు! ఎన్ని జన్మలకైనా నీ తోనే వుంటాను,'' అంటూ ప్రాణం విడిచింది.

రాజు పూర్తి విరాగి అయ్యాడు. వెంటనే కొడు క్కు పట్టాభిషేకం చేసి, తను తపస్సు చేసు కోడానికి అడవులకు వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ విధంగా జయ్యూసను డికి రాజ్యం లభిం చింది. దేవేంద్రు డి వ్యూహం నెరవేరింది.

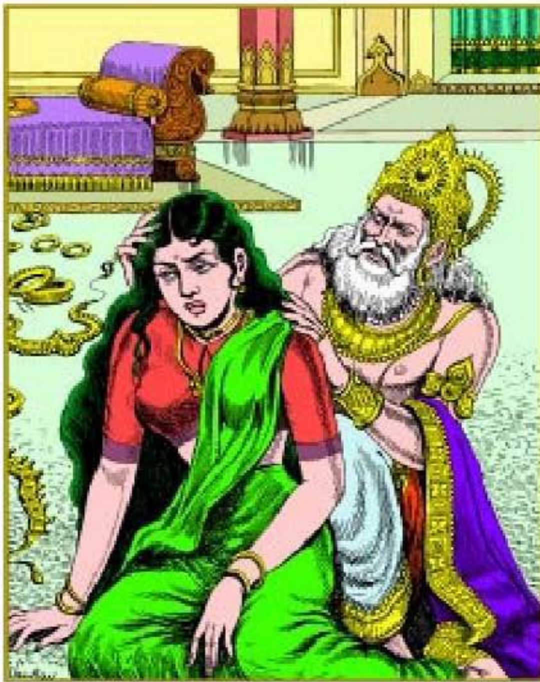

రామాయణం

''రాముణ్ణి అడవులకు పంపి భరతుడికి రాజ్యాభిషేకం జరిగే ఉపాయం నేను చెబు తాను విను. విని నేను చెప్పినట్టు నడుచుకో. ఒకప్పుడు దేవాసుర యుద్ధంలో ఇంద్రుడికి నీ భర్త సహాయం వెళ్ళాడు. ఆయన వెంట నీవు వెళ్ళావు. దండకారణ్యాలలో మత్స్య ధ్వజుడేలే వైజయంతం వద్ద శంబరుడనే మహా బలశాలి అయిన అసురుడితో నీ భర్త గొప్పగా యుద్ధంచేసి గాయపడి మూర్ఛ ల్లాడు. అప్పుడాయనను నీమారు ధరంగం నుంచి దూరంగా తీసుకుపోయి, ఆయన ప్రాణాలు కాపాడావూ సప్పిహ తెలిసినాక ఆయన నీ సేవకు సంతోషించి, నీకు రెండు వరాలిచ్చాడు. కాని వాటిని నీమాతరవాత కోరుకుంటానన్నామూఆ సింఘటన జ్ఞాపికం ఉన్నదికదా. చూశావా? ఇప్పుడా రెండు వరాలూ కోరుకునే సమయం వచ్చింది. రాముణ్ణి పద్నాలుగేళ్ళు అడవులకు పంపి మనీ, భరతుడికి పట్టాభిషేకం చెయ్యమనీ నీ విప్పుడు నీ భర్తను కోరు!'' అని మంథర కైకేయికి హితమచెప్పింది.

కైకేయి, పాపం, సహజంగా మంచి స్వభావం కలదేగాని, మంథర చేసిన బోధనతో ఆమె మనస్సు పెడదారి పడింది. ఆ మంథర తన తలలో ఒక చెడ్డ భావం ప్రవేశపెట్టడంతో బాటు ఆ ఆలోచన సానుకూలమయ్యే ఉపాయం కూడా చెప్పింది.

కైకేయి మంథరను, ''నిజంగా నీ వెంత తెలివిగల దానవే! నా వేలు నీమాకోరినట్టుగా మరెవరూ కోరరు గదా!'' అని ప్రశంసించింది. ఆవె మంథరసలహాతో తన నగలన్నీ తీసివేసి, చిరిగిన కోక ఒకటి చుట్టుకుని, కోపగృహానికి వెళ్ళి, కటిక నేల మీద అలిగిన దానిలాగా పడుకున్నది.

''నీ భర్త నిన్ను చూడువచ్చినప్పుడు కంటికీ వుంటికీ ఏకధారగా ఏడు మానీ కోపింగాని, నీ శోకంగాని రాజు కొంచెమైనా భరించలేడు. వాటిని పోగొట్టటానికి అయు న తన ప్రాణాల నైనా ఇస్తాడు. నేను చెప్పిన రెండు వరాలూ ఇచ్చినదాకా నీవు వెు త్తబడకు! నీకు వ జ్రా లూ, వూ ణిక్యాలూ , వు త్యాలూ , బంగారవూ ఇస్తానంటాడు . అక్కర్లేదని బెట్టు చెయ్యి. బాగా ఆలోచించు కో, భరతు డు పిధ్నాలు గేళ్ళ రాజ్యపాలన చేసినాక అతన్ని ఎవరూ రాజ్యాధికారం నుంచి కదిలించలేరు ,'' అన్నది వు ంథర.

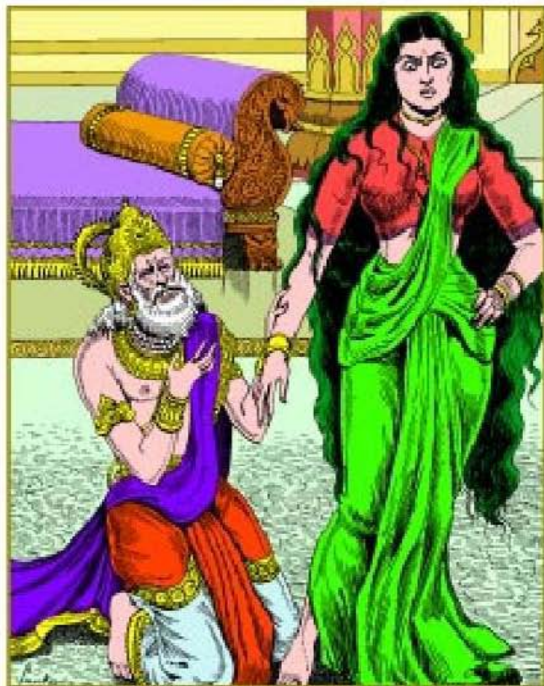
''ఆ శంబరాసురుడి కన్న నీ కెక్కువ తంత్రాలు తెలు సు గదే!'' అని కైకేయి వు ంథ రను మెచ్చుకున్నది. తన భర్త తనకు వరాలి వ్వని పి ంలో చచ్చిపోవటానికి కూడా అమె నిశ్చయిం చు కున్నది.

దశరథు ఢు రావు పిట్టాభిషేక యు త్నాల కాజ్ఞ ఇచ్చి, ఈ శు భవార్త కైకేయికి తానే స్వయు ంగా తెలిపే ఉద్దేశంతో కైకేయి శయు న గ హానికి వచ్చి, అక్కడ ఆమె లేకపోవటం చూసి ఆశ్చర్యపడి, ''కైకేయీ, ఎక్కడు న్నావు?'' అని పిలిచాడు. జవాబు లేదు. అయు న అంతఃపుర ద్వారం దగ్గిరికి వచ్చి అక్కడి ద్వార పాలికను, ''కైకేయి ఎక్కడ?'' అని అడిగాడు.

ద్వారపాలిక భయు ంతో చేతు లు జోడించి, ''ప్రభూ, వారు కోపగ హంలో ఉన్నారు,'' అని చెప్పింది.

దశరథు డు కలవరపడు తూ కోపగ హానికి వెళ్ళి, అక్కడ నేలపై పడుకుని ఉన్న కైకేయిని చూశాడు. ల వరహాల విలు వచేసే వు త్యాల హారాలూ, ఇతర ఆభరణాలూ నేలపై చెల్లా చెదరుగా పడి ఉండి, ఆకాశంలో నక్షత్రాల లాగా మెరుస్తున్నాయి. దశరథుడు కైకేయిని సివీ పించి ఎంతో ప్రేమతో ఆమెను బుజ్జ గిస్తూ, ''దేవీ, నీ కెందుకిలా కోపం వచ్చింది? ఎవరివీ ద? ఎవరన్నా నిన్ను తిట్టారా? అవమా నించారా? ఒంట్లో సరిగా లేదా? వైద్యులను పిలిపించనా? ఎందు కేడు స్తావు? ఊరు కో! కావాలంటే నీ ఇష్టం వచ్చిన వాళ్ళను దండి స్తాను! నిర్దోషు ల్నా సిరే! నీ కోసం ఏ దరిద్రు ణ్ణి అయి నా ధనికుణ్ణి చేస్తాను. నీకు నాతోబాటు వు గిలిన వారంతా విధేయు లైఉండగా ఈ దు ఃఖం దేనికి? నీ కోరిక ఏమిటో చెప్పు; నా ప్రాణాలు ఒడ్డి అయి నా సిరే, ఆ కోరిక తీరు స్తాను! లే, కైకేయీ, లే!'' అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని కైకేయి, ''నా కెవరూ అపకారం చెయ్యలేదు, అవమానమూ చెయ్య

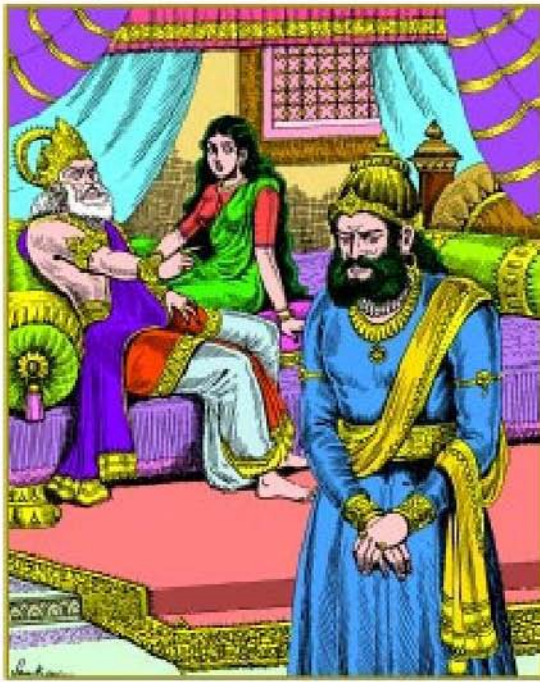
లేదు . నా కొక కోరిక ఉన్నది. దానిని వీ ర తీర్చ స్తానని ప్రవూ ణం చేసుటట్టయి తే చెబ తాను ," అన్నది.

దశరథు డీ వూ టలకు చిరు నవ్వు నవ్వి, కైకేయి జుట్టు చేతితో నివు రు తూ , తన ప్రాణంతో సమానమైన రాముడిపైన ఒట్టు పేట్టు కుని, ఆవె కోరిక తీర్చటానికి ప్రవూ ణం చేశాడు .

అప్పుడు కైకేయి దశరథుడికి శంబరా సు ర డితో జరిగిన యుద్ధాన్నీ, మూర్ఛితుడై ఉన్న సివు యు ంలో తాను ఆయు నను ర ంచి వూ రంగా తీసు కుపోయి పిరిచర్యలు చేసీన విషియూ న్నీ, ఆ సమయంలో ఆయన రెండు వరాలిస్తాను కోరవు ంటే తాను తరవాత కోర కుంటానన్న సింగతీ జ్ఞాపికం చేసీంది. తరవాత ఆ వరాలు రెండూ బయట పెట్టింది: రావు డికి జరగబోతు న్న పిట్టాభిషకాన్ని భరతు డికి చెయ్యాలి, రావు డు నారబట్ట లనూ , క ష్ణాజినాన్నీ, జడలనూ , వు నివే షాన్నీ ధరించి పిధ్నాలు గేళ్ళ దండకారణ్యంలో నివసీంచాలి!

ఈ వూ టలు వింటు ంటే దశరథు డి కేదో భయు ం పిట్టుకొచ్చింది, స్ప హ తప్పినట్ట యి ంది. కాళ్ళూ , చేతు లూ వణికాయి . బాధతో నిట్టూర్పులు విడు స్తూ, ఆయు న కైకేయిని నానాతిట్లూ తిట్టాడు .

''నీవూరాజకువూర్తె వను కుని తెచ్చి ఇంట్లో పేట్టు కున్నాను . కాని నీవుఒషిం కక్కే పావు వూనిన్ను తల్లిగా చూ స్తు కుంటాడు గదా, ఆ రావు డికి ఇంత ద్రోహం ఎలా తల పేట్టావూ? నేను నీకేం ద్రోహం చేశాను ? ఏ వు హాపాతకం చేశాడని రావు ణ్ణి అడవికి పింపిను ? నా ప్రాణాలనైనా వదలగలను గాని రావు ణ్ణి చూ డకుండా బతకలేనే! ఈ దిక్కు వూ లిన ఆలోచన వూ ను కో! నీ కాళ్ళ పిట్టు కుంటాను , నన్ను కరు ణించి ఈ వరం అడ గకు. భరతుడంటే నాకు ప్రేమ లేదేమోనని పిరీ చెయ్యటానికి ఇలా అని ఉంటావు. రావు డు చేసీనాటువలో నూ రోవంతు కూడా భరతు డు నీకు చెయ్యలేదు. నీకు రాముడి కంటె భరతుడెక్కువ అంటే నేను నమ్మను. నీ వూ టలతో నన్ను చాలా బాధ పేట్టావూ చూ డూ , నేను వు సిలివాణ్ణి. కాటికి కాళ్ళ చాచు కొని ఉన్నాను . కావలిస్తే భూ వు ండల వు ంతా తీసు కో. కాని రావు డిపైవూ త్రం ఆగ్రహించకు. నీకు చేతు లు జోడించి నవు స్కారం చేస్తాను ,'' అని కైకేయిని దశరథు డు ఎంతోటుమిషేడు కున్నాడు .

దశరథుడు ఇలా దిగజారిపోతున్న కొద్దీ కైకేయికి ఆగ్రహం రెచ్చింది. మొదట వరాలిస్తాననీ, కోరిక తీరుస్తాననీ ప్రమాణాలు చేసి ఇప్పుడు దశరథుడు బేలగా మాట్లాడటం రాజకులానికే కళంకమని ఆమె అన్నది. తన వరాలను ఉపసంహరించుకోననీ, రాముడి పట్టాభిషేకం జరిగే పక్షంలో తాను చచ్చిపోతాననీ అన్నది.

దశరథుడు మానసిక వేదనతో దహించుకుపోయాడు. ఎటువంటి విషమ పరిస్థితి! "నాయనా, అడవికి పోరా!" అని రాముడితో ఎలా చెప్పటం? కైకేయి కోరిక ప్రకారం రామ పట్టాభిషేకం మానేస్తే ఇతర రాజులంతా, "పట్టాభిషేకం చాలా బాగా చేశారే?" అని హేళన చెయ్యరూ? కౌసల్య ముఖం ఎలా చూడటం? అమ్మ తనలో తాను దుఃఖించాడు, కైకేయిని తిట్టాడు, బతిమాలాడు, మధ్య మధ్య మూర్ఛపోయాడు. ఆ రాత్రి ఆయనకు భయంకరమైన కాలరాత్రి లాగా గడిచి తెల్లవారింది.

వసిష్ఠుడు తన శిష్యులతో సహా రాచనగరుకు వచ్చి, దశరథుడి అంతఃపుర వాకిలి దగ్గిర సుమంత్రుడెదురుకాగా, తాను వచ్చిన సంగతి రాజుగారికి చెప్పమన్నాడు. పట్టాభిషేకం ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తి అయ్యాయనీ, రాజుగారు కదిలిరావటమే వ్యవధి అనీ వసిష్ఠుడు చెప్పగా సుమంత్రుడు స్వేచ్ఛగా అంతఃపురం ప్రవేశించాడు.

సుమంత్రుడు వృద్ధుడు కావటంచేతా, రాజుగారికి ఆబాల్యమిత్రుడు గనకా, ఆయనను ఎవరూ అడ్డరు. ఆయన తిన్నగా రాజుగారున్న చోటికి వెళ్ళి, రాజుగారి మనస్థితి ఊహించక, ఆయన నిద్రపోతున్నాడనుకుని, "మహారాజా, లేవండి. సూర్యోదయం కూడా అయింది. రామ పట్టాభిషేకం జరిపించటానికి అందరూ తమ రాక కోసం చాలా ఆతురతగా ఎదురు చూస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

దశరథుడు శోకంతో వాచి ఎర్రగా ఉన్న కళ్ళతో సుమంత్రుణ్ణి చూసి, "సుమంత్రా, నన్ను నీ మాటలతో ఇంకా ఎందుకు దుఃఖపెడతావు?" అన్నాడు.

దశరథుడు దుఃఖంలో ఉన్నాడని తెలియగానే సుమంత్రుడు చేతులు జోడించి, రెండడుగులు వెనక్కు వేశాడు. దశరథుడు సుమంత్రుడితో మాట్లాడేస్థితిలో లేనందున కైకేయి, "సుమంత్రుడా, తెల్లవార్లూ మహారాజుకు రామ పట్టాభిషేకమన్న ఆనందంతో నిద్రలేదు. ఇప్పుడే కాస్త కునుకు పట్టింది.

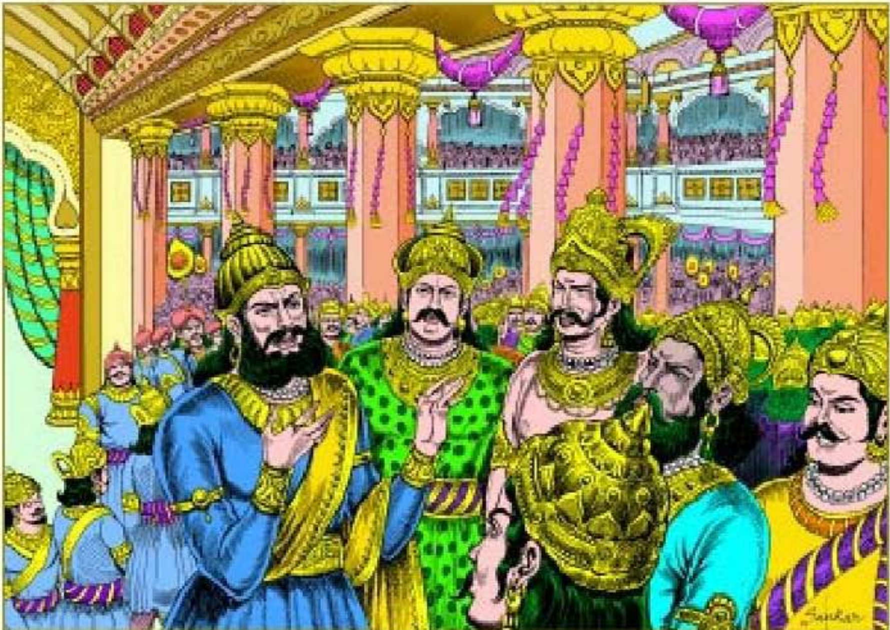
నీమావెళ్ళి రావు ణ్ణి పీలు చు కురా. ఇదే రాజుగారి ఆజ్ఞ అను కో,'' అన్నది.

''రావు ధు ఇక్కడికి వచ్చి పిట్టాభిషకం చేసి కుంటాడు కాబోలు!'' అను కుంట్రూ సి వు ంత్రు ధు అక్కడి ను ంచి కదిలాడు. నగరవు ంతా ఉత్సవంలాగా కోలాహలంగా ఉన్నది. రాజసిభ జనంతో కిక్కిరిసీ ఉన్నది. రాజులందరూ కాను కలు తెచ్చారు. వారు తవు లోతావు, ''రాజుగారు కనిపీంచరు. వు నం వచ్చినసంగతి వారికెలా తెలియడం?'' అను కుంటు న్నారు. సి వు ంత్రు ధు వు ర్యా దగా వారిని పిలకరించి, ''తావు ంతా వచ్చిన సింగతి నేను వు హారాజు గారికి తెలియు జేస్తాను. వారి దగ్గరికి రావు ణ్ణి తీసి కు పొతు న్నాను,'' అని చెప్పాడు.

అయి న వు శ్రీ వెనక్కు తిరిగి దశరథు డి అంతఃపురానికి వెళ్ళి, దశరథుడు పడుకుని ఉన్న చోటికిచేరి, ''వు హారాజా, విజయీ భవ. రాత్రిగడిచి, తెల్లవారి, సూ ర్యోదయు ంకూడా అయ్యి ంది. వీ కోసం బ్రాహ్మణు లూ, గురు వు లూ, పిట్టణంలోని పేద్దలూ ఎదు రు చూ స్తున్నారు. నిద్రవే లు కుని జరగవలసీన కర్మకాండ జరిపీంచండి,'' అన్నాడు.

''రావు ణ్ణి తీసి కు రవు ్మని కైకేయి నీతో చెప్పెనే? తీసి కురాకుండా ఎంధు కు వచ్చావు? ఆమె ఆజ్ఞ నా ఆజ్ఞకాదా? నేను నిద్రపోవటం లేదు. వే లు కునే ఉన్నాను. వేగిరం రావు ణ్ణి తీసి కురా!'' అన్నాడు దశరథు ధు.

సి వు ంత్రు ధు చిత్తమని చెప్పి, రాజుకు నవు స్కారంచేసి, ''ఏదో గొప్ప ఏర్పాటే జరగ

బోతు న్నది!'' అని తనలో తాను సంతోషిపిఢ తూ, రాజవీధి వెంట జనం ఉత్సాహంగా పిట్టాభిషకం గు రించి అను కునే వూ టలు వింటూ రావు ఢు ండే నగరు కు రథం తోలుకుని వచ్చాఢు. అక్కడ జనం గు ంపిలు గు ంపిలు గా చేరి ఉన్నారు. రావు డి అంతఃపురం చు ట్టూ ఏను గు లూ, గు ర్రాలూ, సైనికులూ, వు ంత్రు లూ కిటకిట లాఢు తు న్నారు. సి వు ంత్రు ఢు వారి నందరినీ తోసుకుంటూ వెళ్ళి, రావు ఢు ండే ఏడంతస్తులవే డ ప్రవేశించాఢు. తాను వచ్చినట్టు రావు డికి కబు రు పింపీ, అతని అను వు తితో రావు ఢు ండే చోటికి వెళ్ళాడు.

రావు ఢు చక్కగా అలంకరించు కుని బంగారు చక్కీపైకూచు ని ఉన్నాఢు. సెత పిక్కనే నిలబడి వింజావు ర వీస్తున్నది. సి వు ంత్రు ఢు అతన్ని సిఫీ పించి, నవు స్కరించి, ''తండ్రిగారు కైకేయి అంతఃపురంలో ఉన్నారు. నిన్ను చూ డాలంటు న్నారు,'' అని చెప్పాఢు. ఈ వూ టలు విని రావు ఢు ఆనందంతో పొంగిపొయ్యా ఢు. అతను సెతను లోపలికి పింపీ, పిట్టాభిషకానికి చేసీన అలంకారాలన్నిటితోనూ సి వు ంత్రు డి వెంట బయ్యు లు దేరాఢు.

రావు ఢు పిటితోలు పిరిచిన రథం ఎక్కి కూచోగానే, లక్ష్మణు ఢు కూడా వెనకగా ఎక్కి, ఒక చేత్తో అన్నగారికి ఛత్రం పట్టి, రెండవ చేత్తో చావు రం వీచాఢు.

రావు డి వెనకగా గుర్రాలూ, ఏనుగులూ ఎక్కిన రౌతు లూ, కోలాహలంగా వేలకొద్దీ జనవ్యూ నడిచారు.

రావు డి రథం దశరథు డి నగరు ప్రవేశించి, వ్యూ ఢు ప్రాకారాలు దాటి నిలిచి పొయ్యు ంది. తన వెంట వచ్చిన బలగవయా, ప్రజలూ అక్కడ నిలిచిపోగా, రావు ఢు కాలినడకను వు రి రెండు ప్రాకారాలు దాటి దశరథు డి అంతఃపురం ప్రవేశించాఢు.

ఒక అందమైన ఆసనంపైన దశరథుడూ, కైకేయీ కూచు ని ఉన్నారు. రావు ఢు తండ్రి కాళ్ళకూ, తరవాత కైకేయి కాళ్ళకూ నమస్కరించాఢు. ''రావూ,'' అంటూ ఏదో చెప్పబోయి, దశరథు ఢు గొంతు పేగలక, కళ్ళ వ్యూ త పిడి, కన్నీరు కారు స్తూ దు ఃఖంతో వివశు డయ్యా ఢు.

దొరలు-దొంగలు

ఒక ఊళ్ళో భూషయ్య అనే భూస్వామికి విరూపాక్షుడనే పెళ్ళీడు వచ్చిన కొడుకు ఉండేవాడు. అతను రాత్రివేళ తమ ఇంటి వెనక రావిచెట్టు కింద నిద్రపోయే వాడు. తెల్లవారి లేస్తూనే చెట్టు మీది పక్షులను చూసి ఆనందించేవాడు. ఒకరోజు ఉదయం విరూపాక్షుడు నిద్ర లేస్తూనే చెట్టుకేసి చూసి, కెవ్వున అరిచి, స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు. ఆ కేకకు భూషయ్య ఇంట్లో నుంచి వచ్చి, కట్టెలా పడిఉన్న కొడుకును నౌకర్ల చేత ఇంట్లోకి చేర్పించాడు.

కొద్దిసేపటికి విరూపాక్షుడికి స్పృహవచ్చింది గాని అతను పిచ్చిచూపులు చూస్తూ, మతి తప్పినవాడిలా మాట్లాడ సాగాడు. విరూపాక్షుడి స్థితిచూసి భూషయ్య కంగారు పడటానికి మరో కారణం ఏమంటే, ఆ రోజే ఎవరో అతన్ని పెళ్ళిచూపులు చూడవస్తున్నారు. భూషయ్య వాళ్ళకు ఒకవారం తరవాత రమ్మని కబురు చేసి, పక్కింటి వైద్యుడు కరటయ్యను పిలిపించాడు.

కరటయ్య పిల్లవాణ్ణి పరీక్షించి, "అనారోగ్యం ఏమీ లేదు, ఏ పిశాచమో పట్టుకున్నదేమో? లేక ఏ దయ్యాన్నో, భూతాన్నో చూసి దడుచుకున్నాడో? మన ఊరికి కొత్తగా వచ్చిన సాధువును చూద్దాం పదండి" అన్నాడు భూషయ్యతో.

ఇద్దరూ మఠానికి వెళ్ళారు. ఆ సమయానికి దయ్యంపట్టినవాడొకడు సాధువు చుట్టూ గిరికీలు కొడుతున్నాడు. సాధువు వాణ్ణి తన చేతిబెత్తంతో తల మీద మూడు సార్లు తాటించాడు. వెంటనే దయ్యం దిగిపోయింది. భూషయ్యకు సాధువు మీద గురి కుదిరి, ఆయనకు తాను వచ్చినపని చెప్పాడు.

సాధువు అంతావిని కళ్ళుమూసుకుని తెరిచి, "నీ కొడుక్కు ఏ దయ్యమూ, భూతమూ పట్టలేదు. ఎవరో గిట్టనివాళ్ళ చేతబడి చేయించారు. మీ ఊళ్ళో ఎంత మంది మంత్రగాళ్ళున్నారు?" అని అడిగాడు.

"ఇద్దరే, స్వామీ! శరభయ్య, సాంబయ్య!" అన్నాడు భూషయ్య.

''వారిలో ఒకరు ఈ పని చేసి ఉండాలి. నీ కొడుక్కు చికిత్స చెయ్యమని ఇద్దర్నీ అడుగు. ఎవరు వైద్యం చెయ్యటానికి ఒప్పుకుంటే వాడిచేరు నాకు వచ్చి చెప్పు,'' అన్నాడు సాధువు.

భూషయ్య, కరటయ్య ఇంటికి తిరిగి వచ్చి, భూతవైద్యులిద్దరినీ పిలిపించారు. శరభయ్య వివ్వాణ్ణి చూడగానే పెదవి విరిచి, ''ఈ చికిత్స నా వల్ల కాదు, నాకంత శక్తి లేదు,'' అన్నాడు. అతను వెళ్ళాక సాంబయ్య, ''నేను చికిత్స చేస్తాను. ఇది ఎవడి పనో, ఈ రాత్రి అంజనం వేసి నేను కనుక్కుంటాను. శరభయ్య డబ్బుకు గడ్డి తింటాడు. ఈ పాడు పని వాడిదే అని నా అనుమానం. అందుకే తన వల్ల కాదని చెప్పి, చల్లగా జారుకున్నాడు. ఈ దెబ్బతో వాడి అంతు తేల్చుతాను,'' అన్నాడు.

సాంబయ్యను పంపించి, భూషయ్య సాధువు వద్దకు వెళ్ళి, చికిత్స చెయ్యటానికి సాంబయ్య ఒప్పుకోవటమే గాక, ఇది శరభయ్య పనే అని శంకిస్తున్నట్టు కూడా తెలిపాడు.

సాధువు మాటల అడ్డంగాతిప్పి, ''నువ్వు శరభయ్యనే శంకిస్తున్నావుగాని నా దివ్య దృష్టితో చూస్తే నీ కొడుక్కు చేతబడి చేసినది సాంబయ్యే అని తెలిసిపోతున్నది. ఈ రాత్రికి అంజనం వేసే సాకుతో నీ కొడుకు ప్రాణాలు తీసే ప్రయత్నం చెయ్యబోతాడు. నా మాట విని, నీ కొడుకును దక్కించుకో!'' అన్నాడు.

అందుకు ఏం చెయ్యాలో భూషయ్య సాధువువల్ల తెలుసుకున్నాడు. ఆ రాత్రి భూషయ్య, పక్కింటి వైద్యుడు కరటయ్య, మరో ఇద్దరు మనుషులూ సాంబయ్య ఇంటి వెనకవైపు వెళ్ళి, నక్కి పెరటిలో కూర్చున్నారు.

అర్ధరాత్రి దాటాక సాంబయ్య నట్టింట ముగ్గులు వేసి, ముగ్గుల మధ్య చచ్చిన పామును తెచ్చి చుట్టగా చుట్టిపెట్టి, దాని మీద ఒక పుర్రెను ఉంచి, పుర్రె పైన ఒక నిమ్మకాయను నిలబెట్టాడు. తరవాత ఇల్లంతా కమ్ముకునేటట్టు ధూపంవేసి, తన వేలు కోసుకుని, తనరక్తంతోపుర్రెకు బొట్లు పెట్టాడు. ఇది పూర్తి అయ్యాక సాంబయ్య ముగ్గు ముందు కూర్చోబోతూ ఉండగా, దాగి ఉన్న నలుగురు మనుషులూ లోపలికి జొరబడి, సాంబయ్యను కట్టేసి, చావబాది, సాధువు దగ్గిరికి లాక్కువెళ్ళారు.

చేసినతప్పు ఒప్పుకోమని వాళ్ళు నిర్బంధం చేసేసరికి సాంబయ్య, ''మహా ప్రభో! దేవుడి

తోదు , నే నేమీ చెయ్యలేదు. ఈ పాపిష్ఠి ప్రయోగం ఎవరు చేశారో కూడా నాకు తెలీదు . అది తెలుసుకునేందుకే అంజనం వెయ్య బోతూ ఉండగా వీళ్ళు నన్ను చావగొట్టి లాక్కొచ్చారు ,'' అని ఏడ్చాడు .

భూషయ్య మనుషులు సాంబయ్యను మళ్ళీ కొట్టబోతూ ఉండగా, ''ఆగండి!'' అంటూ శరభయ్య విరూపుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని అక్కడికి వచ్చి, ''కొట్టవలసింది సాంబయ్యను కాదు , నిజంగా చేతబడి చేసి, సాధువు వేషంలో ఉన్న ఈ ఘోర క్షుద్ర మంత్రగాణ్ణి! దుర్మార్గం చేసింది చాలక, అందులో నన్నూ, సాంబయ్యనూ ఇరికించాలని చూశాడు ,'' అన్నాడు . సాధువు మెల్లిగా జారుకోబోయాడు . కాని శరభయ్యా, విరూపుడూ వాణ్ణి పట్టుకుని, నాలుగు తగిలించారు .

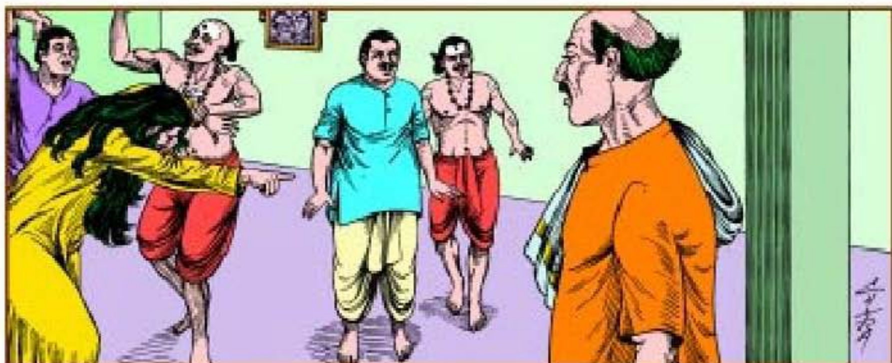
వాడు మొర్రోమంటూ, ''అయ్యా, బుద్ధి గడ్డితిని ఆ పాడు పని చేసింది నేనే గాని, నా చేత ఆ పని చేయించిన పెద్దమనిషి ఇక్కడే ఉన్నాడు ,'' అని కరటయ్యను చూపించాడు .

కరటయ్య మొహం నల్లగా అయింది. భూషయ్య అతని కేసి అసహ్యంగా చూస్తూ, ''ఇదంతా చివరకు నీ పనా? ఎందుకు చేయించావు దనష్టిముగుని?'' అని అడిగాడు .

ఆ ప్రశ్నకు విరూపుడు సమాధానం చెబుతూ ఇలా అన్నాడు :

''కరటయ్య పిసినిగొట్టుతనం అందరికీ తెలిసినదే. తన ఒక్క కూతురినీ నాకియ్యాలనుకున్నాడు . పెళ్ళి అన్నాక చాలా ఖర్చు అవుతుంది. దమ్మిడీ ఖర్చు కాకుండా నన్ను అల్లుణ్ణి చేసుకోవటానికి ఈ సాధువు చేత ప్రయోగం చేయించాడు . నేను పిచ్చివాణ్ణి అంటే సంబంధాలు రావు. దమ్మిడీ ఖర్చు కాకుండా నాకూ, తన కూతురికీ పెళ్ళి చేసి, తరవాత నన్ను మామూలు మనిషి చేసుకుందామని కరటయ్య దురాశపడ్డాడు . నాకు మతిపోయింది చెట్టు మీద కనిపించిన దిష్టిబొమ్మను చూసి! శరభయ్య ధర్మమా అంటూ నేను మళ్ళీ మామూలు మనిషిని అయ్యాను .''

కరటయ్య తాను చేసిన పనికి సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాడు . ఈ అవమానంతో అతనికి బుద్ధి వచ్చింది. తరవాత పెట్టవలసిన ఖర్చేదో పెట్టి కరటయ్య తన కూతుర్ని విరూపుడికే ఇచ్చి వైభవంగా పెళ్ళిచేశాడు.

అదే గనక ఉంటే....

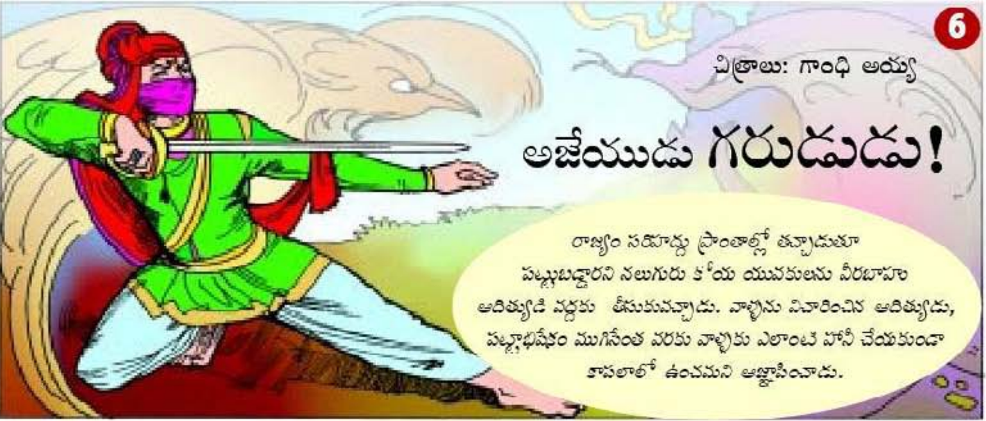
షనీ పాటూ లేకుండా పొద్దస్తివూ నం అల్లరి చిల్లరగా తిరిగే రంగడూ , గంగడూ గాయ్పు పిడ్డ ఒక పెద్దమనిషిని చేతుల మీద మోసుకుని వైద్యుడి వద్దకు వచ్చారు. వైద్యుడు ఆయన గాయూ న్ని శుభ్రం చేసి మందువేసి కట్టుకట్టి నాడిపరీక్ష చేస్తూ, ''ఈయనకు గాయమెలా తగిలింది?'' అని అడిగాడు .

''రెండు పొట్టేళ్ళు ఢీకొంటుంటే ఎర్రపొట్టేలు గెలుస్తుందని నేనూ, నల్లపొట్టేలు గెలుస్తుందని గంగడూ పందెం కాశాం. దాంతో మామధ్య గొడవ పెరిగి కొట్టుకునే స్థితివచ్చింది. ఆ సమయంలో దారిన వెళుతూన్న కనకయ్య అనే ఈ పెద్దమనిషి మా తగవు తీర్చడానికి ''ఆగండి, ఆగండి!'' అంటూ వూ వు ధ్యకు జొరబడ్డాడు . నేను గంగడి వీు దికి విసీరిన రాళ్ళు , ఈయు న తలకు తగలడంతో గాయ్పు పిడ్డాడు ,'' అన్నాడు రంగడు .

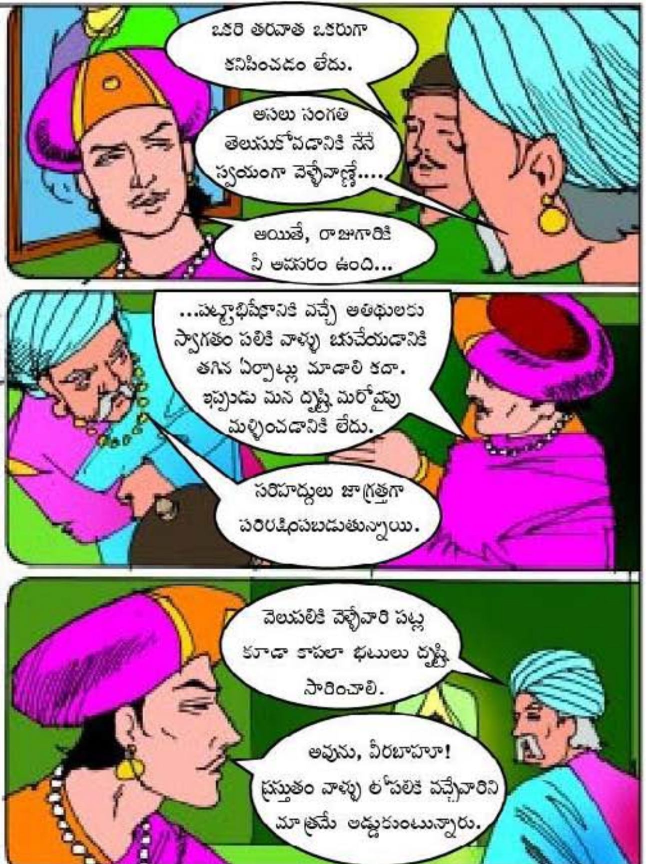
''కనకయ్య మెదడుకు దెబ్బ తగల్లేదు కదా?'' అని అడిగాడు గంగడు ఆదుర్దాగా.

''అలాంటి ప్రవూ దం ఏదీ లేదు . అయ్తి నా, అదే గనక ఉంటే వీు స్వభావం తెలిసె ఆయు న వీు మధ్యకు వచ్చేవాడు కాదు కదా! పైదెబ్బే, నెత్తురు చూసిన భయంతో స్పృహకోల్పోయాడు. అంతే,'' అన్నాడు వైద్యుడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

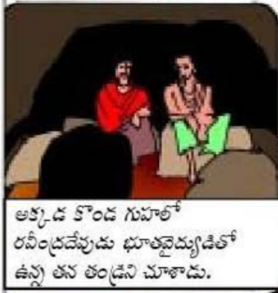

6
చిత్రాలు: గాంధి అయ్య
అజేయుడు గరుడుడు!
రాజ్యం సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో తచ్చాడుతూ పట్టుబడ్డారని నలుగురు కోయ యువకులను వీరబాహు ఆదిత్యుడి వద్దకు తీసుకువచ్చాడు. వాళ్ళను విచారించిన ఆదిత్యుడు, పట్టాభిషేకం ముగిసేంత వరకు వాళ్ళకు ఎలాంటి హానీ చేయకుండా కాపలాలో ఉంచమని ఆజ్ఞాపించాడు.

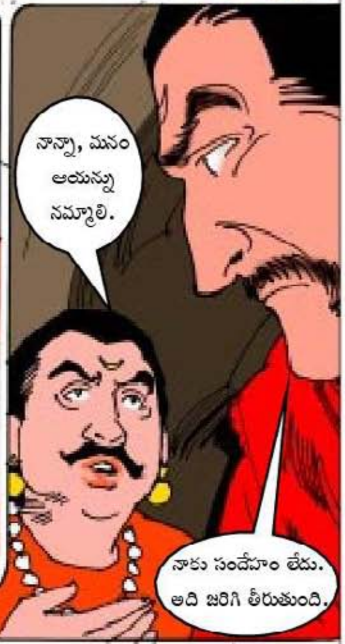

అంగరక్షకుల దళనాయకుడితో కలిసి వీరబాహు ఆదిత్యుడి భవనానికి వచ్చాడు.
ప్రభూ, దళనాయకుడు తమకేదో వార్త తెచ్చాడు.
సరిహద్దు ప్రాంతంలో, ఇళ్ళ నుంచి యువకులు కనిపించడం లేదని ఫిర్యాదులు వస్తున్నాయి.
అందులో అసాధారణమైన దేమున్నది?

ఒకరి తరవాత ఒకరుగా కనిపించడం లేదు.
అసలు సంగతి తెలుసుకోవడానికి నేనే స్వయంగా వెళ్ళేవాణ్ణే....
అయితే, రాజుగారికి నీ అవసరం ఉంది...
...పట్టాభిషేకానికి వచ్చే అతిథులకు స్వాగతం పలికి వాళ్ళు బసచేయడానికి తగిన ఏర్పాట్లు చూడాలి కదా. ఇప్పుడు మన దృష్టి మరోవైపు మళ్ళించడానికి లేదు.
సరిహద్దులు జాగ్రత్తగా పరిరక్షింపబడుతున్నాయి.
వెలుపలికి వెళ్ళేవారి పట్ల కూడా కాపలా భటులు దృష్టి సారించాలి.
అవును, వీరబాహూ! ప్రస్తుతం వాళ్ళు లోపలికి వచ్చేవారిని మాత్రమే అడ్డుకుంటున్నారు.

నరబలుల వంటి వాటిని గురించి కూడా విన్నాను....
... అలాగా! గుహాలయం కుప్పకూలడంతో అవన్నీ అంతమై పోయాయనుకున్నాను. సరే మన జాగ్రత్తలో మనం ఉందాం. వీరబాహూ, రేపు ఉదయం పూజాది తతంగాలకు నేను సిద్ధం కావాలి.

అక్కడ కొండ గుహలో రవీంద్రదేవుడు భూతవైద్యుడితో ఉన్న తన తండ్రిని చూశాడు.

మనం చంద్రపురికి పంపిన కోయయువకులు తిరిగిరాలేదు. ఆదుర్దాగా ఉంది!
అది నాగబంధు భవిష్యద్వాణి!

నాన్నా, మనం ఆయన్ను నమ్మాలి.
నాకు సందేహం లేదు. అది జరిగి తీరుతుంది.

వాళ్ళను గురించిన ఆదుర్దా వద్దు. బలులు కొనసాగనీ, త్వరలో అద్భుతం జరుగుతుంది!

నిరుత్సాహ పడకండి ప్రభూ!

నిరుత్సాహం లేదు. అదే సమయంలో నా మిత్రుడు వజ్రపురి విక్రమసింహుడికి సందేశం పంపాను. మేము సహాధ్యాయులం. ఆయన తప్పక రాగలడు.

ఆయన రాక, మీలో ఉత్తేజం కలిగిస్తుంది!

చంద్రపురి వ్యవహారాలలో తలమునకలై పోవడం వల్ల, ఆయనతో సంబంధాలకే అవకాశం లేకుండా పోయింది.
ఆయన తప్పక రాగలడనీ, సాయపడగలడనీ భావిస్తున్నాను.

కోయయువకులు నరేంద్రదేవుడికి ఆహారం తీసుకువచ్చారు. భూతవైద్యుడూ, రవీంద్ర దేవుడూ అక్కడి నుంచి బయలుదేరారు.

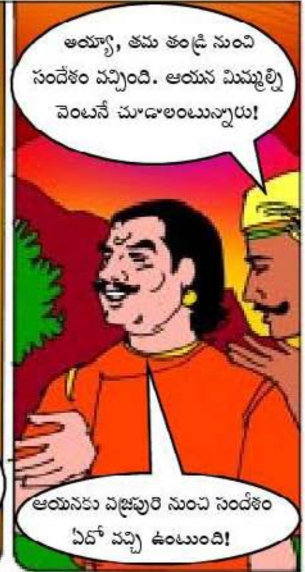

తాత్కాలికంగా నిర్మించిన గుడిలో బలులకు ముందు జరిగే తతంగాలు ఆరంభమయ్యాయి.

కోయలు గద్దపిల్లలను అగ్నిగుండం లోకి వేశారు. మంటలు చెలరేగాయి.

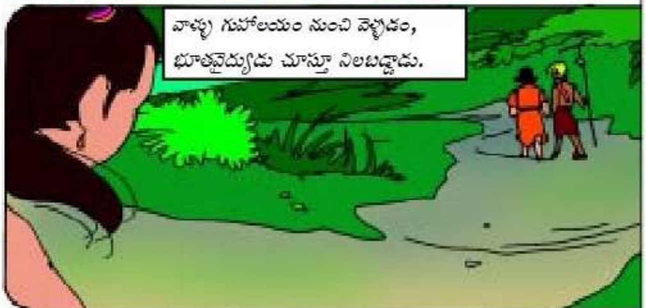

నాగబంధు శిష్యులు గట్టిగా మంత్రాలు వల్లించడం ప్రారంభించారు.

భూతవైద్యుడూ, రవీంద్రదేవుడూ గుహాలయం వద్దకు రావడం కోయలు చూసి వారికి ఎదురువెళ్ళారు.

చంద్రపురి నుంచి ఏదైనా సమాచారం అందిందా?
లేదు. అయినా మేము సరిహద్దు ప్రాంతం నుంచి నలుగురు యువకులను పట్టి తేగలిగాం. వాళ్ళు బలికి సిద్ధం చేయబడుతున్నారు.

అయ్యా, తమ తండ్రి నుంచి సందేశం వచ్చింది. ఆయన మిమ్మల్ని వెంటనే చూడాలంటున్నారు!
ఆయనకు వజ్రపురి నుంచి సందేశం ఏదో వచ్చి ఉంటుంది!

రవీంద్రా, నువ్వు వెళ్ళు.
అవును, అది చాలా ముఖ్యమైనదే అయివుంటుంది!

వాళ్ళు గుహాలయం నుంచి వెళ్ళడం, భూతవైద్యుడు చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

ఆహా, వచ్చావా! ఇదిగో వజ్రపురి ప్రధానమంత్రి. విక్రమసింహుడు నన్ను తప్పక గుర్తుంచుకుంటాడని చెప్పాను కదా!
-(ఇంకా వుంది)

విలక్షణమైన దృశ్యం

భయం పుట్టించే పువ్వులు

వంద సంవత్సరాలకోసారి పూత పూస్తాయని భావింపబడే వెదుళ్ళు ఈ సంవత్సరం (2006) పూతకు వచ్చాయి. మిజోరం, మణిపూర్, త్రిపుర, అస్సాంలాంటి ఈశాన్య రాష్ట్రాలలో ఇప్పటికే వెదురు పూయడం ఆరంభమయింది.

వెదుళ్ళు ఒక గడ్డి జాతికి చెందినవి. బొంగురుగా, దృఢంగా ఉన్న కాండాలు 60 ఏళ్ళపాటు ఏపుగా గడల్లా పెరుగుతాయి. ఆ తరవాతనే పూయడం ప్రారంభిస్తాయి. మనదేశంలో 20 రకాలకుపైగా వెదుళ్ళు ఉన్నాయి. పువ్వులు పసుపు పచ్చగాగాని, లేత ఎరుపు రంగులోగాని ఉంటాయి.

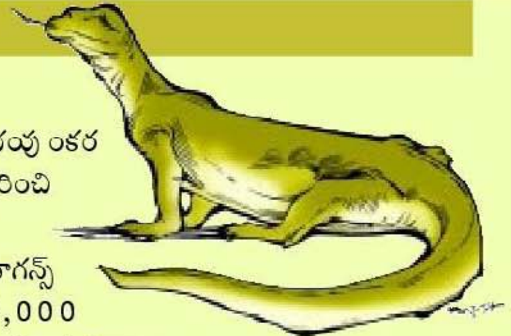
పూత తరవాత గింజలు అంటే విత్తనాలు పుట్టుకువస్తాయి. ఆ తరవాత చెట్లు ఎండిపోయి పడిపోతాయి. రుతుపవనాల రాకతో విత్తనాలు మొలకెత్తడం ఆరంభిస్తాయి. కొత్త విత్తనాలు పరిపక్వత చెంది మొలకెత్తి కొత్త వెదురు మొక్కలు ఎదగడానికి ఆరు సంవత్సరాలు పడుతుంది. మరో ఎనిమిది-పది సంవత్సరాలలో వెదురు పొదలు సిద్ధమవుతాయి. ఇవి 50-60 సంవత్సరాల కాలం బతుకుతాయి.

మరి, వెదురు పూచిందంటే ఎందుకు భయపడతారు? వెదురు పొదలన్నీ ఒక్కసారిగా పూతకు వస్తాయి. ఆ కారణంగా విరివిగా గింజలు తయారవుతాయి. ఎలుకలకు వెదురు విత్తనాలంటే మహా ఇష్టం. ఈ కాలంలో ఎలుకలు ఎక్కువవుతాయి. వెదురు విత్తనాలు అయిపోయాక ఎలుకలు పంట పొలాల మీద పడతాయి. దాంతో పంటల నష్టం ఏర్పడి, కరువు కాటకాలకు దారితీస్తాయి.

ఈ సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వం వెదురు కోతకూ, వెదురు పెరిగే ప్రాంతాలలో వాటి రక్షణకూ, ఎలుకల నియంత్రణకూ తగినచర్యలు చేపట్టింది. అయినా, వెదురు పూచినప్పుడు కరువు కాటకాలూ రావడం కేవలం కాకతాళీయం అని కొందరు శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారు!

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

విజ్ఞాన వీచికలు :

కొమోడో డ్రాగన్స్

అద్భుతరసి ప్రధానమైన సాహసిగాథలలో భయంకర వింతవు గాలు వస్తూ ఉంటాయి. వాటిని గురించి పిల్లలు ఆసక్తిగా చదువుతారు.

ఇండోనేసియా కొమోడో దీవులలో కొమోడో డ్రాగన్స్ అనే వింత వు గాలు ఉన్నాయి. దాదాపు 10,000 సంవత్సరాలకు పూర్వం, మెగాలీనియా అనే చిన్న వింత ప్రాణులు ఆస్ట్రేలియా లో ఉండేవని చెబుతారు. మొదటి ప్రపంచయుద్ధ సమయంలో ఒకపైలట్ కొమోడోను కనుగొన్నాడు. డ్రాగన్లు పొడవాటి చీలిన నాలుకలు గల అతిపెద్ద మృగాలు. పొడవైన వాటి తోకలు చాలా బలమైనవి. శత్రువులను ఒక్కదెబ్బతో పడగొట్టగలవు. కొమోడో నోటిలో వ్యాధికారకాలయిన బ్యాక్టీరియా ఉండడం వల్ల గాయు పడిన వు గాలు గాయాలు నయంకాకుండా కొన్ని రోజులలో చనిపోతాయి. స్థానికులు 'ఓరా' అని పిలిచే ఈ వింత వు గాలు గొప్పగా ఈదగలవు అందు వల్ల వాటిని 'నీళ్ళ ము సళ్ళ' అని కూడా చెబుతారు. అవి 'మా నిటర్' అనే అతిప్రాచీనమైన బల్లుల జాతికి చెందినవి. నిజానికి ఇవి ప్రపంచంలోకెల్లా అతి పెద్ద బల్లులు!

మన పరిసరాలు

న్యాయమైన వ్యాపారం

ప్రాచీన గ్రీకు పట్టణం కార్థేజ్ వాసులు న్యాయమైన వ్యాపారానికి పేరు గాంచారు. హెరొడోటస్ అనే ప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడు ఈ వ్యాపారులను గురించి వివరించాడు. ఓడలలో సరుకులతో వెళ్ళే ఈ వ్యాపారులు, ఓడలను రేవులో ఆపి, సరుకులను తీసుకువెళ్ళి సముద్ర తీరంలో పరచి తిరిగి వచ్చేవారు. ఆ తరవాత తాము వచ్చినందుకు సంకేతంగా ఓడల నుంచి పొగను ఆకాశంలోకి వదిలేవారు. ఈ పొగ కొన్ని మైళ్ళవరకు కనిపించేది. దాంతో అక్కడి ప్రజలు వచ్చి తీరంలో ఉన్న సరుకులను చూసి, తమకు నచ్చిన ధరను బంగారు నాణాలరూపంలో ఉంచి దాపులకు వెళ్ళిదాక్కునేవారు. వ్యాపారులు అప్పుడు ఓడల నుంచి దిగి వచ్చి తమకు చెందాల్సిన న్యాయమైన ధర వచ్చిందా లేదా అని చూసేవారు. అది తమకు గిట్టుబాటు ధర కాదనుకుంటే, మళ్ళీ ఓడలలోకి వెళ్ళి కాచుకుని ఉండేవారు.

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

మీకు తెలుసా?

చేపల సంగీతం

మావ్యూ లు గా చూస్తు చేపిలు వు న్ప పి ల్లా పాడలేమానిజవ్రే. అల్లు నా, కొన్ని చేపిలు సింగీత ధ్వను లను పిట్టించగలవని కను గొనబడింది.

వు ధ్యధరా సివు ద్ర ప్రాంతంలో ఉన్న 'సేృన ఫీషి' అనే చేపి, పిళ్ళను గట్టిగా నొక్కి సింగీత శబ్దాలను పిట్టిస్తుంది.

మద్దెల (డ్రవు) ధ్వనిలాంటి శబ్దాన్ని పిట్టించడంవల్లే ఒకరకం చేపికు 'డ్రవు ఫీషి' అనేపుర్ర పేట్టార్ర. ఈ శబ్దం 50 అడు గ్ర లకు ఆవలను న్న వు త్స్యకార్ర లకు వినిపించేంత గట్టిగా ఉంటు ంది!

మన దేశం క్విజ్

వరల్డ్ కప్ ఫుట్‌బాల్ టోర్నమెంట్ జర్మనీలో జరుగుతున్నది. ఈ సందర్భంగా ఫుట్‌బాల్‌లో మనదేశానికి సంబంధించిన విశేషాలను ఈ క్విజ్‌లో చూద్దాం.

1. ఏషీయ న ఫుటుబాలలో వు నం బంగార్ర పతకాలు గెలుపొందినప్పుడు ఇండియా టీవు కేప్టిన్ను ఎవర్ర?

2. వు నదేశం ఒకే ఒక అంతర్జాతీయ ఫుటుబాల టోర్నవె ంటు జర్ర పిూ తు ంది. దానిపేరేవి టి?

3. నేషినల ఫుటుబాల ఛాంపీయ నోషిుల్లో విన్నర్‌కీ ఇద్దర్ర రన్నర్ అపులకీ ఇచ్చే ట్రోఫ లేవి టి?

4. అతి ప్రాచీనమైన ఫుట్‌బాల్ టోర్నమెంట్ ఏది?

5. డిసీఎవు ఫుటుబాల టోర్నమెంట్ మొట్టమొదటి సారిగా ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేయు బడింది?

(సివూ ధానాలు 66వ పుజీలో)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫొటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు రాయు గలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

TATA NARAYANAMURTHY

TATA NARAYANAMURTHY

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పోస్టుకార్డు పైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు సెప్టెంబర్ 2006 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం. ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ, ఈకాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

అభినందనలు

మే నెల పోటీ ఫలితాలు

టి. ఆంజనేయులు
2-2-1136/2/2
న్యూ నల్లకుంట
హైదరాబాద్ - 500 044.

ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో : ఏకాగ్రతతో......
రెండవ ఫోటో : వెలుగు నింపుకో!

సమాధానాలు :

1. 1951లో సైలెన్ ముస్తా: 1962లో చున్నీ గోస్వామి.
2. నెహ్రూ గోల్డ్ కప్; 1982లో కలకత్తాలో ప్రారంభించబడింది.
3. విన్నర్ - సంతోష్ ట్రోఫీ; ఫస్ట్ రన్నర్ అప్ - కమలా గుప్తా ట్రోఫీ; థర్డ్ రన్నర్ అప్ ట్రోఫీ: సంపంగి ట్రోఫీ.
4. డ్యూరండ్ కప్; 1888లో సర్ మోర్టిమర్ డ్యూరండ్ ప్రారంభించింది.
5. 1945లో.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 26 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor: B. Viswanatha Reddi (Viswam)

DON'T SEARCH FOR ANSWERS!

- Who or what are Angelina, Santa Rosa and Wilson?
- If only he had appeared for the horse-riding test, he would have been selected for the Indian Civil Service. Who is being referred to here?
- Imagine A is 1, B-2, C-3, D-4..... X-24, Y-25, Z-26. How will you make a coded sentence in numbers to say "I love my school"?
- Can you make a chain of words with parts of the human body, from "head to foot"? There is no restriction on the number of words, but they must make a chain.
- Where will you go to see a sculpture of Maheshmurthi?
- Who are Kookoo's parents?

All the answers are in the July 2006 issue of Junior Chandamama. It's a treasure-trove of knowledge.

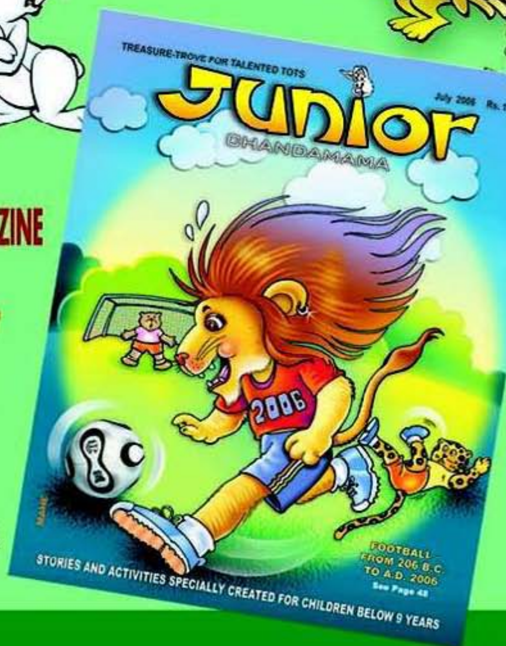
Junior
CHANDAMAMA

THE ONE-STOP COMPLETE FUN AND ACTIVITY MAGAZINE

NOW AVAILABLE AT YOUR NEAREST NEWS STAND FOR RS.15 PER COPY

PAY ONLY RS.150 FOR ANNUAL SUBSCRIPTION AND SAVE RS.30

For Further Details write to :
CHANDAMAMA INDIA LTD.,
82, Defence Officer's Colony,
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

CHANDAMAMA(Telugu) JULY 2006
Regd. with Registrar of Newspaper for India No. 1114/57. Regd No. TN/CC(S)Dn/159/06-08
Licensed to post WPP - Inland No.TN/CC(S)Dn/84/06-08, Foreign No. 85/06-08